

SVĚT A PRÁCE

SVAZEK 6.

PATENTNÍ PRÁVO RAKOUSKÉ

NAPSAL

JUDr. FRANTIŠEK WEYR,
PROFESOR ČESKÉ VYSOKÉ ŠKOLY TECHNICKÉ
V BRNĚ

V PRAZE 1918

NÁKLADEM ČESKÉ MATICE TECHNICKÉ V PRAZE

26/18

VŠECKA PRÁVA VYHRAZENA

PŘEDMLUVA.

Spisek můj sepsán je pro *techniky*, nikoliv pro odborné právníky. Určen je pro *praktické* potřeby, nikoliv se zřetelem na theoretické potřeby poznání rakouského práva patentního. Při sepisování, zejména pak při seskupování látky představoval jsem si proto vždy potřeby technika, který hledá rychlou orientaci o předpisech patentních. Zpravidla bude jím zajisté vynálezce (tedy příslušník technických povolání) nebo majitel patentu, jemuž půjde o poučení o konkrétní určité otázce, která jej zajímá. Poněvadž pak nebudou všechny předpisy patentního zákona stejně aktuální pro podobnou orientaci, věnoval jsem právě s tohoto hlediska některým z nich více, některým méně místa. Jinak ovšem muselo býti mou snahou, podati přece pokud možná vyčerpávající obraz celého práva patentního, abych umožnil orientaci i tomu, kdo ve spisu hledati bude celkový přehled rakouského práva patentního. Snaha ta měla ovšem vnější mez v omezenosti místa, již bylo mi dbáti.

Spisku položil jsem za základ osnovu přednášek o rakouském právu patentním, jež konám na zdejší české vysoké škole technické.

V Brně, v červnu 1918.

Spisovatel.

ÚVOD.

»Patentem« rozumíme všeobecně *právo* určitého druhu. Právo to uděluje *stát* za jistých předpokladů osobám, které buď samy učinily *vynález*, nebo jejich právním nástupcům, a to za tím účelem, aby po určitou dobu mohly vynález vyráběti a jej využítkovati, jakož i ostatní osoby z výroby a užítku vyloučiti. Tento patent či právo patentní stělesněno jest v *listině*, kterou stát vydá tomu, který má nárok na udělení práva patentního dle právního řádu.

Rozeznáváme-li jednotlivá práva státních občanů dle *předmětů*, na něž se vztahují, patří právo patentní do skupiny oněch práv, jichž předmětem je *statek nehmotný*. Ve vývoji právních řádů předcházela právní ochraně takovýchto nehmotných statků časově ochrana statků *hmotných*, tedy *věcí* movitých a nemovitých. Nejvýznačnějším právem, jehož předmětem ve smyslu uvedeném jsou věci hmotné (části vnějšího světa), jest *právo vlastnické*. Ono jest dle běžného pojetí »bezprostřední a úplná čili nejsvrchovanější právní moc nad věcí hmotnou«, kterou vlastník zároveň vylučuje veškeré ostatní osoby z působení na věc a nakládání s ní. Tím dána je již analogie práva patentního s právem vlastnickým: vylučujeť i ono podobným způsobem ostatní osoby z výroby patentovaných předmětů a z užítku uděleného patentu. Nehmotnost právního statku, chráněného právem patentním, má však v zápětí různost úpravy této ochrany se strany státu, srovnáme-li tuto ochranu s ochranou vlastnictví na věcech hmotných.

V moderních právních rádech vyvinulo se posloupně několik *druhů* ochrany statků nehmotných (immaterielních). Právu patentnímu po bok staví se zejména *právo autorské*; jeho předmětem je taktéž statek nehmotný, *idea*, jejíž původce (vynálezce v širším smyslu) je chráněn právním řádem. »Nehmotnost« či idealita statků, chráněných právem autorským, vystupuje vůči ochraně hmotných statků (vlastnictví) ještě více v popředí u srovnání s právem patentním. Než obdoba obou obráží se ve způsobu, jak ochrana jejich právním řádem provedena bývá

(časové omezení ochrany té; právo vlastnické je v zásadě chráněno časově neomezeně). Další případ právní ochrany nehmotných statků jest ochrana *živnostenských známek* (zde chrání se dobrá pověst živnostenských závodů) a *uzorků*. Sem patří též ochrana *jména*.

Ochrana vynálezů provedena je nyní téměř ve všech státech. Nejdříve uzákoněna byla v *Anglii* (r. 1623). Je tedy na snadě otázka, z jakých důvodů chopily se státy této ochrany, jinými slovy otázka *myšlenkového základu* státní ochrany vynálezů. Z jakých důvodů má vynálezce mravní nárok na to, aby byl státním řádem chráněn? Chce právní řád prospívati svou ochranou toliko vynálezci, nebo má na zřeteli též prospěch veřejnosti (celku státních občanů, národního hospodářství, průmyslu atd.)? Z úpravy, jaké se právu patentnímu v jednotlivých státech dostalo, můžeme usouditi na zákonodárné motivy právní ochrany vynálezů.

Během doby pohlížely jednotlivé státy rozličným způsobem na prospěšnost ochrany vynálezů. Souviselo to s názory hospodářsko- a obchodně politickými toho onoho státu. O tom viz několik poznámek v odstavci o »dějinách práva patentního v Rakousku«.

I *theorie* různě vykládala si podstatu a důvody státní ochrany vynálezů. Budiž zde stručně vytčeno několik pokusů o theoretické zdůvodnění a vysvětlení práva patentního.

Poněvadž, jak již řečeno, právní ochrana *duševního majetku* jest u srovnání s ochranou majetku *hmotného* poměrně pozdním výplodem právního vývoje, bylo přirozeno, že se často pohlíželo na onu jako jistou *výjimku* oproti pravidelné ochraně statků hmotných. Tato výjimečnost zrači se ostatně i v názvu »*privilegii*« (výsad), kterým bylo udělené právo patentní označováno. Pohlížela tudíž i nejstarší právní nauka na udělení »patentní výsady« jako na právo, které bylo vynálezci propůjčeno z *milosti panovníkovy*, na něž tedy vynálezce sám žádného právního (ani mravního) *nároku* neměl. Na tomto hledisku stál na př. nejstarší patentní zákon, zákon anglický z roku 1623. »Výsadou« patentní (privilegiem) udělen byl vynálezci jistý *monopol*, kterým vylučoval ostatní osoby z účasti na hospodářských užitecích, jež plynuły z vynálezu.

Naprotom vzniknuvší *theorie přirozenoprávní*, které učily, že jednotlivcům přísluší určitá práva vůči státu již ze samého roz-

umu lidského (dle přírody), přivodily i zde změnu v názorech. Tyto *theorie*, jichž zakladatelem byl *Rousseau* svým spísem o »smlouvě společenské«, vykládaly si právní vztahy a poměry mezi jednotlivci a státem — zejména subjekční poměr těchto vůči státu — »společenskou smlouvou«, kterou prý jednotlivec uzavřel se státem před vznikem právních řádů a z níž proto dlužno odvozovati jednotlivé právní povinnosti a práva jednotlivců oproti státu a naopak. Rozumí se, že při těchto konstrukcích jde o *ideologie*, poněvadž ve skutečnosti žádné takové »společenské smlouvy« uzavírány nebyly; jsou fikcemi, které mají odůvodniti a vysvětliti právní řády. Co se pak týče vysvětlení práva patentního zvlášť, byl i nárok vynálezcův na ochranu státní vyvozován z této t. zv. *theorie smluvní*: uděluje vynálezci právní ochranu vynálezu, neproklazuje mu stát již pouhou *milostí*, jak měl za to názor předcházející, nýbrž plní svou povinnost, prýstící právě ze zvláštní smlouvy, kterou prý uzavřel vynálezce se státem tím, že mu zjevil svůj vynález; za to je stát povinen chrániti vynálezce po určitou dobu ve výlučném využití vynálezu. Přes veškerou naivnost podobných představ znamenají přece s hlediska hospodářské a obchodní politiky státní potud pokrok, že uznává se jimi přesný *právní nárok* vynálezce na vynález.

Právě zmíněná »*theorie smluvní*« byla působením sociálně-politických hesel francouzské revoluce (1781) zatlačena t. zv. *theorií vlastnickou*. Jí provedena úplná obdoba ochrany nehmotných statků, kterými jeví se vynálezy, s ochranou statků hmotných. »Majitel« duševního statku postaven zásadně na roveň s »vlastníkem« hmotných věcí; chrání-li stát tohoto a uznává-li tím nárok jeho na ochranu státní (ustanoveními zákonů občanských a trestních), má důsledně i onoho obdobně chrániti. Takovýmto myšlenkovým postupem vysvětluje si tedy »*theorie vlastnická*«, proč stát poskytuje právní ochranu vynálezci. Jí podobnou jest mladší »*theorie odměny*«, dle níž prý stát poskytuje udělením patentní ochrany vynálezci odměnu za jeho činnost, vynaloženou ve prospěch pokroku průmyslového.

Nejnovějším pokusem o vysvětlení ochrany patentní jest konečně t. zv. *theorie autorská*, která vědomě opouští analogie s ochranou hmotných statků a přiřazuje ochranu vynálezů k všeobecné ochraně duševních statků. Odkloňujíc se tedy od obdoby s právem vlastnickým na hmotné věci, přikloňuje se k obdobě

ochrany *duševních* výtvorů, zejména k instituci t. zv. *autorského práva* v užším smyslu (viz výše). Dle této teorie má stát chrániti nejen zájmy vynálezce — udělením patentu — nýbrž rovněž i zájmy průmyslu: výslednicí obou těchto snah jeví se pak *časová omezenost* ochrany patentní.

Přehlédneme-li stručně zde nastíněné názory, jimiž má býti vysvětleno a odůvodněno, proč moderní státy chrání zájmy vynálezců, musíme si především uvědomiti toto: Není naprosto možno odůvodňovati vznik nějakého *práva* (tedy v našem případě práva patentního jakožto souhrnu určitých právních pravidel o ochraně vynálezů a vynálezců) opět *právem*, nebo nějakým *právním* nárokem, který by zde byl dříve než vlastní právní řád. Neboť tím pohybuje se zřejmě v mylném kruhu. Chceme-li si tedy vysvětliti, proč moderní právní řády chrání vynálezce, proč je chrání tak a ne jinak, a chceme-li obsah jednotlivých právních řádů (patentních zákonů) *kritisovati*, nezbyvá jiná cesta než uvědomiti si *hospodářsko- a obchodně politické motivy*, které vedou stát k této ochraně. Ne jinak možno též na příklad vysvětlovati a kritisovati institut *soukromého vlastnictví*. Toto spočívá legislativně-politicky na postulátu *individualistického* (na rozdíl od komunistického) *zřízení hospodářského*. Kdo chce proto vysvětlovati či kritisovati tento institut, musí vysvětlovati, odůvodňovati či zavrhovati zmíněný postulat. To však již není výklad a kritika *právnická*.

Máme-li před sebou právní řády, které poskytují vynálezci ochranu patentní, a vidíme-li zároveň, že tato ochrana jest časově omezena, ptáme se, proč tak stát činí? Patrně proto, že má za to, že touto ochranou prospívá zájmům veřejnosti více než kdyby vynálezy vůbec chráněny nebyly nebo byly chráněny jiným způsobem. Poněvadž pak moderní stát má na zřeteli jedině zájmy veškerenstva státních obyvatelů, je zřejmo, že *i ochrana zájmů jednotlivců jest mu jen prostředkem k ochraně zájmů veškerenstva*. Jest tudíž zřejmým účelem ochrany jednotlivých vynálezců, aby jí bylo úsilí jednotlivců, kteří mají schopnost obohatiti průmysl novými a cennými vynálezy, podněcováno a vzpružováno; neboť jen tehdy vynaloží jednotlivec veškerou svou vynalézavost a svůj důmysl na sestrojení nových vynálezů, když může očekávati, že se mu práce a námaha jeho vyplatí, t. j. že bude mocí svého vynálezu ve svůj prospěch po živnostensku (ziskově) využiti. Za pouhou ideální slávu, která kyne pů-

vodci nového, po živnostensku zužitelného vynálezu, by se asi málokterý vynálezce podjal úkolu svého. Tímto svým *hmotnějším* pozadím liší se právo *patentní* od práva *autorského* v užším smyslu; autor díla ryze vědeckého (theoretického) a uměleckého spokojí se mnohdy (a jest často nucen se spokojiti) onou ideální slávou. Časovým omezením trvání patentní ochrany hovní pak moderní právní řády *přímo* zájmům veškerenstva. Moderní zákonodárce má patrně za to, že úplná obdoba práva patentního s právem vlastnickým k hmotným statkům — ten, kdo vyrobí ze svého materiálu novou věc, stává se jejím vlastníkem na dobu zásadně neomezenou; právní ochrana jeho vlastnictví trvá v zásadě časově neomezeně — jest sociálně neodůvodněna, a dáváme mu v tom za pravdu. Byť bychom totiž i uznávali s jedné strany *mravní* nárok vynálezce na právní ochranu jeho vynálezu, přece s druhé strany nutno uznati, že i veřejnost má jisté, třeba pouze nepřímé zásluhy na úspěšné činnosti vynálezcově. Neboť on vyrostl a vyučil se v určitém *prostředí* sociálním a kulturním, čerpal z něho své myšlenky a zkušenosti; bez tohoto prostředí byl by asi sotva dospěl k svému vynálezu, za který vděčí tudíž i tomuto prostředí. Vycházejí tedy z tohoto základního hlediska, *vyrovnává moderní právní řád zájmové protivy mezi vynálezcem a veřejností* (průmyslem a obchodem) tím, že přiznává *vynálezci toliko časově omezené právo na hmotné využitkování vynálezu*; po této době připadá tudíž vynález do majetku veškerenstva a slouží výhradně všeobecným zájmům průmyslu a obchodu. (Podobné úvahy vedly ostatně zákonodárce též při úpravě práva autorského. I toto chrání se, jak známo, toliko po omezenou dobu ve prospěch autora; po uplynutí této doby stává se duševní výplod všeobecně přístupným majetkem veřejnosti.)

Co týká se pak zmíněné obdoby práva patentního s právem vlastnickým, dlužno ji sice v zásadě uznati za přílehavou. Selhává však v jednotlivostech, neboť vtírá se nám zároveň jiná obdoba. Poměr vynálezce k vynálezu, autora k vytvořenému dílu vědeckému, literárnímu či uměleckému jest v podstatě *intimnější, osobitější* než poměr pouhého vlastníka ku hmotné věci, která mu přináleží právem vlastnickým. Onoho možno obrazně nazvati *duševním otcem* vytvořeného statku nehmotného. Chceme-li tedy již prováděti analogie, vtírá se nám i obdoba práva rodinného; zde otec skutečný, fysický — tam otec duševní; v obou případech vyznačuje se poměr tvůrčího činitele

k vytvořenému objektu zmíněnou intimitou a osobitostí, kteréžto vlastnosti nenacházíme v oborech t. zv. »práva věcného«.

Stát má tedy velký zájem na vynálezech. Proto upravuje právo vynálezů. V podrobnostech může tak učiniti ovšem přerůzným způsobem. Zde možno se zmíniti jen o hlavních zásadách, na kterých spočívá úprava práva patentního v jednotlivých státech. Tyto zásady týkají se zejména otázky, pokud má *stát sám* zkoumati, nežli udělí patent, jde-li skutečně o nějaký *nový vynález**) či zda má přenechatí obecenstvu, aby se proti udělení patentu bránilo, když má za to, že nejde ve skutečnosti o vynález objektivně nový. Na spoluúčasť obecenstva může totiž stát v tomto směru proto počítati, poněvadž každé udělení nového patentu znamená jisté sešněrování průmyslu a obchodu u srovnání se stavem, který by nastal, kdyby předmět takto patentovaný zůstal volným. Jelikož vynálezce obdrží patentem hospodářský monopol, vylučuje tím volnou konkurenci ve výrobě patentovaného předmětu a zdražuje jej tím. Obecenstvo — a to jak vyrabitelé, tak konsumentí — má tedy přirozený zájem na tom, aby patentů bylo uděleno co nejméně. Co se tudíž týká této spoluúčasti veřejnosti při udělování nových patentů státem, vyvinuly se během doby *tři hlavní systémy*:

1. *Systém přihlašovací* (Anmeldesystem); spočívá v tom, že patent uděluje se státem na pouhou přihlášku tomu, kdo tvrdí, že v oboru průmyslu učinil vynález, aniž by stát dříve zkoumal, zda tomu skutečně tak jest, t. j. zdali jde o vynález *nový* v objektivním smyslu a zdali žadatel jest skutečně původcem přihlášeného vynálezu. Úřad, ku kterému přihláška se činí, přenechává těm, kdož na tom mají zájem, aby udělení patentu (výsady) žalobou odporovali, mají-li za to, že novost vynálezu v objektivním smyslu není dána. Na tomto systému spočívá starší rakouský zákon patentní z roku 1852 a dle tohoto systému udělují se, pokud se týče udělovaly se, patenty ve Francii, Itálii, Španělsku, Portugalsku, Belgii, Brasílii, Japonsku a Turecku.

2. *Systém předběžné zkoušky* (Vorprüfungssystem); dle to-

*) V *objektivním* smyslu; vynález může býti totiž také „novým“ pouze ve smyslu *subjektivním*, t. j. se stanoviska vynálezce, který samostatně a neodvisle objevil nový princip nějaký, nevěda, že princip ten objeven byl již dříve někým jiným. K pojmu „vynálezu“ patří sice již znak novosti, ale tato může býti, jak vyloženo, buď objektivní nebo subjektivní. Stát pak stará se přirozeně toliko o *objektivní* novost.

hoto systému neuděluje se žádný patent dříve, než se zvláštním úředním řízením zjistí, že jde o vynález, který jest objektivně nový a schopný patentní ochrany. Tento systém přijalo patentní právo v Rakousku, Německu, Švédsku, Norvéžsku, Dánsku, Spojených státech severoamerických a částečně i Rusku.

3. *Systém vyzývací* (Aufgebotsystem) spočívá na obdobné zásadě jako systém 1. I zde nezkoumá totiž státní správa sama objektivní novost vynálezu, nýbrž přenechává obecenstvu, aby před udělením patentu uplatnilo námitky čelící proti tvrzené novosti. Obecenstvo upozorňuje se na ohlášku veřejným vyhlášením popisu vynálezu. Tento systém přijaly Švýcarsko a Uhry, s jistým omezením též Anglie.

Některé státy přijaly kombinace systémů druhého a třetího, a to za tím účelem, aby bylo zkoumání vynálezů zostřeno; sem patří též Rakousko.

RAKOUSKÉ PRÁVO PATENTNÍ.

A) STRUČNÉ DĚJINY RAKOUSKÉHO PRÁVA PATENTNÍHO.

Dějiny rakouského práva patentního jeví v celku tytéž rysy jako jeho vývoj v jiných státech. Historickými předchůdci nynějších »patentů« byla »*privilegia*«, která uděloval stát soukromníkům jakožto monopoly za tím účelem, aby jednak vynálezce mohl svého vynálezu hospodářsky využítí, jednak bez ohledu na to, zdali privilegovaný jednotlivec byl původcem vynálezu a vynález vůbec novým, za tím účelem, aby byla vytvořena výlučná oprávnění průmyslová (tovární). Na udělení těchto privilegií pohlíženo zásadně jako na *akt milosti* se strany panovníka a nebylo tudíž pevné normy, upravující abstraktně rozsah oprávnění majitelů privilegií (výsad), dobu jich trvání a sankci na porušení výsad se strany třetích osob. Názory vlády na prospěšnost či škodlivost častého udělování privilegií byly podmíněny panujícími právními vědami národohospodářskými. Tak *učení fysiokratické*, favorisující zájmy zemědělství oproti zájmům průmyslu a zastávající v zásadě pokud možná největší svobodu jednotlivcovu v ohledu hospodářském, nebylo příznivo časté ochraně průmyslových výsad. Naproti tomu *systém merkantilistický* podporoval tuto ochranu, poněvadž snažil se chrániti jí domácí průmysl vůči cizímu a učiniti jej vůbec hospodářsky neodvislejším.

Již v 16. století počal stát chrániti vynálezy. Výsady udělovány v tomto a následujícím století velmi zřídka a to jen od případu k případu na dobu 10 až 31 let. Zvláštní poplatky (jako nyní) se za udělení privilegia nepiatilv mimo poplatky za vyhotovení patentní listiny. Za vlády císaře Karla VI. (1711—1740) udělována privilegia dosti hojně. Nezkoumáno při tom, zdali jsou dány určité předpoklady pro možnost ochrany vynálezu. Poměry

změnily se však za panování císařovny *Marie Terezie* (1740—1780), která působením nauk fysiokratických ochraně vynálezů nepřála. Výsady udělovány jen zřídka a jen tehdy, když předběžným úředním zkoumáním bylo zjištěno, že jde o vynález skutečně nový a obecně prospěšný. Bylo dále požadováno, aby majitel výsady dal si ji při změně panovníka novým panovníkem znovu potvrdit. Tutéž nepříznivou politiku — a to v míře ještě větší — sledoval vůči průmyslovým výsadám císař Josef II. (1780—1790). Nejv. rozhodnutím ze dne 29. srpna 1785 stanoveno na př. všeobecně, že výsady mají býti udělovány jen výjimečně, a vůbec nikdy, když jde o předměty sloužící všeobecné potřebě; udělování výsad připuštěno zejména jen pro zboží umělecké a ozdobné.

Obrat v politice patentní nastal za vlády císařů Leopolda II. (1790—1792) a Františka II. (1792—1835). Poprvé stanoveny jisté všeobecné zásady pro udělování privilegií. Dvorní dekret ze dne 24. prosince 1794 prohlašuje za schopné ochrany vynálezy nových strojů, fabrikátů a neznámých výrobků. Pojmový znak »novosti« byl praxí při udělování privilegií přesně vypracován. Zaveden systém předběžné zkoušky. Konečně došlo dne 16. ledna 1810 k vydání prvního rakouského zákona patentního. I tento zákon vybudován byl ještě na zásadě, že privilegované vynálezů tvoří výsostně právo koruny. Systém předběžné zkoušky nahražen aspoň v zásadě systémem ohlašovacím. Stanoveno, že vynálezy mají býti publikovány, po vypršení ochranné lhůty zavedena povinná vykonávání udělených privilegií a za udělení vybírána určitá taxa. Tento první patentní zákon vystřídán však již roku 1820 novým zákonem, který přejal zásady francouzského práva patentního, především bezvýhradný systém ohlašovací (bez kterékoliv předběžné věcné zkoušky). Zákon ten nespátřuje již v udílení průmyslových výsad libovolný akt milosti se strany koruny, ač jinak také ještě neuznává přesného nároku vynálezců na státní ochranu. Jako nejdelší doba trvání patentní ochrany platí doba 15 let. Než ani trvání tohoto zákona nebylo dlouhé, neboť brzy ukázala se potřeba změn a dodatků. Tak došlo již r. 1832 k novému patentnímu zákonu. Zákon ten provedl řadu změn, o nichž zde nebudiž podrobně jednáno. Na další vývoj patentního práva rakouského měly zejména vliv politické události. Události ty umožnily vládě vydati novou, jednotnou patentní normu pro celý obvod mocnářství. Tak stalo se

cis. patentem ze dne 15. srpna 1852, č. 184 ř. z., který platil nezměněně poměrně dlouhou dobu. Na jeho další trvání měly přirozeně vliv státoprávní události roku 1867. Dle rak.-uherského vyrovnání z tohoto roku patřilo patentní právo mezi ony obory, pro něž měly v obou polovinách říše platiti stejné normy. Změna platného práva předpokládala tudíž dohodu obou států. Této dohody napotom však docíleno nebylo, až pak zákonem ze dne 27. prosince 1893, č. 191 ř. z., bylo společenství obou států v oboru patentního práva zrušeno, tak že každý stát měl na dále možnost samostatných změn. V důsledku této možnosti upravily si pak oba státy patentní právo zvláštními zákony. Stalo se tak v Rakousku zákonem ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z.,*) v UherSKU zákonem ze dne 7. července 1895. Rakouský zákon patentní vstoupil dle nařízení ministerstva obchodu a spravedlnosti ze dne 15. září 1898, č. 156 ř. z., v platnost dne 1. ledna 1899.

Patentní zákon z r. 1852 přibližuje se již značně zásadě, že vynálezce za určitých podmínek má právní nárok na ochranu patentní se strany státu. Dle něho platí dále zásada o volné přenesitelnosti patentní výsady s jednoho nositele na druhého. Důsledně proveden systém ohlašovací. Nejdelší doba trvání patentní ochrany stanovena na 15 let. Nový rakouský zákon patentní z r. 1867 (§ 119.) ponechal předpisy staršího zákona i na dále v platnosti ohledně patentů, které před platností nového zákona byly již uděleny nebo o něž bylo aspoň požádáno. Té doby nemá však starý zákon již žádného významu a tím pozbyla významu »přechodná ustanovení« nového patentního zákona (§§ 119., 120.).

B) PLATNÉ PRÁVO PATENTNÍ.

I. Několik základních pojmů.

1. *Pojem patentu.* Patent jest právo, jež skytá ochranu vynálezu.

*) Kromě této základní normy vydána celá řada jiných (ministrských nařízení, výnosů a pod.), o nichž bude na příslušném místě řeč.

Ne všechny »vynálezy« (v běžném slova smyslu) mohou však dle rakouského práva býti předmětem patentu. Patentní zákon praví ve svém § 1. všeobecně, že jeho »ochrany požívají nové vynálezy, při kterých jest možno živnostenské upotřebení«. Uvádí tedy dva pojmové znaky, jež musí míti »vynález«, má-li býti schopným patentní ochrany: a) *novost*, b) *živnostenskou upotřebitelnost*. Jinak ovšem zákon náš (a podobně i patentní zákony jiných států) nepodává přesné zákonné definice pojmu »vynálezu«.*)

ad a) Znak »novosti« jest (všeobecně aspoň) obsažen již v samém pojmu »vynálezu«. Neboť vynález, který by nebyl »no-

*) Za to byly v literatuře činěny pokusy o správnou definici tohoto pojmu. Uvádíme zde několik ukázek:

Seligsohn, Deutsches Patentrecht, str. 7.: »Vynález jest technický výsledek, přivozený použitím přírodních sil, v němž se vůči dosavadnímu stavu techniky zračí podstatný pokrok«. — Beck-Managetta, Öst. Patentrecht, str. 4.: »Živnostenský vynález je po živnostensku užitelný a upotřebitelný, k opětování způsobitelný duševní plod, který spočívá na novém využitkování přírodních sil«. — Brunstein, Die Patentreform in Österreich, str. 6.: »Vynález je duševní plod, který dochází svého uskutečnění v produktivní práci«. — Klostermann, Deutsches Patentrechtgesetz, str. 112.: »Vynález je duševní výrobek, který spočívá buď v novém předmětu, sloužícím potřebě, anebo v novém výpomocném prostředku, sloužícím k výrobě předmětů spotřebních«. — Hartig, Deutsche Patentenquète, str. 30.: »Vynález jest řešení technického problému, který jest dle svého technologického pojmu a dle způsobu jeho uskutečnění aspoň v jedné provádějíci formě úplně znázorněn«. — Gareis, Patentrecht, str. 27.: »Vynález jest objev skutečnosti až dosud neznámé, že konkrétním technickým působením na látku světa vnějšího tvoří se výsledek, který jest schopen opětování«. — Kohler, Deutsches Patentrecht, str. 32.: »Vynález jest svérázný výtvar lidského ducha, spočívající na nové kombinaci přírodních sil a sloužící k dosažení určitého výsledku«. — (Uvedené ukázky vyňaty jsou ze spisu Sládečkova Nové rakouské patentní právo, 1899, str. 3., kterýžto autor sám nepodává žádné definice pojmu vynálezu.) — Bettelheim, Das Recht des Erfinders in Österreich, 1901, str. 11.: »S hlediska nového rakouského práva jest pokládati za vynález schopný ochrany onen výtvar, který spočívá na novém použití přírodních sil, jest schopen opakování a má za účel dosažení podstatného, nového, technického výsledku v oboru živnostenském«.

Při podobných definicích dlužno uvážiti, že možno definovati některý pojem buď *všeobecně*, t. j. tak, aby hověl určitým všeobecně pánujícím představám, nebo s *hlediska určitého pozitivního práva* (rakouského, německého atd.).

vým« v tomto všeobecném slova smyslu, nebyl by vlastně »vynálezem«. Užívá-li tedy zákon výrazu »nový vynález«, má tím patrně na mysli »novost« určitého druhu. Bylo již svrchu řečeno (str. 10), že lze rozeznávati *subjektivní* a *objektivní* novost něčeho (a tedy též vynálezů), a není pochyby, že zákon míní »novosti« novost objektivní. Vynález nesmí se jeviti pouze novým vynálezci samému (subjektivní novost), nýbrž též veřejnosti, obecnstvu vůbec (objektivní novost). Někteří spisovatelé (jako na př. Sládeček a Bettelheim) mluví o *absolutní* a *relativní* novosti. Absolutní jest novost vynálezu, když před tím nebyl vynález nikomu a nikde znám, relativní tehdy, když vynález nebyl znám v určitém území (okrsku) nebo následkem jistých publikačních prostředků a konečně pouze vynálezci nebo všeobecněji tomu, kdo o ochranu patentní žádá (Bettelheim, str. 27). Jak vidno, spočívá rozlišování *absolutní*, pokud se týče *relativní* novosti na podstatně jiném základě než rozlišování mezi *subjektivní* a *objektivní* novosti. V pojmu »relativní« novosti jest obsažen též prvek »subjektivní« novosti. Máme za to, že rozlišování subjektivní a objektivní novosti prospívá porozumění věci lépe. Neboť jednak nelze vůbec v žádném případě tvrditi, že nějaký vynález jest *absolutně* (v onom smyslu) novým, a žádný zákon nemůže požadovati od vynálezu podobnou absolutní novost (a nečiní tak také ve skutečnosti), jednak ani pojem »relativnosti« nevystihuje věc náležitě, poněvadž jím praví se pouze *negativně*, že nejde o absolutní novost, kdežto pojem »subjektivní« novosti jest pojmem *pozitivním*. Náš patentní zákon stanoví v § 3. předpoklady, kdy *nelze* vynález pokládati za »nový« ve smyslu § 1. Z tohoto negativního vymezení plyne pak *pozitivně*, kdy dle rakouského práva patentního možno mluvit o *objektivní* novosti vynálezu.

Dle zmíněného ustanovení (§ 3.) *nepokládá* se vynález za nový, »jestliže už před okamžikem jeho dle tohoto zákona učiněné přihlášky 1) v uveřejněných spisech tištěných takovým způsobem byl popsán, že dle toho užití *se strany znalců* možným se jeví; nebo 2) v *tuzemsku* tak zjevně užíván, veřejně na podívanou vystaven nebo předveden byl, že dle toho užití *se strany znalců* možným se jeví; nebo 3) byl předmětem nějaké v obvodu platnosti tohoto zákona plativší výsady a stal se veřejným statkem.«

ad 1) Nezáleží na tom, *kdy* a *kde* (zda v tuzemsku či v cizině) byl tiskem uveřejněn. Jiné »uveřejnění« než tiskem (tedy

na př. veřejnou přednáškou) a pod. by však nestačilo; rovněž ne pouhé »vytíštění« bez uveřejnění. »Uveřejněn« jest tiskopis zpravidla tehdy, když dán jest do všeobecného knihkupeckého prodeje. To dlužno si dobře uvědomiti, poněvadž je možno »vytíštění« bez znaku současného »uveřejnění«. V tom, že není stanoveno nijaké časové omezení doby uveřejnění — lhůtu takovou má na př. německý pat. zákon —, dlužno spatřovati nedostatek našeho zákona; dle něho ztrácí na př. »novost« vynález učiněný v Rakousku, když byl před sto lety uveřejněn tiskem v Americe. Výjimky z pravidla, že »novost« patentu pomíjí ihned po vydání zmíněných tiskopisů, stanoví poslední odstavec § 3.

ad 2) Ustanovení to vztahuje se toliko na úplně hotový, dokončený vynález a nemíní se jím tudíž pouhé předběžné pokusy vynálezcovy, byť bylo jich zřejmě (»offenkundig«) používáno, nebo byly veřejně (»öffentlich«) vystaveny a předváděny. »Veřejným« jest takové vystavení či předvádění tehdá, když není předem omezeno na okruh určitých osob. Mluví-li zákon výslovně o »vystavení« a »předvádění« (»na podívanou«), plyne z toho, že pouhé ústní sdělení, jež o svém vynálezu učiní vynálezce, neškodí »novosti« vynálezu ve smyslu § 1. Než přes to nabádá ustanovení č. 2. § 3. každého vynálezce v době před ohlášením patentu (viz níže) k opatrnosti. — »Tuzemskem« rozuměti jest Rakousko (nikoliv Uhry),*) Bosna a Hercegovina a knížetství Liechtensteinské.

*) O poměru k Uhrám platí nyní čl. XVI. smlouvy ze dne 8. října 1907 (zákon ze dne 30./XII. 1907 č. 278 ř. z.), který ustanovuje toto:

„1. Nové vynálezy, které dopouštějí živnostenského použití, budou v obou státech požívati ve všech oborech průmyslových úplné zákonné ochrany, nehledíc k výjimkám v obou částech tohoto času platnými zákony učiněným, které však každá strana může zrušiti neb obmeziti.

2. Příslušníci jednoho státu, jakož i osoby, které v něm mají své bydliště nebo svůj závod, budou v území druhého státu ve všem, co se týče ochrany vynálezů, požívati týchž práv jako vlastní příslušníci.

3. Jestliže některá z osob v předcházejícím odstavci jmenovaných neb právní zástupce takové osoby ke druhu těchto osob náležející ohlásí vynález od ní v jednom státu ku patentní ochraně přihlášený do 3 měsíců také v druhém státu ku patentní ochraně, tedy tato opověď

a) bude předcházeti všem přihláškám téhož vynálezu, které byly podány v druhém státu po čase přihlášky v domácím státu;

b) neztratí rázu novosti okolnostmi, které nastaly po čase ohlášky v domácím státu vykonané.

ad 3) Jde o případy výsad (privilegií) *plativšich* — tedy již neplatných — v obvodu nyní platného zákona patentního. Ustanovení to má tedy patrně na mysli výsady udělené dle dřívějších

Tato lhůta se počíná

a) dnem, kterého na první v domácím státu vykonanou ohlášku bylo doručeno usnesení, že se patent udílí; nebo

b) byl-li právní prostředek proti tomuto usnesení přípustný, jakmile usnesení nabylo právní moci; nebo

c) byl-li proti tomu podán právní prostředek, doručením právo-platného usnesení; nebo nedojde-li k usnesení, doručením výměru, kterým se ohlašovatel vyrozumívá o vstupu v moc práva.

Na tato zaručená prioritní práva musí při ohlášce vynálezu výslovně býti nárok učiněn, jinak se jich pozbývá.

4. Ochrana vynálezu v jednom státu podle čísla 2. a 3. tohoto článku opovředěného nemůže v tomto státu míti širšího rozsahu a delšího trvání nežli v onom státním území, ve kterém byl vynález nejprve opověděn.

5. Dovoz zboží vyrobeného v území jednoho státu do území druhého státu nemá v tomto škodlivých následků pro ochranné právo vynálezu poskytnuté.

6. Vyhotovení a publikace patentními úřady jednoho státu vydané nepotřebují žádného ověření, upotřebí-li se jich u patentního úřadu druhého státu.

7. Z území jednoho z obou států pocházející patentu schopné vynálezy, které se vystaví na úředních nebo jinakých, národohospodářským zájmům sloužících výstavách v území druhého státu, požívají tam dočasné ochrany podle zákonů tohoto státu.“ — (Poslední, osmý bod není toho času již aktuální a proto byl zde vynechán.)

Ustanovení to mělo platiti původně do 31. prosince 1917, neboť smlouva ta tvořila část t. zv. rakousko-uherského vyrovnání, jež uzavírá se pravidelně na dobu desíti let. Následkem válečných událostí nedošlo roku 1917 k novému vyrovnání, nýbrž toliko k prodloužení starého. Tak stalo se smlouvou mezi oběma polovinami říše ze dne 18. listopadu 1917 (zákon ze dne 27. prosince 1917 č. 512. ř. z.), jímž byla doba platnosti smlouvy ze dne 8. října 1907 prodloužena až do okamžiku, v němž vstoupí se svolením zákonodárných sborů obou států v platnost nová úprava dotčených záležitostí, *nejdéle však do 31. prosince 1919*. Dle článku II. zmíněné smlouvy ze dne 31. prosince 1917 může ale do 31. prosince 1918 každá ze smluvních stran žádati výpověď smluv obsažených ve člancích II. a III. smlouvy ze dne 8. října 1907 s tím účinkem, že musí nastati výpověď ihned. — *Jak vidno, jsou toho času právní poměry mezi Rakouskem a Uherskem upraveny toliko na zcela krátkou lhůtu a vzhledem k oboplnnému právu výpovědi zcela nejisté; nikdo nemůže dnes věděti, jak se v nejbližší době utváří.*

patentních zákonů, zejména zákona z roku 1852, který neznal obligatorního uveřejnění popisu udělených privilegií. Jde-li však o patent »plativší« dle nynějšího zákona, bude jeho novosti na závalu již ustanovení 1. bodu § 3. Tím, že patent »platil« (t. j. toho času pozbyl již platnosti), stává se »veřejným statkem« (»Gemeingut«).

ad b) Ustanovením, že patentní ochrany jsou schopny toliko vynálezy, »při kterých jest možno živnostenské upotřebení«, sůžil patentní zákon všeobecný pojem »vynálezu«. Neboť »vynálezem« v širším slova smyslu jest každý nový objev. Pouhé objevení nějaké nové pravdy či nějakého nového poznatku o sobě ještě nestačí, aby objev byl schopen patentní ochrany. Náš patentní zákon (a ostatně i jiné) chtěl tímto omezením patrně provésti především rozlišení mezi *theorií* a *praxí*. Pro pouhé *theoretické* principy a výzkumy — myslíme na př. na astronomie nebo matematiku, který objeví nějakou novou pravdu nebo metodu k poznávání pravdy —, pro pouhé *idee* nebyl vydán patentní zákon; tyto objevy chrání po případě jiný zákon, totiž autorský. Tím ovšem nemá být řečeno, že by možností patentní ochrany bylo na škodu, když vynález *zakládá* se na nově objeveném theoretickém (vědeckém) principu. Postup, kterým vynálezce došel k vynálezu, případný vědecký (theoretický) význam tohoto postupu jest pro otázku patentní ochrany bezvýznamný. Rozhoduje toliko určitý *výsledek* objevu, totiž především, zda nová idea (myšlenka) jest *proveditelná* (vynález, který by odporoval zákonům fyziky — na př. perpetuum mobile — není schopen patentní ochrany), pak zda-li jest *po živnostensku upotřebitelná*. »Po živnostensku« (průmyslně) znamená: že musí být možnost, vyráběti pravidelně (živnostensky) předmět vynálezu nebo pravidelně jej užívatí. (Tomu tak není, jde-li o nějaké zvláštní umělecké dílo, jehož zhotovení může se podařiti toliko odborníkům, nebo když jediným uskutečněním myšlenky vynálezu jest upotřebitelnost jeho vyčerpána; Bettelheim, n. u. m. str. 44.) Omezení vynálezů patentování schopných na předměty živnostensky (průmyslně) upotřebitelné jest pochopitelné; neboť patentem chrániti se má v prvé řadě *hospodářský* význam, jež výtvar duševní práce má pro původce. Výtvary, jimž tento znak chybí, chrání po případě jiné zákony (autorský atd.).

Avšak některé vynálezy jsou již svou podstatou (nehledě tedy ku znaku novosti a živnostenské upotřebitelnosti) dle před-

pisu zákona (§ 2.) z ochrany patentní *vyloučeny*. Jsou to vynálezy: 1. »jichž účel neb užívání jest *protizákonné, nemravné* nebo *zdraví škodlivé*, nebo které zevně směřují k uvedení obyvatelstva v omyl«; 2. »vynálezy vědeckých pravidel a zásad *jako takových*« (jsou již vyloučeny dle znění § 1.); 3. »vynálezy, jejichž předmět jest vyhrazen *státnímu monopolu*«; 4. a) »prostředků *lidské potrawy a požívání*«, b) »*léčivých a desinfekčních*«, c) »*láték*, jež se *chemickou cestou* pořizují, pokud vynálezy pod č. 4. a) — c) se netýkají *určitého technického řízení* k přípravě takových předmětů *čelícího*« (§ 2. pat. zákona.)

K tomu několik poznámek a vysvětlivek:

Důvod, pro který odepřena jest patentní ochrana vynálezům v případech sub 1., jest jasný: stát nemůže chrániti něco, co prohlašuje (v jiných zákonech) za protiprávní a co má za nemravné. O případu sub 2. bylo již jednáno výše.

Ad 3. Státní monopoly mají být trvalým zdrojem příjmů pro stát. Proto stát nechce, aby se s ním o výtěžky, plynoucí z předmětů, jichž výroba a zpracování podléhá státnímu monopolu, dělil po případě soukromník (vynálezce). Státnímu monopolu podléhá u nás výroba a příprava *střelného prachu, tabáku a soli* (viz § 381. monopolního řádu z r. 1835).

Dlužno však dobře rozeznávatí (a to nejen vzhledem k ustanovení § 2. pat. zákona, nýbrž všeobecně) vynálezy *nových předmětů* a vynálezy *nových technických pomůcek* (strojů a pod.) k výrobě nebo přípravě určitých předmětů (třeba ne již nových). V našem případě bylo by tudíž na př. možno patentovati nový přístroj k přípravě tabáku a pod. (Viz Hotowetz, v Obchodním Sborníku, část čtvrtá, 1899, str. 7.) Ovšem že i vůči takovému patentu má státní správa zvláštní právo na základě § 11. pat. zák., který praví, že »vyjde-li na jevo, třeba i po udělení patentu na vynález, že jeho předmět v nějakém určitém způsobu upotřebení vyhrazen jest *státnímu monopolu*, tedy nemá patent ohledně tohoto způsobu upotřebení proti státní nebo vojenské správě žádného účinku.« (Viz níže str. 72.) Důležitá práva poskytuje státní správě ostatně i ustanovení §§ 15. (vyvlastnění patentu) a 21. (udělení nucené licence patentní).

V případě sub 4. rozhoduje zájem všeobecnosti (veřejnosti), kterému musí ustoupiti zájem jednotlivců (vynálezců): stát si nepřeje, aby udělením patentní výsady byly předměty sloužící

lidské výživě zdražovány a vytvořovány ceny monopolní. I zde dlužno rozlišovati mezi patentováním *předmětu* a jisté nové *methody* nebo *přístroje*, kterými se výroba nebo příprava jeho zdokonaluje. Jen první případ vylučuje naše ustanovení. To plyne ostatně z výslovného předpisu poslední věty § 2. Při výkladu této věty číasto značně obtíže rozeznávání mezi postupem »chemickým« a pouze »mechanickým«.

Paragraf 2. pat. zák. stanoví *výjimky* z pravidla § 1. a to taxativně, t. j. výpočtem. Nelze tudíž jeho předpisu užívati analogicky pro pouze podobné případy. Tak na př. z patentování jsou vyloučeny pouze »prostředky *lidské* potravy«, z čehož plyne, že vynálezy, jichž předmětem byly by prostředky potravy pro zvířata, jsou schopny patentní ochrany. Do pojmu »lidské potravy a užívání« (»Nahrungs- und Genussmittel«) nepatří na př. prostředky kosmetické, do pojmu »prostředků léčivých a desinfekčních« nepatří nástroje chirurgické, jedy atd.

2. *Druhy patentů.* Rozeznáváme patenty a) *samostatné*, b) *přídavkové* a c) *odvislé* (§ 4. pat. zák.). Toto rozlišování vychází z dvojího rozličného hlediska: hledí jednak na *předmět* patentu, jednak na *majitele* patentu. S hlediska prvního spadají přídavkové a odvislé patenty do jedné skupiny a tvoří protiklad k patentům samostatným. *Samostatné* (též »hlavní«) patenty udílí se na *samostatné* vynálezy, t. j. takové předměty, které samy o sobě tvoří samostatný celek. *Přídavkové* a *odvislé* patenty souvisí *věcně* s nějakým hlavním (kmenovým) patentem. Souvislost ta znamená, že nový (*přídavkový*) patent jeví se jako zlepšení či zdokonalení patentu starého (kmenového), pocházející od majitele tohoto starého patentu. Majitel starého patentu *může* též ohlásiti nový patent, směřující k zlepšení starého, jako samostatný (neučiní tak zpravidla z důvodů úsporných; viz níže); učiní-li podobný dodatečný vynález jiná osoba, *musí* jej ohlásiti jako samostatný. Souvisí-li však nový vynález se starým (kmenovým) tak, že jeví se sice jako samostatný, avšak co do svého použití předpokládá použití patentu starého (kmenového), mluvíme o patentu *odvislém*. K pojmu odvislého patentu náleží, že vynález pochází od jiné osoby než majitele patentu hlavního. »Odvislost« musí býti výslovně v patentní listině a patentním listu (viz níže) označena.

Souvislost patentu hlavního s patenty přídavkovými jeví se hlavně v jejich odvislosti od hlavního patentu co do *trvání* pa-

tentu: nemohou trvati déle než patent hlavní a zanikají tudíž nejpozději zároveň s tímto, leda že by po zaniknutí hlavního patentu (před uplynutím maximální doby trvání) byl přídavkový patent přeměněn v samostatný. (§ 14. pat. zák.)

3. *Pojem patentní licence.* Právo, plynoucí z uděleného patentu, patří do skupin oněch práv, jež majitel může za určitých podmínek převáděti na jiné osoby. Není tedy t. zv. »osobním« (t. j. k osobě původního majitele nerozlučně připoutaným) právem, jež nelze přenášeti od osoby k osobě (takovými osobními právy jsou na př. dle rakouského řádu živnostenského práva živnostenská, jako na př. živnostenská koncesse, nejsou-li ovšem výjimkou »reálnými«). Majitel patentu může tudíž svůj patent vůbec zciziti (prodati; tím *cele* přechází na kupce), zastaviti atd. On může však též postoupiti třetí osobě právo *využítkovati* *ob-sahu* patentního práva (viz str. 79.), aniž by se tím práva samého nadobro vzdal. To stává se udílením t. zv. *licenci*. Rozeznáváme licence *dobrovolné* a *nucené*. (§§ 20. a 21. pat. zák.) Dobrovolnou licenci může majitel patentu zříditi různým způsobem: buď udělí ji výlučně jednomu oprávněnému, takže ostatní zůstávají vyloučeni; v takovém případě zůstává monopolistická vlastnost patentu (licence) nedotčena; nebo udělí ji více oprávněným. Majitel patentu může dále uděliti licenci užívací oprávněnému pro celý obvod platnosti patentu nebo jen po určité území (korunni země atd.). Právo plynoucí z udělení užívací licence má dle § 22. jistý *věcný* ráz: uděluje se sice *osobě*, ale tato osoba nemůže je bez svolení majitele patentu přenéstí na jinou osobu — převod licencí jest tedy v zásadě přípustným — leč se *závodem*, jemuž licence slouží. I v případě úmrtí přechází licence od původně oprávněného na jeho právní nástupce (dědice atd.) jen tenkrát, když těmito bude podnik k licenci oprávněný dále veden.

V jistých případech může býti majitel *donucen*, aby proti své vůli zřídil licenci. Nárok na zřízení takové *nucené* licence mají především majitelé *odvislých* patentů (viz výše) vůči majitelům patentů *hlavních*. Odmítne-li totiž tento žádost onoho o zřízení dobrovolné licence, může býti za určitých předpokladů donucen ku zřízení. Předpoklady ty jsou: a) že odvislého patentu nelze užívati bez užívání hlavního patentu; b) jestliže ode dne, kdy hlavní patent v patentním listu byl vyhlášen, uplynuly již nejméně 3 roky a c) odvislý patent má značný průmyslový vý-

znam. Byla-li takto zřízena užívací licence na patent hlavní, má i majitel tohoto patentu vůči majiteli patentu odvislého nárok na zřízení užívací licence na patent odvislý. Rozumí se, že za zřízení patentní licence nucené jest platiti majiteli patentu náhradu, již určí úřad. Nucená licence může však býti zřízena též k patentu *samostatnému* a to za podmínek sub b) a dále za předpokladu, že udělení licence jeví se žádoucím ve *veřejném zájmu* a že prokázána jest osobní důvěryhodnost žadatele. V tomto případě může žádati o licenci *kdokoliv*, pokud ovšem *ve svém zájmově* vynálezu používati může. Ze zřízení nucené licence jsou vyjmuty patenty státní a vojenské správy (§ 21 pat. zákona).

4. *Obsah práva patentního.* Bezprostřední obsah uděleného patentu záleží v tom, že majitel jeho jest *vylučně* oprávněn předmět patentu a) »výrobním způsobem zhotovovati, b) do oběhu dávat, c) jej prodávati nebo užívati« (§ 8. pat. zák.). Zde vidna jest analogie s právem vlastnickým, které propůjčuje podobnou *vylučnou* a *obsáhlou* moc vlastníkově nad hmotnou věcí, jemu do vlastnictví přináležející. Co se však týče práva patentního, bylo již řečeno výše, že vztahovati se může buď bezprostředně na nějaký *předmět* (jenž tvoří obsah vynálezu) nebo na určitý *způsob (postup) výroby*. Pro tento druhý případ stanoví druhý odstavec § 8. pat. zák., že vztahuje se účinek patentního práva *také* na věci tímto způsobem bezprostředně vyrobené. Vylučnost patentního práva jest naprostá. To znamená, že ostatní osoby jsou z použití patentu (ve smyslu § 8.) úplně vyloučeny, že tedy zejména nezáleží na tom, vyrábí-li či prodávají-li předmět patentu po živnostensku (na zisk) čili nic. Za to ovšem použití k vylučně osobním, domácnostním a podobným účelům, není ustanovením § 8., který mluví výslovně o »*betriebsmässige Herstellung*«, zabráněno. Výraz »do obchodu (oběhu) dávat« — »in Verkehr bringen« — jest velmi široký: nemíní se jím toliko prodej (na rozdíl od nákupu), nýbrž kterýkoliv jiný způsob obchodního rozšiřování, jako na př. *nájem*, nebo, jde-li o patent, jehož bezprostředním předmětem jest určitý výrobní proces, též anoncování jeho a jiný způsob reklamy.

Vylučuje-li § 8. pat. zákona i *užívání* (»*Gebrauch*«) patentovaného předmětu, nesmíme zapomenouti, že i zde jde toliko o užívání živnostenské, výrobní (»*betriebsmässig*«); platí tedy i zde to, co bylo řečeno o *výrobě* patentovaného předmětu.

Bylo již řečeno, že ustanovení § 8. stanoví toliko *bezpro-*

střední obsah práva patentního. Jako další důsledky toho bezprostředního obsahu jeví se na př. právo zřizovati licence (viz výše), žádati za udělení *přídavkového* patentu atd. Na druhé straně vznikají majiteli patentů jisté povinnosti (placení tax a pod.), o nichž bude později řeč.

5. *Časové, místní a věcné omezení patentů* (práv patentních). Nejdelší *trvání* udělených patentů stanoveno zákonem (§ 26.) na *dobu 15 let*. Po uplynutí této doby (ne-li z jiných důvodů již dříve; viz § 26.) vzniká pro každou jinou osobu, tedy pro veřejnost, právo na používání vynálezu dříve patentem chráněného.

Místní platnost ochrany patentní spadá v zásadě v jedno s místní platností rak. pat. zákona, o níž byla již výše řeč. (Viz str. 18.) Mimo to stalo se právo patentní poměrně záhy předmětem *mezinárodních smluv* mezi jednotlivými státy, jichž povšechným účelem je vzájemná ochrana vynálezů. Takové mezinárodní smlouvy mohou býti uzavřeny buď *jednotlivě*, t. j. mezi dvěma smluvními stranami (státy), nebo *hromadně* mezi více státy. V tomto posledním případě mluvíme o mezinárodních *uniích*. První taková unie mezinárodní pro obor práva patentního byla uzavřena v Paříži 20. března 1883 mezi Francií, Belgií, Brasií, Španělskem, Itálií, Guatemalou, Nizozemskem, Portugalskem, Salvadorem, Srbskem a Švýcarskem; dodatečně k ní pak přistoupily ještě jiné státy (viz výpočet jich ve vyhlášce ministerstva veřejných prací z 20. května 1909, č. 134 ř. z., a 15. října téhož roku, č. 162 ř. z.). Unie ta stanovila základní zásadu, že veškerým poddaným smluvních států zabezpečují se ve příčině *vynálezů*, vzorků, známek, modelů atd. stejná práva, která poskytuje ten onen smluvní stát svým vlastním poddaným. (Tato zásada stanovena jest ostatně již samým rakouským zákonem patentním, který nečiní rozdíl mezi tuzemci a cizinci — vyjma ustanovení §§ 31.; viz níže — co do udělování patentů.) Pařížská mezinárodní unie z roku 1883 byla změněna a doplněna *Brusselskou* smlouvou ze dne 14. prosince 1900. Od 1. ledna 1909 patří též Rakousko k mezinárodní patentní unii. Roku 1911 byla odbývána ve Washingtoně nová konference smluvních států, na které došlo ku změně *Brusselské smlouvy*.*) (Všecky zde zmíněné smlouvy, jakož i příslušné zákony a nařízení otištěny jsou ve sbírkách »Die Vereinbarungen betreffend die Internationale Union zum Schutze des

*) Viz o ní též v kapitole IV. (str. 80.)

gewerblichen Eigentums und die Markenregistrierung«, Vídeň Manz, 1909, a »Die Washingtoner Verträge vom 2./VI. 1911,« Vídeň, Manz 1913.)

Proti cizím státům, které neposkytují vynálezům rakouských státních občanů buď žádné nebo nedostatečně patentní ochrany, může být užito t. zv. *práva odvety* (retorse; § 31. pat. zák.), t. j. rakouský stát bude se vůči oněm cizím státním příslušníkům chovat podobně jako jejich státy vůči rakouským příslušníkům.

Patentní právo podléhá konečně podobně jako právo vlastnické vůbec jistým omezením, která může v určitých případech uplatnit stát vůči majiteli. Míjíme zde zejména institut t. zv. *vyvlastnění* (expropriace) Podobně totiž jako vlastník věci musí dle § 365. všeob. zák. občanského odstoupití úplné vlastnictví na věci za přiměřenou náhradu, když toho vyžaduje všeobecné dobro, jest státní nebo vojenská správa dle § 15. patentního zákona oprávněna, patent nebo právo na užívání vynálezu za přiměřenou náhradu buď zcela nebo částečně vyvlastnit a vynález na základě vyvlastňovacího nálezu ihned v užívání vzít nebo obecnému užívání přenechat. Vyvlastnění takové může se dle citovaného ustanovení státi tehdy, když toho vyžaduje zájem ozbrojené moci nebo veřejného blaha nebo vůbec nutný státní zájem.

Vyvlastnit lze tedy nejen *udělený* již patent, nýbrž též pouhý *ohlášený* vynález, na který dosud patent formálně udělen nebyl. Zákon (§ 15.) mluví ostatně o »vyvlastnění vynálezu«, nikoliv patentu.

Důsledkem výroku vyvlastňovacího může být buď, že na místo původního majitele obdrží právo disponovat patentem (vynálezem) státní či vojenská správa nebo že přenechá se vynález všeobecnému užívání. O takové »vyvlastnění« musí vojenská resp. státní správa výslovně *žádati*. K rozhodování o podobných žádostech jest ve *všech* případech povoláno místodržitelství ve Vídni. (Ostatní místodržitelství jsou tedy z této funkce zásadně vyjmuta.) Je-li však nebezpečí z průtahu, nemusí státní nebo vojenská správa ani vyčkatí konečné vyřízení své žádosti, nýbrž může s předběžným povolením jmenovaného místodržitelství a s výhradou konečného vyvlastňovacího nálezu dotčený vynález ihned v užívání vzít nebo obecnému užívání přenechat. Z rozhodnutí místodržitelství ve Vídni, kteréžto rozhoduje o po-

dobných záležitostech (uváživši především, zdali skutečně zájmy ozbrojené moci nebo veřejného blaha nebo vůbec nějaký nutný státní zájem vyvlastnění vyžaduje) v první instanci, jest možno rekurovati k nadřízenému úřadu ministerskému (ministerstvu vnitra) a případně dále k správnímu soudu.

Expropriace (vyvlastnění) liší se od »konfiskace« tím, že vyvlastněný může žádati od státní správy přiměřenou náhradu. Náhrada ta nepřísluší toliko *majiteli* patentu (nebo tomu, kdo nový vynález k patentování ohlásil), nýbrž též veškerým osobám třetím, které již dříve nabyly na patent práva, na př. koupí patentu, převzetím výroby, zastavením atd. Při zjišťování *výše* této náhrady dlužno dle výslovného předpisu patentního zákona vzít v úvahu jen škodu, kterou utrpí oprávněný (majitel patentu a případně třetí osoby) v *tuzemsku*; nahražovati škodu, kterou utrpí oprávněný vyvlastněním patentu (vynálezu) v cizině, není státní správa povinna. Tato škoda může být po případě — viz předešlé výklady o mezinárodní ochraně patentů — velmi značná.

Úřad politický, povoláný k nálezu vyvlastňovacímu (místodržitelství ve Vídni), má se především pokusit, aby mezi oprávněnými (majitelem patentu či vynálezu a ostatními oprávněnými) s jedné a státní správou s druhé strany došlo k dohodě o *výšce* náhrady; nepodaří-li se taková smírná dohoda, rozhodne o výšce náhrady *soud* a to obchodní soud ve Vídni. Oprávnění mohou si k tomuto účelu zvolit odborného znalce. Soudní spor o této náhradě nemá ovšem odkládacího účinku pro nález vyvlastňovací.

O dalších případech věcného omezení patentů viz níže (str. 71.).

II. Přehled úřadů a jiných orgánů patentních.

1. *Úřady patentní*. Možno rozeznávatí úřady, které jsou zvláště pro patentní záležitosti zřízeny a pak takové, které vedle jiných záležitostí povolány jsou rozhodovati též ve věcech patentních. Do první skupiny patří *patentní úřad* a *patentní soud*, do druhé jiné úřady *správní* a *soudy*.

a) *Patentní úřad*. Patentní správa jest v Rakousku značně *centralisována*. Viděli jsme již, že k vynesení nálezu vyvlastňovacích jest povolán výlučně *jediný* úřad pro celé Rakousko (totiž zemský politický úřad ve Vídni). Podobně též oba úřady výlučně

patentní mají své sídlo ve *Vidni*, kde tudíž jest hlavní správa ve věcech patentních centralisována.

O působnosti, složení a organizaci *c. k. patentního úřadu* (Patentamt^{*)} jednají §§ 33.—40. patentního zákona. Kromě toho vydáno bylo zvláštní nařízení ministerstva obchodu ze dne 15. září 1898, č. 157 ř. z., o *organizaci patentního úřadu*. Toto nařízení bylo částečně změněno nařízením ministerstva obchodu ze dne 29. října 1902, č. 205 ř. z., a nařízením ministerstva veřejných prací ze dne 17. prosince 1908, č. 256 ř. z. *Jednací řád* pro patentní úřad vydán nařízením ministerstva obchodu ze dne 15. září 1908, č. 159 ř. z., a částečně změněn nařízením min. veřejných prací ze dne 17. prosince 1908, č. 257 ř. z.

Působnost patentního úřadu stanoví § 33. pat. zákona; je velmi obsáhlá a různorodá, vztahující se na udílení, odvolání, zrušení, odnětí, prohlášení patentu odvislým, rozhodnutí o relativní neúčinnosti patentu, rozhodnutí o návrzích určovacích a o propůjčení licencí a veškeré zápisy do rejstříku patentního (viz níže). Dále jest povinen k žádostem soudu podávat písemná dobrá zdání o otázkách patentních, jestliže v řízení soudním podávají soudní znalci dobrá zdání neshodná. V této působnosti sloučeny jsou živly *technické* s právními (a to jak soudcovskými, tak ryze správními) a dle toho jest též patentní úřad *organizován*.

Skládá se z předsedy práv znalého, z jeho náměstka a z potřebného počtu práva znalých a odborně technických členů (radů), kteří jsou buď *stálí*, placení státní úředníci neb *dočasní*, na funkční dobu 5 let za funkční přídatky povolání (§ 34. pat. zák.). Jak stálí, tak dočasní členové jsou jednak právníci, jednak technické. Vedle těchto právnických a technických členů (radů), jež jmenuje císař, ustanoven jest při patentním úřadu ještě úřední personál pomocný (odborný, kancelářský, výpomocný atd.).

Patentní úřad má *tři* hlavní oddělení:

1. *Oddělení přihlašovací.*
2. *Oddělení pro stížnosti.*
3. *Oddělení zrušovací.*

ad 1. Do působnosti oddělení *přihlašovacího* spadá ohlašování patentů, převody, zastavení patentů, zřizování dobrovolných

^{*)} Jeho nynější sídlo jest Vídeň VII., Siebensterngasse 14.

licencí, prohlášení patentů za odvislé a zápisy poznámek spornosti (viz níže).

Oddělení přihlašovací má *osm* oddílů (technických; dříve jich bylo pět), které mají název oddílů I.—VIII. (§ 2. nař. min. ze dne 17. pros. 1908, č. 256 ř. z.) Každý z těchto oddílů jest příslušný pro vyřizování *přihlášek* vynálezů z určitého oboru techniky, dále vyřizují též *odpory* (viz níže) proti přihláškám těchto vynálezů a konečně rozklady, které směřují proti referentovu opatření, jímž se připravuje usnesení přihláškového oddělení (§ 3. cit. nař.)*. Vedle těchto technických oddílů zřízen jest

^{*)} Příloha I. k tomuto nařízení obsahuje zevrubný výpočet „patentních tříd“ (89) a jejich oddílů, příloha II. rozdělení těchto patentních tříd na oněch osm oddílů. Uvádíme zde toto rozdělení aspoň pokud se týče patentních *tříd*, z něhož všeobecně seznati možno též rozřazení patentů na jednotlivé „třídy“ (příloha I.).

Přihláškové oddělení I.

3. Oděvnictví, kromě klobouků (třída 41.) a obuvi (třída 71.).
8. Bílení, barvení, tištění látek, appretura.
9. Štetinové zboží.
11. Knihařství.
25. Pletení, výroba krajek, stávkování a prýmkování.
28. Koželužství, zpracování usně.
29. Předíva.
33. Příruční a cestovní náčiní.
38. Obrábění a konservování dřeva.
39. Roh, slonovina, kaučuk, guttaperča a jiné plastické látky.
41. Kloboučnictví a výroba plstí.
52. Šití a vyšívání.
54. Papirové výrobky, zpracování papíru a reklama.
55. Výroba papíru.
70. Psací a kreslicí potřeby.
71. Obuv.
73. Provaznictví.
76. Předění.
78. Třaskaviny a výroba rozžehátek.
86. Tkalcovství.

Přihláškové oddělení II.

13. Parní kotly s výstrojem (kromě topenišť, třída 24.).
14. Parní stroje (stabilní, lokomotivní a lodní stroje).
17. Výroba ledu a chladu, výměna tepla a uschování potravin.
27. Duvadla a úpravy větrací.
35. Zdvihadla.
46. Výbušné a spalovací silostroje; silostroje stlačeným plynem pohybované; silostroje hnané pery a závažími.

právníký oddíl, který usnáší se o zápisech do patentního rejstříku ve smyslu § 40. pat. zák.

ad 2. Do působnosti oddělení pro *stížnosti* spadá konečné rozhodnutí o stížnostech podaných proti usnesením oddělení pří-

47. Části strojů.
58. Lisy.
59. Pumpy a zdvihadla tekutin.
60. Regulátory pro silostroje.
65. Stavba lodí a námořnictví.
72. Střelné zbraně, střely, opevňování.
88. Vodní a větrné silostroje.

Příhláškové oddělení III.

21. Elektrotechnika.
30. Zdravotnictví.
42. Nástroje.
51. Hudební nástroje.
57. Fotografie.
74. Signály (kromě železničních).
83. Hodiny (včetně elektrických).

Příhláškové oddělení IV.

7. Výroba plechu a drátu, jakož i válcovny vůbec.
34. Domácí náčiní.
49. Obrábění kovů, mechanické (kromě válcoven vůbec).
63. Stavba vozů, jízdná kola a motorová vozidla.
67. Broušení a leštění.
68. Zámečnické výrobky a pokladny.
69. Řezací nástroje včetně sečných a bodných zbraní.
81. Doprava a balení.
85. Voda, vedení vody a kanalisace.
87. Nástroje a náčiní ne zvláště uvedené.

Příhláškové oddělení V.

2. Pekařství.
6. Pivo, kořalka, víno, ocet, droždí.
8. Bílení, barvení, tištění látek, appretura.
10. Paliva.
12. Chemické postupy a přístroje, pokud nejsou uvedeny ve zvláštních třídách.
16. Příprava mrvy.
18. Výroba železa.
21. Elektrotechnika (elektrické osvětlení, chemická část).
22. Barviva, fermeže, laky, nátěry, klíh.
24. Zařízení pro topení.
26. Příprava plynu a osvětlování plynem.
28. Koželužství, zpracování usně.

hlašovacího). Oddělení pro stížnosti má dva oddíly (A a B). Oddíl A jest příslušný pro stížnosti proti usnesením přihlašovacích oddílů I., II., VI. a VIII., oddíl B rozhoduje o stížnostech proti rozhodnutím pocházejícím od ostatních oddílů (III., IV., V., VII.).

29. Přediva.
32. Sklo.
39. Roh, slonovina, kaučuk, guttaperča a jiné plastické látky (b. chemická část).
40. Hutnictví.
48. Chemické zpracování kovů (smalt, galvanoplastika).
62. Průmysl žiravín a zemíých žiravín, průmysl solní a solivarnictví.
67. Broušení a leštění (b. chemická část).
75. Soda a ostatní chemický velkopřmysl.

Příhláškové oddělení VI.

12. Chemické postupy a přístroje, pokud nejsou uvedeny ve zvláštních třídách.
15. Tisk, psací stroje, razítka.
21. Elektrotechnika (b. galvanické články a elektrická sběradla).
23. Průmysl tukový, svíčky, mýdla, oleje minerálne.
26. Příprava plynu a osvětlování plynem (e. příprava acetylenu a osvětlování acetylenem).
30. Zdravotnictví.
38. Obrábění a konservování dřeva.
45. Polní a lesní hospodářství, zahradnictví, vinařství, mlékařství, zootechnika.
53. Potraviny.
55. Výroba papíru.
57. Fotografie (b. chemická část).
78. Tráskaviny a výroba rozžehátek (chemická část, rozžehátka, ohněstrojství).
79. Tabák (b. chemická část).
80. Průmysl zboží hliněného, kamenný a cementový.
85. Voda, vedení vody a kanalisace.
89. Dobývání cukru a škrobu.

Příhláškové oddělení VII.

1. Úprava rud, nerostů a paliva.
2. Pekařství (a. a b.).
5. Hornictví.
15. Tisk, psací stroje, razítka (a., c., d., e., f.).
31. Litectví.
32. Sklo (a., b.).
44. Drobné zboží a kuřácké náčiní.
45. Polní a lesní hospodářství, zahradnictví, vinařství, mlékařství, zootechnika (a., b., c., d., e., f.).

Do kompetence oddělení pro stížnosti patří též rozhodování o stížnostech proti usnesením právního oddělení přihlašovacích.

ad 3. Oddělení *zrušovaci* rozhoduje o návrzích na odvolání, zrušení, odnětí a prohlášení odvislým patentů, pak o relativní neúčinnosti udělených patentů, o návrzích určovací a udělení licencí nucených.

Úřední (služební a jednací) řeč patentního úřadu je německá (§ 36. jedn. řádu pro patentní úřad).*)

b) *Patentní soud.****) O patentním soudě jedná § 41. pat. zákona, pak nařízení min. obchodu a práv ze dne 15. září 1898, č. 158 ř. z., o *organizaci* patentního soudu (Patentgerichtshof) a řízení při něm a výkonu jeho rozhodnutí a opatření. *Jednací řád* pro tento soud vydán byl vyhláškou min. obchodu a práv ze dne 8. listopadu 1900, č. 187 ř. z. Nařízení těchto ministerstev z téhož dne, č. 189 ř. z., týká se odvolání k patentnímu soudu.

Patentní soud jest odvolací instancí proti konečným rozhodnutím *zrušovacích* oddělení patentního úřadu. Předsedou jeho

50. Mlýny.

56. Sedlářství, jakož i postroje pro koně a jiná zvířata.

64. Výčepnické náčiní.

66. Jatečnictví.

77. Sport, hry, zábavy lidu, vzduchoplavba.

79. Tabák (a. mechanická část).

80. Průmysl zboží hliněného, kamenný a cementový (a., b., c.).

82. Sušení a stroje odstředivé (pro všeobecné účely).

Přihláškové oddělení VIII.

4. Osvětlovací úpravy (kromě elektrických a plynových osvětlovacích úprav).

19. Stavba železnic, silnic a mostů.

20. Vozba železniční.

24. Zařízení pro topení.

36. Topení (vůbec).

37. Pozemní stavitelství.

61. Ochrana úrazová.

84. Stavba vodní a spodní.

*) Dle tohoto paragrafu mohou však *tuzemci* svá podání a přílohy k nim podávat i v zemském jazyku, jenž jest v jejich bydlišti obvyklým. Vyřízení patentního úřadu v takovýchto případech jest německé a připojí se k němu překlad v řeči podání.

**) Jeho nynější sídlo jest Vídeň I., Schmerlingplatz č. 10.

jest prezident nebo senátní prezident nejvyššího soudu; skládá se z jednoho rady ministerstva veřejných prací, dvou dvorních radů nejvyššího soudu nebo dvou zástupců těchto a tří odborně technických členů (viz výše; § 34. pat. zák.). Členové právníci jmenování jsou na dobu pěti let a požívají funkčních přídavek.

V jistých případech — viz § 42. pat. zák. — nemohou jednotliví členové patentního soudu (a rovněž i patentního úřadu) spolupůsobiti v záležitostech patentních.

Kromě právě jmenovaných *vylučně* patentních úřadů spolupůsobí v záležitostech patentních ještě úřady jiné. Jsou to: a) úřady *správní* a b) *soudy*.

ad a) Dle posledního odstavce § 35. pat. zákona jest patentní úřad co do své úřední činnosti na venek samostatným úřadem. »Co do vrchního vedení podřízen jest *ministru obchodu*, jenž také ustanovuje jeho pomocný personál.« Po zřízení zvláštního *ministerstva veřejných prací* (1908) přešla zmíněná práve působnost ministerstva obchodu na toto nové ministerstvo (viz vyhlášku veškerého ministerstva ze dne 6. července 1908, č. 124 ř. z.). Ze znění citovaného posledního odstavce § 35. pat. zákona plyne, že stanovená tam působnost ministerstva obchodu vůči patentnímu úřadu jest v podstatě rázu *hierarchicko-úředního* («vrchní vedení»); srovnej k tomu §§ 35. a 41. pat. zákona, dle nichž přísluší tomuto ministerstvu důležitý vliv na jmenování funkcionářů patentního úřadu a patentního soudu. Než i v jiných — nejen osobních — směrech přísluší ministerstvu obchodu (nyní veřejných prací) důležitá působnost. Tak na př. dle § 114. posl. odst. pat. zákona ve příčině zvýšení nebo snížení patentních poplatků (viz níže), pak dle §§ 6., 38., 43., 44. pat. zák. ohledně vydávání rozličných předpisů na základě patentního zákona. Veškerá tato agenda přešla nyní dle zmíněné vyhlášky ze dne 6. července 1908 (vydané na základě Nejv. rozhodnutí ze dne 21. března 1908; viz zákon ze dne 27. července 1908, č. 123 ř. z.) na ministerstvo veřejných prací.

Rozsáhlou působnost v oboru práva patentního mají též *politické úřady* (okresní hejtmanství, magistráty, místodržitelství, ministerstvo vnitra). O jedné funkci ministerstva vnitra bylo již svrchu jednáno (při vyvlastnění patentů); další působnost politických úřadů spočívá v kompetenci *trestní* (při osobování patentů), pak v dozoru nad vykonáváním vynálezů *po živnosten-*

sku (nařízení ministerstva obchodu a vnitra ze dne 15. září 1898, č. 162 ž. z.). O jednotlivostech bude ještě blíže pojednáno na příslušných místech.

ad b) O patentních otázkách rozhodují někdy též soudy, a to jak soudy *civilní*, tak *trestní*. Blíží o tom viz v dalších vývodech.

2. *Jiné orgány patentní* (zástupci). Jde tu zejména o osoby, které jsou oprávněny z povolání (»berufsmässig«) zastupovat strany před úřady v záležitostech patentních. Dle § 43. pat. zákona jsou to *pouze* advokáti, úředně autorisovaní soukromí technické, patentní zástupci a finanční prokuratura.

Vynálezce skoro pravidelně má třeba odborné pomoci a zastoupení, chce-li svůj vynález dle platných předpisů hospodářsky využít. Odborná pomoc může být buď *právníká* nebo *technická* (v nejširším slova smyslu). Dle toho jest též obor působnosti zástupců stran v záležitostech patentních rozdělen. Stanoví totiž druhý odstavec § 43. pat. zákona, že úředně autorisovaným technikům, jakož i patentním zástupcům jest zákázáno zastupovat strany po živnostensku (»berufsmässig«) ve *sporech* týkajících se odvolání, zrušení a odnětí patentů, jakož i ve všech záležitostech, které nemají *technickou* povahu. Vyjmuté zde záležitosti (povahy právníké) jsou vyhrazeny advokátům a finanční prokuratuře.

Zde nutno blíže pojednati o »úředně autorisovaných technících« a patentních zástupcích. Oba druhy povolání staví patentní zákon — co do jich příslušnosti zastupovat strany v záležitostech patentních — na roveň, pokud zmínění technici jsou zapísáni jako »patentní zástupcové« do patentního rejstříku (viz níže).

1. O »úředně autorisovaných (soukromých) technících« platí nařízení státního ministerstva ze dne 11. prosince 1860, č. 36.413. Dle tohoto nařízení dlužno počítati k zmíněným »technikům« veškeré civilní inženýry pro veškeré obory stavební, architektury a geometrie. Nařízení to bylo částečně pozměněno resp. zrušeno (§ 1.—4., 9.—11.) nařízením ministerstva veřejných prací ze dne 7. května 1913, č. 77 ř. z. (jím bylo zrušeno též nařízení min. vnitra ze dne 8. listopadu 1886, č. 8152, č. 8 českého zemského zákoníka z r. 1887, č. 82 mor. z. zák. z r. 1886 a č. 47 slezského zemsk. zák. z r. 1886), kterým bylo nově upraveno rozdělení,

titul, oprávnění, průkaz způsobilosti atd. vládou autorisovaných soukromých techniků, již pro budoucnost mají se v celistvosti zvátí »*civilními techniky*« (§ 1. cit. nař.).*)

2. InSTITUTE »patentních zástupců« upravena jest zmíněným již § 43 pat. zákona a nařízením ministerstva obchodu a vnitra ze dne 15. září 1898, č. 161 ř. z. (*řád patentních zástupců*). *Tarify* pro patentní zástupce stanoveny byly vyhláškou presidenta patentního úřadu ze dne 19. července 1902, č. 189 pres. (publikovanou dne 15. srpna 1902 v č. 16. časopisu »Oesterr. Patentblatt«).

Patentní zástupce ustanovuje — hledě při tom k potřebě — patentní úřad v dohodě s živnostenským úřadem. Ustanoven může být jen ten, kdo vyhovuje následujícím podmínkám: musí být zletilým, rakouským státním občanem, bydleti v tuzemsku, nesmí být odsouzen pro zločin, přečin nebo přestupek ze ziskuchtivosti, musí prokázati příslušnou technickou schopnost předložením diplomu**) nebo vysvědčení o úspěšně vykonaných státních zkouškách na některé tuzemské vysoké škole technické, na vysoké škole zemědělské (ve Vídni), na báňských akademiích

*) Dle citovaného § 1. rozlišují se »civilní technické« v následující kategorie:

- a) Civilní inženýři pro stavitelství (silniční, vodní, mostní, železniční a příbuzné stavby);
- b) civilní inženýři pro architekturu a pozemní stavitelství;
- c) civilní inženýři pro elektrotechniku;
- d) civilní inženýři pro stavbu strojů;
- e) civilní inženýři pro stavbu lodí a lodních strojů;
- f) civilní inženýři pro kulturní techniku (meliorace půdy, vodní a silniční stavby);
- g) civilní inženýři pro lesnictví;
- h) civilní inženýři pro technickou chemii;
- i) civilní geometři.

**) »Diplomy« na vysokých školách technických vydávaly se po složení »přísných zkoušek«, které — před zavedením doktorátu technických věd — měly nahrazovati universitní rigorosa resp. doktorát (na př. při habilitacích z technických předmětů na technikách). Ačkoliv příslušná zákonná ustanovení o těchto »diplomech« a »přísných zkouškách« na vysokých školách technických nebyla výslovně zrušena, přece ztratila zavedením zvláštního technického doktorátu veškerý význam, takže ony »přísné zkoušky« se ve skutečnosti již nekonají. Proto i ve smyslu § 43. pat. zákona dlužno nyní slovo »diplom« vykládati jako »diplom doktorský«.

Jméno a bydliště takového zástupce, jakož i každá pozdější změna v zastoupení má být zapsána do patentního rejstříku. —

Několik poznámek ještě o působnosti *finanční prokuratury* ve věcech patentních. Finanční prokuratura jest *advokátem státu*. Zastupuje tudíž v záležitostech patentních státní (veřejné) zájmy, jakmile by určitým patentem byly dotknuty (na př. v případech, kdy udělení patentu příčí se některému státnímu monopolu, při vyvlastnění patentů, udělení nucených licencí atd.). V těchto případech jest v příslušném řízení před patentními úřady erár zastoupen finanční prokuraturoou.

III. Řízení v záležitostech patentních.

Jak jest zachovati se tomu kdo učiní vynález? Jakým způsobem může svého vynálezu hospodářsky využítí? V jakém okamžiku vzniká vynálezci nárok na ochranu vynálezu? Kdy možno mluvití o právu z vynálezu?

Nejběžnějším způsobem hospodářského využití vynálezu jest jeho ohlášení patentnímu úřadu za účelem udělení patentu. Avšak již před udělením patentu vzhází vynálezci možnost hospodářského využití vynálezu. Mluvíme v takovém případě o *právu z koncepcce vynálezu*. I toto právo má hospodářský význam pro vynálezce, poněvadž vynálezce má několik rozličných možností jeho využití. Především obsahuje toto právo nárok na udělení patentu; ale vynálezce, který nechce tímto způsobem svého vynálezu využítí, může zvolití i jinou cestu, neboť právo z vynálezu (na rozdíl od práva z patentu, rozuměj již uděleného) jest pokládáti za »věc« ve smyslu všeob. obč. zákona, a může proto s ním býti nakládáno jako s jinými věcmi podobné povahy, totiž s věcmi nehmotnými. Může tudíž tvořití rozličných smluv, jako ohlášením úřadu a bez něho předmět rozličných smluv, jako *koupi* (prodeje), *směny*, *darování* atd. Kdo tedy nechce sám podstoupití cestu ohlášení patentu, může zpeněžití svůj vynález (svou koncepci) zmíněným převodem na jiné osoby, které na-

Zástupce tento ..... atd. jako nahoře ..... jest proto zmocněn podepsaného ve všech záležitostech týkajících se tohoto patentu a jeho případných patentů přídavkových ..... atd. jako nahoře.

stupují pak na jeho místo ohledně možnosti dalšího využitkování vynálezu (koncepcce).

Hotovou koncepci vynálezu možno proto nazvatí prvním stadiem, jímž nabývá duševní výtvor vynálezců povahy statku hospodářsky využitelného. Druhé stadium počíná ohlášením vynálezu vynálezcem nebo jeho právním nástupcem patentnímu úřadu za účelem udělení patentu. Hospodářské hodnoty tím vynálezu značně přibývá. Třetí stadium konečně počíná skutečným udělením patentu, jímž teprve právní ochrana (a tím i hospodářská využitkovatelnost) vynálezu jest zjevně zaručena a vyvinuta.

V této knize nemůžeme podrobněji pojednatí o zmíněném způsobu hospodářského využití hotové koncepcce vynálezu, t. j. jinou cestou než ohlášením k patentní ochraně (první stadium); omezíme se tudíž v následujícím na vylíčení tohoto posléz uvedeného způsobu.

A. Ohlašování vynálezů a udělování patentů.

1. *Kdo může vynález ohlásiti?* Především *vynálezce* sám, tedy duševní tvůrce vynálezu, nebo jeho *právní nástupce* (§ 4.), který od něho nabyt shora zmíněné »právo z koncepcce«. Může se tak státí smlouvami mezi živými nebo postupem dědičným. Vynález může učinití *několik* osob společně. V takovém případě přísluší jim také společné právo z koncepcce vynálezu a mohou tudíž též vynález *společně* ohlásiti. Paragraf 13. patentního zákona připouští výslovně takové společné ohlášení vynálezu a dodává, že několika společným ohlašovatelům udílí se patent, aniž by se určovaly podíly jednotlivých podílníků. Jich vzájemný právní poměr určuje se dle občanského zákona. Mohou si tedy navzájem též upravití otázku dispozice patentovaným vynálezem; pro případy pochybné stanoví zákon, že udělití právo užívání vynálezu třetím osobám přísluší *veškerenstvu* podílníků, že však každý pro sebe jest oprávněn stíhatí soudně vsahování do patentu (§ 13.). Původními vynálezci mohou býti přirozeně jen *fysické* osoby; za to jejich »právním nástupcem« ve smyslu § 4. může býti po případě též t. zv. »právní osoba« (korporace, ústav atd.), která tudíž dle § 4. pat. zák. má taktéž nárok na udělení patentu. (Viz k tomu str. 54.)

Rakouský zákon patentní nečiní v zásadě co do nároku na udělení patentu, pokud se týče co do práva na ohlášení patentu,

rozdílů mezi *tuzemci* (rakouskými státními občany) a *cizozemci* (mimo případ t. zv. *retorse*, § 31., viz výše). Za to rozlišuje mezi osobami v tuzemsku a cizozemsku trvale bydlícími; tyto musí míti zástupce dle § 7. pat. zákona (viz o tom str. 36.).

2. *Náležitosti ohlášky*. Ohlášení musí se státi u patentního úřadu a to formou *pisemní* (protokolární ohlášení jest tudíž vyloučeno), buď bezprostředním odevzdáním přihlášky nebo poštou. Shora (str. 32) bylo již řečeno, v jakém jazyku možno podati přihlášku (srovn. k tomu § 7. řádu pro ohlašování vynálezů ze dne 15. září 1898).

Zásadou patentního zákona jest, že žádost o udělení patentu může se vztahovati pouze na *jediný* vynález; není tedy dovoleno slučovati v jedné přihlášce několik *samostatných* vynálezů. Paragraf 49. pat. zákona však připouští spojení dvou nebo více vynálezů v jediné ohlášce, když se tyto vynálezy vztahují »na tentýž předmět jakožto součástky a působící prostředky«. (Viz o tom též oběžný výnos presidenta pat. úřadu ze dne 7. dubna 1904, bod 12., Oest. Patentblatt, str. 318.) Slovu »předmět« jest rozuměti ve smyslu *hospodářském*, nerozhodným jest, zda užívá se pro jednotlivé »součástky« stejných či různých *jmen*; jde o to, zdali vynález jest samostatným předmětem obchodu. Sloučení dvou nebo několika vynálezů v jedné přihlášce jest přípustné, když tyto vynálezy usilují o stejný konečný účel technický.

Žádosti (přihlášky) patentní podléhají *kolkové* povinnosti dle bodu 43. tit. c. číslo 2 zákona ze dne 13. prosince 1862, č. 89, a to poplatku 12 K za první arch (výnos min. financí ze dne 3. února 1899, č. 4885, Oest. Patentblatt, 1899, str. 150, nyní čís. nař. ze dne 28. srpna 1916, č. 281 ř. z., § 9., jímž zvýšeny i jiné kolkové sazby (pro odvolání, úřední vysvědčení atd.).

Co musí obsahovati přihláška? Dle § 50. pat. zákona:

1. Jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště přihlašovatele a, podává-li přihlášku zástupcem, tytéž údaje o zástupci;
2. žádost, aby patent byl udělen;
3. krátké věcné označení (titul) vynálezu, jenž má býti patentován;
4. počet roků, na které přihlašovatel chce zapraviti roční poplatky (viz níže) již před udělením patentu.

Dle § 53. pat. zákona jest zůstaveno nařizovací mocí ministra obchodu (nyní veřejných prací), aby v případném dorozumění

se zúčastněnými resortními ministry stanovil *další* náležitosti přihlášky a popisu. Tak stalo se citovaným již min. nařízením ze dne 15. září 1898, č. 160 ř. z. Jím stanoví se ad 1. zmíněný již výjimečný předpis pro žadatele patentů, již nebydlí trvale v tuzemsku (viz výše str. 36. a na str. 37. otištěný formulář plné moci pro tyto případy), ad 3. že v případě ohlášení *přidavkového* patentu (§ 4., odst. 2. pat. zákona) musí býti v přihlášce uvedeno číslo a titul udělení *hlavního* patentu, nebo, nebyl-li ještě hlavní patent udělen, aspoň data jeho ohlášení.

Činí-li ohlašovatel na základě státních smluv nárok na dřívější počátek priority (než jest den přihlášky), musí v přihlášce uvéstí data, jichž je třeba, aby tento nárok byl uplatněn, a musí prokázati, že přihláška patentů v cizozemsku byla učiněna. Tyto průkazy mohou býti také později dodány, nejsou-li právě po ruce. (§ 8. nař.)

V příloze I. (k § 1. cit. nařízení) otištěn jest *uzor formuláře*, dle něhož přihláška státi se má. Zní takto:

C. k. úřadu patentnímu

ve Vídni.

Podepsaný..... jméno a příjmení, zaměstnání (firma)..... bydliště a adresa (ulice, číslo domu)..... stát, provincie..... zastoupený..... jméno a příjmení, zaměstnání a adresa zástupce..... přihlašuje tímto..... krátký věcný název vynálezu..... ku patentování a prosí, aby mu na tento vynález patent*) byl udělen.

Podepsaný zamýšlí roční poplatek zatím toliko za..... rok..... zapraviti.

K této přihlášce jest přiloženo:

- A 2 popisy,
- B hlavní výkresy,
- C vedlejší výkresy,
- D 1 plná moc.

Přihláškový poplatek 30 K — jest přiložen — byl u pokladny patentního úřadu zaplacen a příslušná potvrzenka jest přiložena —

*) Přihlašuje-li se patent *přidavkový*: jakožto *přidavkový* patent ku patentu čís..... na..... (nebo ku patentu dne..... přihlášenému na.....) byl udělen.

jest zaslán podle přiloženého podacího lístku poštovního (stvrzenky poštovní spořitelny, poštovní poukázkou, poukázkou poštovní spořitelny) pokladně patentního úřadu.

..... dne .....

N. N., zastoupený
(podpis zástupcův).

Již z tohoto formuláře je jasno, že *příhláška musí mít přílohy*. Dle § 51. pat. zákona jsou to:

1. *Příhláškový poplatek* nebo potvrzení, že poplatek ten již u některého poštovního úřadu pro pokladnu patentního úřadu složen byl;

2. pakliže přihlašovatel podává přihlášku zástupcem, plná moc tohoto zástupce;

3. *popis vynálezu* ve dvou exemplářích, podepsaný žadatelem nebo jeho zástupcem.

Veškeré tyto přílohy mají být opatřeny běžnými čísly nebo písmeny, jimiž buďtež také v přihlášce uváděny.

ad 1. Dle § 51. pat. zákona činil příhláškový poplatek pro každý patent (též patent přídatkový) 20 K (10 zl.). Tento poplatek byl na základě posledního odstavce § 114. patentního zákona nařízením ministerstva obchodu ze dne 21. září 1901, č. 158 ř. z. *zvýšen na 30 K*. Stane-li se přihláška bezprostředním podáním u patentního úřadu, má podatel zaplatiti přihlašovací poplatek u pokladny patentního úřadu a přihlášku s potvrzením, jež dostane od pokladny, odevzdati u podatelny patentního úřadu.

V přihláškách patentních, ve kterých žádá se *sečkáni* ve přičině zaplacení přihlašovacího, jakož i prvního ročního poplatku (viz níže), nebo prominutí některého v §§ 115. a 116. č. 1, 2 a 3 pat. zákona předepsaných poplatků, budiž stranou na prvním archu pod kolmek učiněna příslušná poznámka (§ 5. nařízení o ohlašování vynálezů).

ad 2. Viz o tom výše na str. 41.

ad 3. Popis vynálezu musí být tak jasný, *zřetelný a úplný*, aby podle něho každý *znalec* mohl patentu použití (§ 52. pat. zákona). Má být sdělán tak, aby se hodil k vytištění, a veškerých zbytečných, podstaty vynálezu se netýkajících rozvláčností nutno se vystříhati. Na počátku popisu budiž uvedeno jméno a příjmení

žadatele, jakož i titul vynálezu souhlasně s příslušnými údaji v přihlášce.

Dále musí popis to, *co jest na vynálezu nového*, a co tedy jest vlastním předmětem patentu, na konci *přesně a vystižně* vytknouti, t. j. tam, kde se shrnuje *patentní nárok* (po případě více patentních nároků), neboť rozsah ochrany poskytované patentem lze odvoditi toliko z jasné a přesné formulace tohoto patentního nároku, nikoliv z titulu a textu popisu.

Konečně musí popis obsahovati *výkresy*, kterých jest ke srozumitelnosti popisu třeba (dle patentního zákona jest jich třeba *vždy*), *po případě* (»erforderlichenfalls«) též *uzorky a modely*.

Popis patentu má velkou důležitost, dojde-li později k *porušení* patentu (Patenteingriff; § 98. pat. zák.) třetími osobami; o tom níže.

Popis může být dodatečně na žádost přihlašovatele pozměněn. Taková změna podléhá poplatku 10 K (§ 115. pat. zák.).

Jelikož při konečném udělení patentu má se dle § 64. pat. zákona popis patentu *vytisknouti* a *uveřejniti*, uvádí nařízení o ohlašování vynálezů (§§ 10.—15.), podrobné *předpisy o formě přihlášky a jejich příloh, jež nutno co nejpřesněji zachovati*. a sice:

Veškeré spisy přihlášky buďtež zhotoveny z *papíru*, jenž má mít formát 33 nebo 34 *cm* výšky a 21 *cm* šířky. K podání budiž použito *inkoustu* černého, který nemá být mazlavý. Spisy zhotovené *psacím strojem* mají být zřetelně čitelné a toliko na jedné straně popsány. Ve všech spisech má být ponechán na levé straně volný prostor 3 až 4 *cm*. *Výkresy musí být zhotoveny v jednom hlavní a jednom vedlejším exempláři*. Hlavní výkres budiž zhotoven na t. zv. bristolském papíře. Pro výkresy je mimo shora uvedený formát v jistých případech (viz posl. odst. § 10. cit. nař.) připuštěn ještě formát větší a to buď 33 nebo 34 *cm* výšky a 42 *cm* šířky (formát II.) nebo 33 nebo 34 *cm* výšky a 63 *cm* šířky (formát III.). Větších formátů má být užito jen tehdy, když volba nejmenšího formátu měla by v zápětí nesrozumitelnost výkresů nebo kdyby tím počet listů přespříliš vzrostl; avšak formátu III. (63 *cm*) má se ohlašovatel dle možnosti vystříhati. Paragrafy 11. a 12. ohlašovacího nařízení obsa-

hují ještě celou řadu dalších předpisů o výkresech, z nichž uvádíme: Výkresy buďtež ovroubeny jednoduchou, 2 cm od kraje listu vzdálenou obrubou. V prostoru takto ohraničeném budíž nahoře ponecháno nezakreslené místo aspoň 3 cm široké; tam zapíše se v levém rohu nahoře jméno žadatele o patent, jakož i den podání, v pravém rohu číslo výkresu (římskými číslicemi vyznačené), uprostřed nahoře titul vynálezu. Kolek budíž umístěn v hořejším pravém rohu, podpis žadatele nebo zástupce v pravém rohu dole. Jednotlivé obrazce výkresu označovány mají býti arabskými číslicemi; jinak budíž použito latinské abecedy k označování jednotlivých součástí obrazců atd. Hlavní výkres a veškeré písmo na hlavním exempláři mají býti provedeny čínskou tuší, v temně černých čarách a nesmí býti kolorovány a tušovány. Čáry stejného významu mají býti stejně silné; šrafy k označení řezů a k vytčení oblých tvarů nesmějí do sebe přecházeti. Stínování šrafami budíž omezeno na míru nejnutnější; t. zv. stíny vrhané nebuděť vůbec prováděny.

Jakožto vedlejší exemplář výkresu budíž podán snímek hlavního výkresu na kreslicím plátně; tento snímek může býti barvami proveden, aby látka k zhotovení vynálezu použitá mohla lépe býti vyznačena. Výkresy nesmějí býti skládány nebo svínovány, nýbrž musí býti tak zabaleny, aby došly k úřadu patentnímu úplně hladké. Dle § 13. mají býti veškeré míry a váhy udány dle systému metrického,*) teplota dle stupňů Celsia. Při označování chemických budíž užíváno všeobecně uznaných značek a atomových vah a molekulárních formulí. Následující § 14. určuje zkratky měr a vah.*) § 15. obsahuje konečně předpisy pro modely a vzorky. Modely a vzorky mají se ku přihlášce vůbec jen tehdy přikládati, když toho dobré porozumění popisu žádá. Mají býti zpravidla předloženy pouze v jednom exempláři. Vzorky třaskavin nesmějí se přikládati. Jde-li o patentování výrobního procesu při přípravě *dehtových barviv*, musí býti vzorek přiložen a to ukázky vybarvení na vlně, hedbáví nebo bavlně ve třech rozličných odstínech, připevněné na kartonovém papíře velikosti formátu I. (Blíže údaje viz v odst. 2. § 15. cit. nařízení.) Patentní úřad jest oprávněn žádati dodatečně ve všech případech předložení modelů, vzorků a ukázek, pokládá-li to za nutné.

*) Jakožto zkratk pro údaje měr a vah má býti použito těchto značek:

Ukázky chemických výrobků konečných nebo dosud neznámých výrobků prozatímních buďtež předkládány ve skleněných láhvích asi o 30 mm vnitřního průměru a 80 mm výšky, uzavřených skleněnou zátkou a pečeti přihlašovatelovou, pokud se týče zástupcovou, a opatřených přesným označením obsahu.

Jak přihláška, tak popisy a výkresy musí býti podepsány žadatelem, pokud se týče jeho zástupcem.

3. Jakých právních výhod nabýváme ohlášením vynálezu?

Bylo již svrchu řečeno, že úředním ohlášením vynálezu k patentování vstupuje vynález do nového stadia, pokud jde o jeho právní ochranu a tím i hospodářskou využitelnost. Jde tedy nyní o bližší vymezení obsahu této právní ochrany.

Nejdůležitějším následkem jest *právo priority*, jež žadatel nabývá již samým úředním ohlášením vynálezu. Dle § 54. patentního zákona nabývá je žadatel okamžikem *rádného* ohlášení patentu. Právo priority spočívá v přednosti, kterou požívá ohlašovatel vynálezu před *pozdějšími* ohlašovately nebo *dřívějšími* vynálezci téhož vynálezu, kteří však přihlášku dosud neučinili. Právo priority počíná dle výslovného znění zákona *okamžikem*, nikoliv *dnem* přihlášky. Proto předpisuje § 2. jednacího řádu

1. míry <i>podélné</i> :		kubický metr	m^3
myriametr	μm	kubický decimetr	dm^3
kilometr	km	kubický centimetr	cm^3
metr	m	kubický millimetr	mm^3
decimetr	dm		
centimetr	cm	4. míry <i>duté</i> :	
millimetr	mm	hektolitr	hl
		litr	l
		decilitr	dl
		centilitr	cl
		5. <i>závaží</i> :	
☐ myriametr	μm^2	tuna	t
☐ kilometr	km^2	metrický cent	q
☐ metr	m^2	kilogram	kg
☐ decimetr	dm^2	dekagram	dkg
☐ centimetr	cm^2	gram	g
☐ millimetr	mm^2	decigram	dg
hektar	ha	centigram	cg
ar	a	milligram	mg
		3 míry <i>kubické</i> :	
		kubický kilometr	km^3

Značky tyto buďtež psány ležatým písmem latinským. K číslicím a značkám nemá býti připojována žádná tečka (§ 14. cit. nařiz.).

patentního úřadu, že přihlášky patentů, které docházejí úřadu, mají být úřadem *ihned* opatřeny poznámkou nejen dne, nýbrž i *hodiny* a *minuty* podání, jakož i běžným číslem. Dřívější přihláška vadí pozdějšímu ohlášení patentu i tehdy, když právo patentní, udělené na základě oné přihlášky, již neexistuje. V důsledku zmíněné přednosti nepřisluší dle § 4. patentního zákona pozdějšímu ohlašovatelovi (byť by byl i dřívějším vynálezcem) nárok na udělení patentu. Může se ovšem státi, že dvě nebo více po sobě jdoucích přihlášek stýkají se co do *předmětu* přihlášky (tedy i vynálezu) jen částečně; v takovém případě má pozdější ohlašovatel nárok na udělení patentu jen v příslušném omezení.

Okamžik ohlášení patentu jest dále důležitý proto, že dle něho dlužno posuzovati *novost* patentu (viz výše str. 17.).

Ne každé, nýbrž jen *řádne* («ordnungsmässig») ohlášení má zmíněné následky v zápětí. Ohlášení může mít takové vady, které lze v čas ještě odstraniti a které netýkají se podstaty vynálezu. V takovém případě počíná prioritá okamžikem původní (částečně vadné) přihlášky. Má-li však včasné odstranění vad v zápětí dodatečnou změnu podstaty vynálezu, dlužno pokládati vynález za »řádne« ohlášený teprve okamžikem odstranění oněch vad a teprve tímto okamžikem vzniká právo priority.

Ohlášení vynálezu má dále za následek, že první ohlašovatel pokládá se za původce vynálezu na tak dlouho, než by byl prokázán opak.

Právo ohlašovatele vynálezu, plynoucí z přihlášky vynálezu, může dle výslovného ustanovení § 18. pat. zákona býti předmětem právních jednání, t. j. lze je *přenést* na jiný subjekt právní a to smlouvou, soudcovským výrokem nebo posledním pořizováním. K tomu je třeba příslušného *zápisu do patentního rejstříku* (viz níže str. 56. a 78.). Neučinil-li zůstavitel poseleního pořizení. přechází jeho právo z přihlášky na dědice dle zákonné posloupnosti.

Právo ohlašovatele je dále *dělitelné*, ne sice reálně, nýbrž dle ideálních dílů. Nemůže však býti předmětem t. zv. práva odúmrtí, t. j. nepřechází na stát, když v případě úmrtí oprávněného subjektu (původního ohlašovatele nebo jeho právního nástupce) není zde nikoho, komu by dle platných předpisů právních připadlo.

Právo ohlašovatele, který upadl v konkurs může býti vztaženo do konkursní podstaty. (Jinak i takový ohlašovatel jest schopen nové přihlášky nového vynálezu dle § 4. pat. zákona.)

4. Úřední řízení o přihlášce.

a) *Předběžná zkouška*. Přihláška podrobí se patentním úřadem, a to oním oddílem oddělení přihlašovacího (I—VIII.; viz str.), k němuž dle podstaty vynálezu patří, *předběžné zkoušce*. Tato zkouška vztahuje se jednak a) na formální náležitosti přihlášky, jednak b) na věcnou otázku, zdali jest ohlášený vynález vůbec patentní ochrany schopen. Dle § 13. jednacího řádu pat. úřadu koná tuto zkoušku jednotlivý referent příslušného oddílu oddělení přihlašovacího, načež dojde na základě referátu k usnesení kolegiálnímu. Určité záležitosti může však referent za podpisu přednosty příslušného oddílu vyříditi sám.

ad a) Formální zkoumání týká se všech shora uvedených náležitostí přihlášky. Ukáže-li se, že přihláška má vady, které netýkají se patentní schopnosti vynálezu, bude ohlašovatelí poskytnuta lhůta, aby vady ty odstranil. Referent může vyzvati ohlašovatele, aby se během určité doby, která na žádost může býti prodloužena, o jistých pochybnostech (nejen formálního, nýbrž i věcného rázu) vyjádřil; proti této výzvě nemá ohlašovatel právního prostředku (stížnosti). Ať jde konečně o vady toho neb onoho druhu, jest ohlašovatel oprávněn vyhledati dotčeného referenta osobně za příčinou dotazů, vysvětlivek atd. (O úřední době patentního úřadu viz § 6. jednacího řádu.)

ad b) Věcná zkouška vztahuje se na otázku schopnosti vynálezu k patentování ve smyslu § 1., 2. a 3. pat. zákona, *nikoliv na otázku, zda ohlašovatel je skutečně původcem vynálezu, resp. je právním zástupcem*. Zkoumání této otázky vyhraženo jest případnému dalšímu řízení (§ 58. a další pat. zákona; viz níže).

Ukáže-li se na základě předběžné zkoušky a, je-li to nutno, po vyslechnutí příslušných znalců, že nejde *zřejmě* («offenbar») o vynález patentování schopný, má býti žadatel, byv po případě dříve obeslán a vyslechnut referentem, o tom s udáním důvodů vyrozuměn a vyzván, aby se v určité době vyjádřil. Výraz »zřejmě« znamená tolik, že nestačí toliko pravděpodobnost (podezření), že nejde o vynález patentu schopný, nikoliv tolik, že by měly býti referentem uvažovány jen případné vady, které *na*

první pohled jsou »zřejmé«. (Jinak o této věci soudí Hotowetz, n. u. m., str. 21 a 22, a opět jinak Sládeček, n. u. m. str. 123, správně Bettelheim, str. 172, a Schanze, str. 17.)

Je-li však na základě předběžné zkoušky důvod k domněnce, že vynález spadá zcela nebo částečně do oboru některého státního monopolu, má referent vyžádati si vyjádření příslušného úřadu monopolního (§ 17. jedn. řádu).

Na žádný způsob nemá při předběžné zkoušce býti zkoumána a posuzována *hodnota* přihlášeného vynálezu.

O *lhůtách*, které mají býti žadatelům o patent v průběhu řízení předběžného k případnému vyjádření poskytovány, jedná § 8.—12. jednacího řádu a vyhláška presidenta pat. úřadu ze dne 2. října 1899, Oest. Patentblatt 1899, str. 497. Lhůty ty (»úřední lhůty«) mohou býti na žádost *prodlouženy* a obnášejí jeden až tři měsíce, dle toho, bydlí-li ohlašovatel v tuzemsku, v evropském cizozemsku či mimo Evropu. Prodloužení lhůty má býti povoleno jen z vážných důvodů a pouze v rozměru naprosto nevyhnutelném.

β) *Vlastní řízení udělovací.*

O výsledku předběžné zkoušky referuje referent v oddělení přihláskovém, které usnesením přihlášku buď *zamítne* nebo *zavede o ni další řízení*. Rozumí se, že musí býti vyčkáno uplynutí shora zmíněných lhůt k vyjádření žadatele (§ 55., odst. 4. pat. zákona).

a) *Zamítnutí* přihlášky nastane buď z důvodů *formálních* (přihláška nevyhovuje zákonným požadavkům) nebo *věcných* (zřejmý nedostatek patentní schopnosti vynálezu). Jde-li však o důvod, jenž nebyl žadateli již v průběhu předběžné zkoušky oznámen, má mu býti dána příležitost by se o důvodu zamítnutí vyjádřil. *Částečného* zamítnutí přihlášky (a tedy též částečného přijetí její) nezná zákon. Zamítnutí musí býti vždy *úplné*.

Proti zamítnutí přihlášky má žadatel *právo odvolání* během 30 dní po dodání usnesení. Rekurs přísluší mu však netoliko v případě konečného odmítnutí přihlášky, nýbrž též proti usnesení oddělení přihláskového, jímž vrací se žadateli přihláška k dodatečnému zlepšení, a konečně, když patent nebyl udělen v *plném rozsahu*, jak přihláška žádala (§ 63. pat. zákona). Tento výpočet případů, ve kterých lze rekurovatí proti usnesení při-

hláskového oddělení, není však taxativní (vyčerpávající), nýbrž jen demonstrativní, t. j. i vůči výslovnému ustanovení § 63. pat. zákona platí hlavní zásada § 39. pat. zákona, že se lze odvolatí proti *každému* usnesení oddělení přihlašovacího. *Odvolací* lhůty nelze na žádný způsob prodloužiti. Opozděné stížnosti budou bez dalšího řízení odmítnuty. Za to možno ale i po uplynutí 30denní rekursní lhůty podati dodatečné vývody k původní stížnosti, k nimž bude vzat zřetel, dojdou-li před zahájením řízení odvolacího.

Současně s podáním stížnosti musí býti zaplacen poplatek 20 K (§ 116. pat. zákona), jinak má se za to, že stížnost nebyla podána.

O stížnostech rozhoduje *oddělení pro stížnosti* (viz str. 28.). Proti rozhodnutím tohoto oddělení — ať konečným nebo přípravným — nelze se dále odvolatí; i stížnost k správnímu soudu jest vyloučena (§ 39. pat. zákona).

V řízení odvolacím možno uváděti *nové okolnosti*, t. j. takové, které v řízení v oddělení přihlašovacím nebyly uvedeny. (§ 63. pat. zákona.)

b) *Přijetí přihlášky; další řízení.* Není-li námitek proti přihlášce ani ve směru formálním ani věcném, přikročí oddělení přihláskové k *veřejné vyhlášce* přihlášky (»Aufgebot«). Totéž stane se, když stížnost žadatele proti odmítnutí přihlášky byla v oddělení pro stížnosti příznivě vyřízena.

Veřejná vyhláška obsahuj: jméno, zaměstnání a bydliště přihlašovatelovo, předmět vynálezu (§ 21. jednacího řádu pro pat. úřad), nároky patentní, které obsahuje přihláška, nebo jejich podstatný obsah, jakož i den přihlášky, a státi se má v *patentním listě* (Patentblatt).

»*Patentní list*« jest periodická publikace, již vydává patentní úřad. Vydati bližší ustanovení o jeho úpravě přísluší ministru veřejných prací (§ 44. pat. zákona). Patentní list vychází dvakrát do měsíce (1. a 15.), jest úředním orgánem patentního úřadu, v němž uveřejňují se veškeré úřední vyhlášky, o nichž jedná patentní zákon. V něm publikují se dále veškeré veřejné vyhlášky, udělení, odnětí a odvolání patentů, dále veškeré zápisy do rejstříku patentních zástupců a soukromých techniků. Kromě toho: zákony a státní smlouvy, pokud vztahují se na ochranu vynálezů,

provozovací nařízení, opatření a vyhlášky, které vydávají se na základě patentního zákona, osobní data o úředních funkcionářích patentních atd.

O veřejné vyhlášce obdrží ohlašovatel zprávu od patentního úřadu (rekomandovaným dopisem nebo poslem; § 24. jednacího řádu pat. úřadu).

Veřejná vyhláška má důležité právní následky pro přihlašovatele: ode dne její publikace, který budiž v patentním listě uveden, nastává pro dotčený vynález *prozatímní ochrana patentní* v zájmu přihlašovatele, t. j. vynález chrání se prozatím tak, jakoby patent byl již udělen.*) Zároveň počítá se ode dne vyhlášky v patentním listě tříměsíční lhůta, v níž musí býti první *roční poplatek* zaplacen, jinak má se za to, že přihláška byla vzata zpět.

Za patentní ochranu, již poskytuje stát majiteli patentů, vybírají se zvláštní *roční poplatky*. Povinnost placení poplatků trvá tak dlouho jako patentní ochrana. Stoupají od roku k roku a činí

za první rok	40 K
za druhý rok	50 K
za třetí rok	60 K
za čtvrtý rok	80 K
za pátý rok	100 K
za šestý rok	120 K
za sedmý rok	160 K
za osmý rok	200 K

*) Podobné *prozatímní* ochrany patentní požívají vynálezci, jež byly vystaveny na *tuzemských výstavách*, bylo-li o ni žádáno. Ochrana počíná ode dne připuštění vynálezu k výstavě po dobu výstavy a 3 měsíce po jejím uzavření. Ochrana udílí se za podmínek ulehčujících. Bližší úpravu udělení této ochrany, jakož i stanovení její podmínek přenechává zákon cestě nařizovací (§ 6. pat. zák.). Stalo se tak nařízením ministerstva obchodu ze dne 15. září 1898 č. 164 ř. z. Dle tohoto nařízení (§ 1.) určí ministr obchodu (nyní veřejných prací) od případu k případu tuzemskou výstavu, pro kterou má platiti předpis § 6. pat. zákona. Předpokladem *prozatímní* patentní ochrany jest, že dotčené vynálezy musí býti u patentního úřadu v předepsané lhůtě (§ 2. nařízení) řádně ohlášeny. Na základě § 1. cit. nařízení bylo uděleno celé řadě výstav právo *prozatímní* patentní ochrany. Příslušné výnosy publikují se v *Österr. Patentblattu*.

za devátý rok	240 K
za desátý rok	280 K
za jedenáctý rok	360 K
za dvanáctý rok	440 K
za třináctý rok	520 K
za čtrnáctý rok	600 K
za patnáctý rok	680 K

Pro celou 15letní (maximální) dobu patentní ochrany činí tedy roční poplatky dohromady 3930 K. Dle posledního odstavce § 114. může ministr veřejných prací ve srozumění s ministrem financí poplatky ty až o 50% zvýšiti.

Pro *přídavkové* patenty platí se jednou pro vždy jeden roční poplatek 50 K. (§ 114. pat. zákona.)

Roční poplatky platí se buď *ročně* nebo pro několik (třeba všech 15) let dohromady *do předu* u pokladny patentního úřadu. O splatnosti prvního ročního poplatku viz výše; splatnost dalších ročních poplatků nastává vždy rok po tom (nejpozději ve lhůtě 3 měsíců). Při každém placení *po* počátečním dni splatnosti — tedy během oné tříměsíční lhůty — jest zaplatiti ještě poplatek 10 K.

Nebude-li roční poplatek, pokud se týče *přídavkový* poplatek 10 K, v předepsané lhůtě zaplacen, *zaniká patent* (§ 26., č. 2. pat. zákona). Poněvadž je tedy včasné zaplacení poplatku pro majitele patentů nadmíru důležitou povinností, předepisuje § 25. jednacího řádu patentního úřadu, že majitel má býti úřadem upomenut. Má se tak státi jeden měsíc po dni splatnosti dotčeného ročního poplatku. Rovněž tak má býti majitel patentů upomenut, nezaplatí-li současně s opožděným ročním poplatkem předepsaný *přídavkový* poplatek 10 K. Nicméně, i když majitel upomenutí neobdržel, nastávají právní následky nezaplacení: zánik patentů. Patentní úřad neručí tedy majiteli, že bude v čas upomenut.

Roční poplatky může za majitele zaplatiti *kdokoliv*. První roční poplatek se vrací jen tehdy, když byl zaplacen *do předu*, avšak přihláška přede dnem jejího uveřejnění v patentním listě vzata zpět, nebo když patent byl po provedeném řízení v oddělení ohlašovacím *odepřen* (zamítnut, viz ad a); německý zákonný

termín pro toto odepření či zamítnutí zní »Versagung«). Za to nikdy nevrací se poplatek přihlašovací (§ 114. pat. zákona).

Některým osobám může býti *promínut* první poplatek roční, jakož i poplatek přihlašovací, pokud se týče s placením až do uplynutí třetího měsíce po splatnosti druhého poplatku ročního *posečkáno*. Jsou to osoby, které prokáží svou nemajetnost, nebo dělníci, kteří prokázaně jsou odkázáni na svou pracovní mzdu, ohlašují-li vynález jako původní (ne tedy jako právní nástupci původců). Poplatky *promíjí* se jen tehdy, když patent již počátkem druhého roku zanikl. Bližší ustanovení o těchto a jiných výhodách nemajetných osob a dělníků obsahuje minister-ské nařízení ze dne 15. září 1898, č. 163 ř. z. Tam praví se na př., že těmto osobám může kromě výhod stanovených samým zákonem patentním býti povolen k jejich *prozatímně bezplatnému zastupování* patentní zástupce nebo civilní technik pro patentní řízení udělovací (§ 1.; srovnej k tomu také § 5. nařízení pro ohlašování patentů).

Současně s veřejnou vyhláškou *vyloží se* přihláška se všemi přílohami u patentního úřadu po dobu dvou měsíců *k volnému nahlédnutí*.

Je-li toho potřeba, může patentní úřad naříditi vyložení přihlášky i na jiných místech. Vyložení přihlášky děje se v tak zv. výkladně (Auslegehalle) patentního úřadu, která jest přístupna o všedních dnech od 9—3 hod., o nedělích a svátcích od 9—12 hodin. Ve výkladně může si obecnstvo vyložené přihlášky a jich přílohy volně prohlížeti a to za tím účelem, aby po případě mohl býti proti udělení patentu vznesen t. zv. *odpor* (viz níže). V § 22. jednacího řádu patentního úřadu obsaženy jsou bližší ustanovení o právech a povinnostech stran, nahlízejících ve spisy.

Přihlašovatelé jest volno oddáliti na určitou dobu *veřejnou vyhlášku* v patentním listu, jakož i *vyložení* přihlášky ve výkladně. Na žádost bude mu takový odklad povolen na dobu nejmeně 3, nejvýše 6 měsíců od dotčeného usnesení patentního úřadu o vyhláске počítajíc.

Vyložení vyhlášky má ten důležitý právní následek, že vyhláška požívá až do udělení patentu nebo, když k udělení patentu nedojde, až do uplynutí 5 let, ode dne vyložení počítajíc, ochrany dle zákona *autorského* ze dne 26. pros. 1895, č. 197 ř. z.

c) T. zv. *odpor*.

Jak již bylo úvodem řečeno, spočívá rakouský patentní zákon na zásadě systému předběžné zkoušky, který jest však kombinován se systémem vyzývacím. Dělí se tedy stát s obecnstvem v úkolu zkoumání, zda jsou dány veškeré podmínky pro udělení patentu. Jak jsou tyto úkoly mezi oba činitele rozděleny, vyplývá již částečně z hořejších vývodů o »předběžné zkoušce« a řízení předcházejícím usnesení patentního úřadu o veřejné vyhláске patentu. Z nich plyne zejména též, jakými otázkami *nemusi* se patentní úřad, zkoumaje přihlášky k veřejné vyhláске, zabývati. *Je to především otázka, zdali žadatel o patent jest skutečně vynálezcem nebo jeho právním nástupcem. Odporovati* udělení patentu z toho a jiných důvodů (z nichž některé zároveň zkoumá též patentní úřad při rozhodování o patentní přihláске) přísluší obecnstvu. Aby tak činiti mohlo, jest předepsána zmíněná veřejná vyhláška a vyložení přihlášky.

O *odporu a řízení v něm* jednájí §§ 58. a 59. Dle § 58. může býti během dvouměsíční doby vyložení, ode dne vyhlášky počítajíc, vznesen proti udělení patentu odpor. Odpor musí býti podán *pisemně* ve dvou stejnopisech. Odpor však nesmí býti vznesen z kterýchkoliv důvodů. Důvody ty uvádí § 58.:

1. že předmět vynálezu není schopen patentování (ve smyslu §§ 1.—3. pat. zák.),
2. že vynález dle své podstaty shoduje se s vynálezem, který již dříve v tuzemsku byl přihlášen nebo patentován, pokud se týče privilegován (dle dřívějšího zákona o »privilejích« z roku 1852),
3. že žadatel o patent není původcem, pokud se týče právním nástupcem tohoto, resp. zaň nemůže býti považován,
4. že podstatný obsah přihlášky byl vzat z popisů, výkresů, modelů, z náradí nebo zařízení (»Gerätschaften oder Einrichtungen«) někoho jiného nebo z výrobního procesu někým jiným užívaného, bez jeho svolení.

Kdo může v těchto případech vznést odpor? V prvních dvou případech *kdokoliv*. To znamená tedy, že zákon předpokládá zájem u obecnstva vůbec na tom, aby vynálezy patentní ochrany neschopné nebyly patentovány. Za důvod podobné neschopnosti jest považovati i nedostatek novoty v případě druhém. V obou

případech jeví se nám tudíž odpor jako t. zv. »žaloba populární«, k níž v zájmu veřejném jest povolán každý občan. Ve dvou ostatních případech jest okruh osob, k podání odporu povolaných, přesně ohraničen: v případě třetím jest to *toliko* ten, kdo se pokládá za pravého původce nebo jeho právního nástupce, v případě čtvrtém pouze *poškozený*, t. j. ten, jehož popisů, výkresů, modelů atd. bylo při přihlášce použito.

ad 1. a 2. Opírá-li se odpor o nedostatek novosti vynálezu, nestají jen *všeobecně* tvrzení, že předmětu přihlášky chybí znak novosti, nýbrž nedostatek musí býti určitými skutečnostmi odůvodněn, jinak bude odpor ihned odmítnut, t. i. bez zahájení příslušného řízení. Zmíněný důvod (nedostatek novosti) je zde i tehdy, kdyby v případě druhém dřívější patent již neexistoval.

ad 3. a 4. Kdy jest považovati žadatele za vynálezce (původce) resp. jeho právního nástupce, určuje § 5. pat. zákona. Kromě případů svrchu sub 4. uvedených dlužno ještě uvésti toto: Vzal-li vynález posloupně jeden majitel jeho od druhého bez svolení tohoto, má přednost dřívější majitel, t. j. on pokládá se za původce. Dělníci, zřizenci a státní úředníci považují se jen tehdy za původce vynálezů, jež ve službě učinili, když nebylo smlouvou nebo služebními předpisy (tedy na př. pracovním řádem) něco jiného stanoveno. Takovou smlouvou může na př. býti stanoveno, že *službodárci* přísluší neomezené »vlastnictví« k těmto vynálezům; tu jest pak jediné službodárce oprávněn k přihlášce vynálezu, pokud se týče legitimován k odporu ve smyslu č. 3. § 58. pat. zákona. Dle posledního odstavce § 5. pat. zákona prohlašují se však případně smlouvy nebo ustanovení služební, dle nichž nemá zřizenci v živnostenském podniku případností přiměřený užitek (zisk) z vynálezu, který učinil ve službě, za právně nezávazná.

Úřední řízení o odporu. Patentní úřad doručí ohlašovateli vynálezu jeden stejnopis odporu za tím účelem, aby se během 30denní lhůty (která ze závažných důvodů může býti prodloužena) o něm písemně mohl vyjádřiti. Jakmile vyjádření to dojde nebo zmíněná lhůta uplyne, zavede příslušný referent další potřebné řízení (protivyjádření, slyšení zúčastněných stran, šetření o důkazech atd.). Řízení samo není ústní, nýbrž písemné.

Výsledek odpůrčího řízení jeví se v konečném rozhodnutí (usnesení) oddělení přihláškového (jež děje se v sezení neveřej-

ném) o udělení patentu nebo zamítnutí přihlášky. V rozhodnutí svém má oddělení přihlašovací určití dle volného uvážení klíč, dle něhož mají strany nésti náklady řízení a právního zastoupení (§ 61. pat. zák.). Zvítězí-li v případech 3.—4. strana, která odpor vznesla, může sama vynález k patentování ohlásiti a učiní-li tak během 30denní lhůty, počítaje od doručení dotčeného usnesení patentního úřadu, může žádati, aby jako den její přihlášky byl stanoven den, kdy přihláška protivníkovy byla vzata zpět, resp. odmítnuta (§ 62. pat. zák.).

Dlužno si uvědomiti, že právní situace bude různá, dle toho, zdali tomuto konečnému rozhodnutí (usnesení) ve smyslu § 60. předcházel odpůrčí řízení čili nic, t. j. byl-li po veřejné vyhláše a vyložení přihlášky vznesen proti ní odpor čili nic. Nebyl-li vznesen odpor, usnáší se patentní oddělení právoplatně o udělení patentu. Tím je udělovací řízení skoncováno, nikomu nepřisluší již právo stížnosti, leda žadateli samému v případě, když patent byl mu udělen v rozsahu omezeném. Byl-li však vznesen odpor, má proti udělení patentu právo stížnosti ten, kdo odpor vznesl, v případě udělení patentu v rozsahu omezeném žadatel. O řízení odvolacím bylo již povšechně jednáno výše (str. 48., kde jednali jsme o stížnosti proti zamítnutí přihlášky); zde budiž dodáno pro případ předcházejícího řízení odpůrčího toto: Stejnopis stížnosti dodá patentní úřad protivníkovi, aby tento mohl vznéstí rozklad proti stížnosti v lhůtě aspoň 14denní, která však z důvodů závažných může býti prodloužena. Proti rozhodnutí oddělení pro stížnosti není, jak již bylo řečeno, dalšího právního prostředku. Skončí-li tudíž řízení odvolací ve prospěch žadatele o patent, jest tím o jeho žádosti právoplatně rozhodnuto. Byla-li však přihláška po veřejné vyhláše žadatelem vzata zpět nebo patent odepřen, má to býti uveřejněno v patentním listě (§ 66. pat. zákona). Po tomto uveřejnění má se za to, že účinky prozatímní ochrany patentní (viz str. 50.) nenastaly.

d) *Následky právoplatného udělení patentu.* Bylo-li udělení patentu právoplatně usneseno, zařídí patentní úřad

1. zápis chráněného vynálezu do *patentního rejstříku*,
2. vyhlásku udělení patentu v patentním listě,
3. vyhotovení patentní listiny,
4. vytištění a uveřejnění popisu patentu. (§ 64. pat. zákona.)

Patentní rejstřík obsahuje údaje ohledně práv patentních (§ 45. pat. zák.). Na zápis do rejstříku víže zákon důležité právní následky (§ 23. pat. zákona). Dle § 45. pat. zákona má rejstřík obsahovati *seznam udělených patentů*, jich běžná čísla, předmět a dobu trvání, jakož i jména, povolání a bydliště majitelů patentů a jich zástupců. Do rejstříku zapisují se dále počátek, konec, zánik patentu, odporování, odvolání, zrušení, odnětí, vlastnění patentu, prohlášení přídávkového patentu za samostatný, samostatného za odvislý, převody patentu (patentního práva), zřízení licencí, práv zástavních a jiných věcných práv k patentu, neúčinnost patentu vůči předchozímu uživateli (relativní neúčinnost), rozhodnutí určovací a poznámky sporu. (Popisy, výkresy, modely, vzory, náležející k patentům, dále příslušné žádosti a listiny, které tvořily podklad pro zápis do rejstříku, uschovává patentní úřad ve zvláštním archivu.) Patentní úřad má povinnost dáti *vyhlásiti* veškeré změny, týkající se změn některého patentu; stane se tak v patentním listě (viz výše), úřad vydává na žádost ověřené výpisy ze zápisů rejstříkových.

Ohledně rejstříku patentního platí t. zv. *princip veřejnosti*, t. j. komukoliv je dovoleno nahlížeti do rejstříku, popisu a spisů, prohlížeti výkresy, modely atd., kdokoliv může si poříditi opisy a kopie z rejstříků a ostatních spisů. (Výjimka platí toliko o patentu náležejícím státní nebo vojenské správě, pokud ještě nebyl uveřejněn.) Proti usnesením pat. úřadu, jež týkají se zápisů do rejstříků, možno během 30 dnů, od podání usnesení počítaje, podati stížnost k oddělení pro stížnosti (§ 40. pat. zák.).

Dodati dlužno, že patentní úřad vydává kromě toho ještě zvláštní *samostatné patentní spisy* (Patentschriften), v nichž uveřejňují se popisy a výkresy udělených patentů, pokud jsou všeobecně přístupnými. Pravidla pro odbírání těchto spisů uveřejněna byla v ročním katalogu patentního úřadu pro rok 1904, str. 295.

Paragraf 23. pat. zákona stanoví »účinky zápisů do patentního rejstříku«. Práví se tam, že *práva patentního, zástavních a jiných věcných práv* na patentních právech *nabývá se* a že stávají se *vůči třetím osobám účinnými zápisem do patentního rejstříku*. Tomu nelze rozuměti tak, jakoby snad ohlašovatel patentů až do zápisu ohlášeného patentu neměl žádných práv z vynálezu plynoucích. Seznali jsme na př. naopak, že již veřejnou

vyhláškou přihlášky (§ 57. pat. zák.) nastávají pro žadatele *prozatím »zákonně účinky patentu«*, tedy *obsahově totéž* právo, které napotom nazývá se »právem patentním«. Zápisem patentu do rejstříku změní se tedy především jen *název* práva vynálezce (ohlašovatelova) a pak v určitém směru jeho právní poměr k třetím osobám. Není totiž žádné pochybnosti, že i přes výslovné ustanovení § 23. může býti i zástavního práva, jakož i jiných t. zv. věcných práv (užívacích) nabyto *bez zápisu* do rejstříku patentního, a to příslušnou *smlouvou* mezi majitelem patentu a druhou smluvní stranou. Zápis těchto práv do rejstříku způsobí pak, že právní stav utvořený smlouvou působí též vůči třetím osobám, t. j. nikdo třetí nemůže se pak již vymlouvat, že o onom právu (patentní licenci, zástavním právu) *nevěděl*, poněvadž právě se mohl o právním stavu přesvědčiti nahlédnutím do rejstříku. To míní tedy v podstatě patentní zákon předpisem, že ona práva (sem patří ostatně také případ úplného převodu, zcizení patentního práva) teprve zápisem do rejstříku stávají se »účinnými« vůči třetím osobám, a to plyne také z druhého odstavce téhož § 23. pat. zákona, kde praví se, že pro okamžik nabytí práv licenčních zůstávají rozhodnými ustanovení občanského práva (všeobecného občanského zákona), že však stávají se naproti třetím osobám působivými teprve zápisem do patentního rejstříku. Důsledkem této zásady jest též předpis § 24. pat. zákona, že ten, kdo nabývá patentu, přejímá též veškeré závady (Belastungen), které na patentu váznou, pokud jsou v okamžiku podání příslušné žádosti o zápis v rejstříku zjevné nebo aspoň k zápisu řádně ohlášeny.

Uvážíme-li právní následky zápisu patentních práv do rejstříku patentního — zejména též předpis posledního odstavce § 23. patentního zákona, dle kterého i *pořadí* oněch práv určuje se dle doby, kdy jednotlivé žádosti o zápis dojdou k patentnímu úřadu, předpokládaje, že se dotčený zápis uskuteční a že současně došla podání požívají. téhož pořadí —, ukáže se nám *značná* (byť i ne úplná) *obdoba instituce patentního rejstříku s veřejnými knihami pozemkovými*. Patentní rejstřík není jen úřední *evidenční* pomůckou, jak jich náš právní řád v jiných oborech zná několik, nýbrž zařízením, jež úzce souvisí s možností nabytí, pozbývání a změnou práv v něm vyznačených. Podobně jako při veřejných pozemkových knihách možno mluvití jednak o »knihovním« (»tabulárním«) majiteli práv, do pozem-

kové knihy zapsaných, jednak o »naturálním« (skutečném) majiteli, může i v právu patentním po případě dojíti k podobnému rozdělení majitelů, s tím rozdílem ovšem, že, pokud jde o vlastní právo patentní (patent), toto právo, jak jsme viděli, před zápisem do rejstříku se *nenazývá* »patentním právem« (patentem), nýbrž mluví se pouze o »prozatímní patentní ochraně«, ačkoliv tato ochrana jest obsahově úplně totožna s ochranou, kterou poskytuje zákon majiteli skutečného patentu. (Proto nemá též významu literární spor o otázku, v jakém okamžiku dlužno míti za to, že patent »vzniká«, zda teprve zápisem do rejstříku, či nějakým dřívějším aktem, jako jest usnesení patentního úřadu o udělení patentu, nebo pozdějším aktem, jako doručení patentní listiny majiteli atd., a který z těchto aktů jest pro vznik patentu »konstitutivní«; máme zde prostě co činit s patentním řízením, jež rozpadá se v několik *stadií*, z nichž každé má v zápětí jinou právní situaci účastněných stran.) Nazýváme-li veškerá patentní práva, pokud jsou zapsána do rejstříku, »tabulárními«, pak budou patenty, náležející správě státní nebo válečné, »naturálními«, poněvadž tyto dle § 65. pat. zákona vůbec do patentního rejstříku nemusí se zapisovati. V takových případech, t. j. když jde buď o vynález, jež v zájmu výstroje ozbrojené moci nebo v jiném státním zájmu ohlašuje státní nebo vojenská správa, nebo když vůči podobnému vynálezu, již ohlášenému, činí tato správa nárok na vyvlastnění patentu ve smyslu § 15. pat. zákona, platí vůbec zvláštní, zkrácené řízení: patent uděluje se bez všeliké vyhlášky, odpadá vyložení a vytištění popisu, jakož i zápis do rejstříku. Trvání patentu počítá se tu ode dne právoplatného udělení patentu. Dodatečně však může státní nebo vojenská správa kdykoliv vyhlášku a zápis žádati.

Zmíněnými již »poznámkami o sporu«, jež mohou býti na žádost příslušné strany též předmětem zápisu do patentního rejstříku, míní zákon (§ 25.) spory projednávané u *soudů* a týkající se vlastnictví patentu, zástavního práva k patentům nebo jiných věcných práv k patentům, pak návrhy na zřízení nucených licencí, a odvolání patentu, zrušení a odnětí patentu, prohlášení patentu odvislým nebo rozhodnutí o relativní neúčinnosti patentu.

Taková poznámka o sporu má ten účinek, že příslušné úřední rozhodnutí působí i vůči osobám, které teprve po dojití

žádosti o poznámku spornosti u patentního úřadu vymohly si zápisy do rejstříku.

Patentní listina, kterou osvědčuje patentní úřad vůči majiteli patentu udělení práva patentního (aniž by se však na tuto listinu ono právo upínalo), nepodléhá dle § 117. pat. zákona *kolkové* povinnosti.

B. Další osudy patentu.

Rozličné skutečnosti mohou míti vliv na další osudy uděleného patentu. Udělený patent, pokud se týče jeho majitel, vydaný jest jednak neoprávněným (nedovoleným) *útokům*, proti kterým poskytuje patentní zákon ochranu — jsou to případy t. zv. *vsahování* do patentů a *osobování* si patentů —, jednak může však jeho trvání právními prostředky býti *proti vůli* majitele ohroženo. O obou těchto skupinách útoků na osud uděleného patentu budeme jednat zvlášť. (Proti vůli majitele zaniká patent ostatně i *vyvlastněním*; viz výše str. 26.) Konečně může ovšem patent zaniknouti i s vůli majitele dříve než uplynutím 15 let. O jednom takovém případě jsme se již výše (str. 51.) zmínili; jest to opominutí včasného zaplacení splatných ročních poplatků (§ 26. pat. zákona). Zde zákon patrně předpokládá, že majitel nechce dalšího trvání patentu. Dle téhož § 26. může se však majitel svého patentu *výslovně zřici*. Může se ho zřici úplně nebo jen částečně; v posledním případě trvá patent co do částí, jichž se majitel nezřekl, dále, ač-li ovšem tyto části mohou o sobě tvořiti předmět samostatného patentu.

Zanikne-li patent uplynutím normální doby 15 let nebo nezaplacením ročních poplatků, počíná zánik působiti oním dnem, který následuje po posledním roku platnosti, vzdal-li se majitel patentu, oním dnem, který následuje onoho dne, ve který bylo vzdání patentnímu úřadu oznámeno. Ve všech těchto případech zániku patentu nabývá *veřejnost právo* na volné použití vynálezu, který byl zaniklým patentem chráněn.

Konečně může majitel patentu *převésti* své právo na jiné osoby a to buď cele, nebo částečně, nebo zříditi k němu zástavní právo. O tom viz sub III. (str. 77.).

I. Odvolání, zrušení a odnětí patentu.*)

(Řízení odpůrcí.)

a) *Odvolání.* Authentický německý text zákona mluví o »Rücknahme« (§ 27.) nebo »Zurücknahme« (§ 25.). Výklad tohoto pojmu nacházíme v § 27. Tam praví se, že patent může být pat. úřadem buď úplně nebo částečně *odvolán*, když majitel patentu nebo jeho právní nástupce vynález svůj v tuzemsku v přiměřeném rozsahu nevykonává, pokud se týče vykonávání nedává nebo aspoň všeho neučinil, čeho jest třeba, aby takové vykonávání bylo zabezpečeno.***) Odvolání nemůže se státi v tomto případě dříve než po uplynutí tří let od vyhlásky uděleného patentu v patentním listě. Toto časové omezení odpadá však, když majitel patentu, pokud se týče jeho právního zástupce, přes to, že vynálezu se v cizině užívá a že by veřejný zájem toho žádal, aby vynález i v tuzemsku byl vykonáván, neustále hradí tuzemskou

*) Příslušná česká označení pro německé zákonné výrazy těchto pojmů nejsou ještě ustálena. Authentický text patentního zákona mluví o „Zurücknahme“ („Rücknahme“), „Nichtigerklärung“ a „Aberkennung“ patentu. Český úřední překlad užívá částečně jiných výrazů než literatura (Sládeček, Hotowetz). Různost tu ukazuje tato tabulka, do níž pojat i pojem „Versagung“ (§ 66. pat. zák.).

Německý autentický výraz	Český úřední překlad zákona	Sládeček	Hotowetz	Výraz, jehož užíváme v této knize
Zurücknahme (Rücknahme)	odvolání (§ 27.)	odnětí (též zpět vzetí) (str. 58)	odvolání (str. 35)	odvolání
Nichtigerklärung	prohlášení neplatnosti (§ 28.)	zrušení (str. 71)	prohlášení neplatným (str. 36)	zrušení
Aberkennung	odnětí (§ 29.)	oduznění (str. 74)	odnětí (str. 37)	odnětí
Versagung	odepření (§ 66.)	odepření	odepření (str. 29)	odepření

**) Poněvadž zákon víže další trvání patentního práva na *vykonávání* jeho, mluví se často v literatuře patentního práva o „*povinnosti* majitele patentu k vykonávání patentu“. Ve skutku zde však o nějakou „*povinnost*“ ve smyslu právníkem *nejde*, ježto bychom pak ve všech případech, ve kterých někdo prostým nevykonáváním svého práva toto právo ztrácí (na př. při promlčení žalob a pod.) musili důsledně mluvíti o „*povinnosti* k výkonu“.

potřebu zcela nebo z největší části dovozem z ciziny, místo aby vynález v tuzemsku samém v přiměřeném rozsahu vykonával.

Zákonodárný účel tohoto ustanovení jest jasný: patenty neudílejí se jen a výlučně v zájmu vynálezců, nýbrž také v zájmu veřejném. Tento zájem veřejný může nečinností majitele patentu býti značně dotčen. Důvody, proč majitel patentu chová se nečinně, mohou býti různé: buď neznalost zákona (následků nečinnosti vynálezce) nebo spekulace, že v pozdější době lze z vykonávání patentu docíliti značnějších zisků. V zmíněném druhém případě — patent se sice v cizině vykonává, ne ale v tuzemsku — byly pro zákonodárce rozhodnými povšechné úvahy hospodářské politiky, jak ostatně v textu zákona (§ 27.) výslovně jest naznačeno. Text ten jest velmi pružný, takže skytá interpretaci (výkladu) a judikatuře hojně příležitosti k uplatnění vlastního (individuálního) názoru; srovn. výrazy: »*přiměřený rozsah*«, »*vše*«, čeho je třeba«, »*veřejný zájem*« (tím míní se zajisté povšechný zájem celého národního hospodářství nebo aspoň zájem celého některého odvětví průmyslového), »*z největší části*«. Dosah ustanovení § 27. pat. zákona lze tudíž zkoumati jen na jednotlivých konkrétních případech. »*Odvolání*« působí ode dne, který v rozhodnutí o odvolání (viz níže, str. 65.) jest určen (§ 27.). Každému odvolání musí předcházeti úřední vyhrůžka jeho, v níž mají býti udány důvody a stanovena přiměřená lhůta k výkonu vynálezu.

Podmínky, za kterých lze dle § 27. pat. zákona udělený patent *odvolati*, neplatí pro patenty státní a válečné (vojenské) správy. Tyto patenty nemohou tedy vůbec býti »*odvolány*«.

b) *Zrušení.* Udělený patent může býti dodatečně zrušen, když se ukáže, že

1. jeho předmět nebyl schopen patentní ochrany ve smyslu §§ 1.—3. patentního zákona nebo že

2. dotčený vynález byl již předmětem patentu nebo privileje (dle dřívějšího zákona patentního z roku 1852) dřívějšího přihlašovatele.

Nacházíme zde tudíž *tytéž* důvody, pro které může býti v řízení udělovacím udělení patentu se strany třetích osob *odporováno*, a to důvody uvedené pod č. 1.—2. (viz str. 53.).

Pod č. 1. shledáváme se nad to s důvodem, pro který sám patentní úřad z úřední povinnosti má přihlášku patentu *odmítnouti* (§ 56. pat. zákona).

c) *Odnětí*. Odnětí uděleného patentu nastane (§ 29. pat. zákona), když bude prokázáno, že

1. majitel patentu není původcem vynálezu nebo jeho právním nástupcem nebo nemůže být za něho ve smyslu § 5. pat. zákona považován, nebo že

2. podstatný obsah patentní přihlášky byl vzat z popisů, výkresů, modelů, náradí nebo zařízení někoho jiného nebo z výrobního procesu jím užívaného *bez jeho svolení*.

Zde shledáváme se tudíž opět s ostatními dvěma důvody, pro které může být v řízení udělovacím udělení patentu odporováno (viz str. 53.).

ad b) a c). Tím, že patentní zákon připouští *dodatečně zrušení* nebo *odnětí* uděleného patentu z těchže důvodů, pro které může být již v řízení udělovacím udělení patentu odporováno, pokud se týče patentní přihláška z úřední povinnosti patentním úřadem odmítnuta, vyslovuje patentní zákon zásadu, že *právoplatným udělením patentu v řízení udělovacím* (tedy i po případném odporu zájemníků v době, ve které přihláška má být ve smyslu § 58. pat. zákona veřejně vyložena) *nevzniká pro majitele patentu nijak neodvolatelné právo na patent*. Zákon má patrně za to, že předběžným zkoumáním přihlášeného vynálezu co do jeho patentní schopnosti ani spolupůsobením obecnstva (odporem ve smyslu § 58.) není nikterak sdostatek zaručeno, že nebyl udělen patent na vynález, jenž není schopen patentní ochrany ve smyslu §§ 1.—3. pat. zákona, nebo přihlašovatel, který nebyl oprávněn vynález (jenž jinak objektivně vyhovuje podmínkám patentní ochrany) ohlásiti k patentování.

Nelze tedy v tomto smyslu mluvit o nějaké »právní moci« pravoplatně uděleného patentu.

Čím liší se svou podstatou *zrušení* a *odnětí* patentu? Zrušení nastává, když byl patent udělen pro vynález, který nebyl *objektivně* schopen patentní ochrany, bez ohledu na osobu *majitele patentu* (resp. ohlašovatele); naproti tomu dochází k *odnětí* z důvodů *subjektivních*, t. j. když majitelem patentu, jinak patentní ochrany objektivně schopného, jest někdo, kdo nemá k tomu oprávnění. V obou případech možno sice mluvit o »závníku« patentu, avšak při zrušení jest zánik ten absolutní, kdežto při *odnětí* patentu může po případě nastati toliko záměna v oso-

mě majitele. Ze základního rozdílu mezi zrušením a *odnětím* patentů plynou též jisté rozdíly v příslušném úředním řízení, které jest jinak pro oba případy a rovněž i pro případ odvolání patentu upraveno dle stejných zásad a nazývá se *řízení odpůřcím* (Anfechtungsverfahren). V tomto řízení rozhoduje ostatně patentní úřad o žádosti majitele patentu, aby jiný patent byl prohlášen za *odvislý* od jeho patentu (§ 30. pat. zák.; viz výše, str. 22.) a ještě v jiných případech.

d) *Úřední řízení v případech a)–c) (t. zv. řízení odpůřci)*. Řízení zahajuje se vždy toliko *na návrh* stran, nikdy z úřední povinnosti. Bylo-li však již řízení zahájeno, je pat. úřad v případech a) a b) oprávněn pokračovati v řízení z úřední povinnosti, i když byl příslušný návrh odvolán. V *první* instanci rozhoduje o těchto návrzích *zrušovací oddělení* patentního úřadu; o případném *odvolání* proti rozhodnutí zrušovacího oddělení rozhoduje *patentní soud* jako druhá instance.

α) *Řízení v první instanci*.

Kdo jest oprávněn podati příslušný návrh? V případech a) a b) (odvolání a zrušení) *kdokoliv*. Návrh má zde tedy podstatu t. zv. populárních žalob (viz výše, str. 54.). V případě *odnětí* jest však legitimován k návrhu buď pouze pravý původce, jeho právní nástupce nebo ten, koho jest dle § 5. pat. zákona pokládati za původce (bod 1.), nebo poškozený (bod 2.).

Možnost podati návrh v případech a) a b) není časově omezena, kdežto v případě c) *promlčuje* se nárok na *odnětí* patentu vůči bezelstnému majiteli, t. j. takovému, který nevěděl o důvodech, jež překážejí jeho právu (bod 1. a 2.), uplynutím tří let od zápisu jeho práva do patentního rejstříku (§ 29. pat. zák.).

Současně s podáním návrhu v případech a)–c) dlužno zaplatiti poplatek 50 K, jinak má se za to, že návrh nebyl učiněn (§ 116. pat. zák.). Osobám, které prokáží svou nemajetnost, jakož i dělníkům, kteří prokázaně odkázáni jsou pouze na svou pracovní mzdu, může být poplatek *promínut* (§ 118. pat. zák.; srovn. str. 42. a 52.). O tom rozhoduje s konečnou platností prezident patentního úřadu.

Nebydlí-li navrhovatel v tuzemsku, jest povinen dáti se zastupovati tuzemským advokátem a poskytnouti majiteli patentu jistotu za náklady procesu, žádá-li o to. Majitel patentu musí

však příslušnou žádost podati během 14 dnů po doručení návrhu, jinak ztrácí na jistotu nárok. Výšku její určuje patentní úřad dle volného uvážení svého a stanoví povinovanému lhůtu, do které jistota musí být složena, jinak bude se mít za to, že svůj návrh vzal zpět (§ 67. pat. zák.).

Obsah a forma návrhu (§ 69. pat. zák.). Návrh má obsahovat stručné vyličení sporného případu, pak vedle určité žádosti (t. j. vyznačení toho, co se navrhuje) i označení navrhovaných průkazných prostředků (důkazů). Každý návrh může směřovat toliko proti *jedinému* patentu s jeho případnými patenty přidavkovými. Nelze tedy v jediném návrhu kumulovat útok proti několika (samostatným) patentům.

Pokud čelí návrh proti jedinému majiteli patentu, budiž podán u patentního úřadu ve *dvou* stejnopisech, směřuje-li proti několika spolumajitelům, musí být mimo stejnopis pro patentní úřad určený podán v tolika exemplářích, kolik je odpůrců; totéž platí o přílohách návrhu. Pomůcky listinné buďtež k návrhu připojeny buď v originále nebo v ověřeném opise.

Jak naloží patentní úřad s podanými návrhy? Může je buď *ihned* odmítnouti nebo zavede o nich *meritorní* řízení. *Ihned* (t. j. bez dalšího řízení) bude návrh odmítnut, když očividně nezakládá se na žádném ze zákonných důvodů (viz výše) nebo když navrhovatel není legitimován k podání návrhu (tento případ může se státi aktuálním pouze v případě návrhu na odnětí patentu nebo prohlášení jeho za odvislý ve smyslu § 30. pat. zák.). Ve svém rozhodnutí má patentní úřad udati důvody, proč byl návrh ihned odmítnut, a je možno proti němu se odvolat k patentnímu soudu. Zároveň bude navrhovateli vráceno 30 K ze složeného jím obnosu 50 K (viz výše, str. 63.).

Nejsou-li však dány předpoklady pro podobné bezodkladné zamítnutí návrhu, zahájí se o něm další řízení, jež rozpadá se v *řízení předběžné a vlastní jednání*.

Řízení předběžnému předchází uvědomění majitele patentu o návrhu na zavedení řízení odpůrcího. Stane se to tím, že dodá se mu opis návrhu i s přílohami (v opisu) s vyzváním, aby do určité lhůty (nejméně 38denní), jež může být z důvodů ohledu hodných dodatečně prodloužena, podal své námítky a to písemně ve dvou exemplářích, z nichž jeden obdrží pak žalobce

(§ 70. pat. zák.). Jakmile byly námítky podány nebo stanovená lhůta uplynula, aniž byly podány, zahájí se *řízení předběžné*, které má za účel připravit spor všetranně k vlastnímu (ústnímu) projednání a rozhodnutí. Záleží tudíž zejména v případné další výměně spisů (mezi odpůrci), v přípravě, po případně provedení stranami nabízených důkazů a vůbec povšechně ve vyjasnění pravé skutkové podstaty (§ 71. pat. zák.).

Po té určí president patentního úřadu nebo jeho zástupce den pro ústní jednání. Avšak i po provedeném řízení předběžném může patentní úřad další řízení zastavit, když totiž sezná (a v tajném sezení oddělení zrušovacího se na tom usnese), že návrh nehodí se k dalšímu řízení buď pro nepřislusnost patentního úřadu nebo proto, že o věci bylo již dříve právoplatně rozhodnuto. I proti takovému odmítnutí dalšího jednání přísluší ovšem dotčené straně odvolání k patentnímu soudu (§§ 72., 87. pat. zák.).

K jednání mají být předvolány zúčastněné strany, pokud se týče jejich ověření zástupci, již mají v zásadě právo nahlédnouti do spisů jednacích (mimo protokoly o poradách), jakož i případní svědkové a znalci. Nedostavení se zúčastněných stran, pokud se týče jich zástupců, nevádí projednání a rozhodnutí sporu (§ 73.). *Vlastní (ústní) jednání*, jakož i jednání průkazní má se díti dle obdoby příslušných ustanovení soudního řádu (zákon ze dne 1. srpna 1895, č. 113 ř. z.; §§ 171.—203.). Dle těchto ustanovení může být po případě veřejnost řízení vyloučena a mimo to ještě i tehdy, kdyby veřejností řízení byl ohrožen buď důležitý státní zájem nebo obchodní (závodní) tajemství stran nebo svědků. O jednání vede se protokol. *Jednání* jest sice zpravidla veřejné, nikoliv však *porada* a *hlasování* v oddělení zrušovacím (§ 76. pat. zák.).

Na základě této porady a výsledku hlasování v příslušném senátě, jež skládá se včetně předsedy z dvou práva znalých a tří odborně technicky vzdělaných členů (§ 37. pat. zák.), vydá a vyhotoví patentní úřad *rozhodnutí*.

Co má obsahovati rozhodnutí? 1. Označení oddělení patentního úřadu a jména členů, kteří spolupůsobili při rozhodnutí; 2. označení stran (žalobce a žalovaného), jich zástupců a splnomocněnců; 3. rozhodnutí samo; 4. skutkovou podstatu rozhodnutí (stručné její vyličení, jak podává se z ústního jednání, pak

naznačení hlavních návrhů stran); 5. důvody rozhodovací; 6. rozhodnutí o nákladech sporu. (Patentní úřad určí zde dle volného uvážení, do jaké míry mají strany nésti tyto náklady, pokud se týče účast každé strany na nich; § 77. pat. zák.)

Ačkoliv má stranám dle možnosti býti rozhodnutí i s podstatnými důvody rozhodovacími prohlášeno *ústně* bezprostředně po ústním jednání, má jim býti ve všech případech dodáno *písemně* jeho vyhotovení s úplnými důvody rozhodovacími co nejdříve. (§ 79. pat. zák.)

Nabude-li rozhodnutí patentního úřadu právní moci, t. j. není-li možné již *odvolání* proti němu, jest schopno soudní exekuce. (§ 86. pat. zák.)

β) Řízení v druhé instanci.

Proti rozhodnutím zrušovacího oddělení patentního úřadu může se ona strana, která má za to, že jí bylo rozhodnutím ukřivděno, ve 30denní lhůtě (počítajíc ode dne, kdy bylo jí rozhodnutí patentního úřadu dodáno) odvolat k *patentnímu soudu*. Současně s podáním rekursu dlužno složit poplatek 50 K (§ 116. pat. zák.) Odvolat se není však možno proti *každému* rozhodnutí zrušovacího oddělení. Patentní zákon rozlišuje zde *konečná rozhodnutí* (Endentscheidungen) a rozhodnutí a usnesení učiněná *během řízení předběžného a vlastního řízení ústního* (Zwischenentscheidungen, Beschlüsse); §§ 87. a 39. pat. zák. Proti oněm je vždy možný rekurs k patentnímu soudu, proti těmto jen tehdy, když měla vliv na konečné rozhodnutí. (Jinak ovšem mohou strany činit návrhy na jich změnu u oddělení zrušovacího samého; totéž platí o předběžných rozhodnutích oddělení pro stížnosti a přípravná opatření referentova ve všech třech odděleních patentního úřadu; § 39. pat. zák.)

Odvolání k patentnímu soudu musí býti *ohlášeno* a *odůvodněno* (písemně podáno) u *patentního úřadu*. Odvolání a jeho přílohy buďtež — mimo originálů — podány v tolika opisech, kolik jich je třeba dle počtu odpůrců. Stalo-li se podání v čas (ve zmíněné 30denní lhůtě), předloží je patentní úřad *patentnímu soudu*, jinak má býti patentním úřadem odmítnuto; totéž stane se, nevyhovuje-li podání zákonným předpisům (na př. nedostaččný počet opisů a pod.). Odvolání má *odkládací* účinek, t. j. strana v první instanci zvítězivší nemůže žádati výkon rozhodnutí patentního úřadu.

Patentní soud rozhodne o odvolání na základě skutečností a důvodů, jež tvořily základ pro rozhodnutí patentního úřadu; nové důkazy se tudíž v tomto řízení již nepřipouští (§§ 89., 91.). Rozhodnutí stane se v senátě absolutní většinou hlasů; je-li stejnost hlasů, rozhoduje předseda.

Obsahově může býti rozhodnutí patentního soudu *dvojiho* druhu: pravidlem jest, že patentní soud rozhodne o věci (sporné otázce) samé a to tak, že buď *potvrdí* rozhodnutí oddělení zrušovacího, t. j. odvolání odmítne, nebo je *zruší*, t. j. rozhodne jinak. Jen tehdy, když sezná, že se strany patentního úřadu byly podstatné formy předepsaného řízení porušeny, takže nebylo možné rozhodnutí dle zákonných předpisů, *odkáže* patentní soud spornou záležitost k *opětnému* řízení a rozhodnutí k patentnímu úřadu (§ 89. pat. zák.).

Pro řízení před patentním soudem platí v jednotlivostech obdobně stejně jako pro řízení v oddělení zrušovací (ad α); §§ 68.—84. pat. zákona). —

V řízení u patentního soudu, pokud se týče ve zrušovacím oddělení patentního úřadu, *zvítězí* (úplně nebo částečně; částečné bude vítězství tehdy, když patentní úřad nebo soud uzná, že předpoklady pro zrušení nebo odnětí patentu jsou dány jen částečně; pak dojde také jen k částečnému zrušení nebo odnětí patentu) buď *žalobce*, t. j. ten, kdo odporuje dalšímu trvání patentu, nebo *žalovaný*, t. j. majitel patentu. Dle toho budou i účinky právoplatného rozhodnutí různé. Jde-li na př. o *odnětí* patentu a *zvítězil-li* pravý původce nebo poškozený, může během 30 dnů, od dodání právoplatného rozhodnutí, jímž se patent odnímá, žádati, aby patent byl převeden na jeho osobu. Neučiní-li tak v čas, má se za to, že se patentu zřekl (§ 29. pat. zák.). *Zvítězí-li* žalobce ve sporech o *zrušení* patentu, má se za to, jakoby patent vůbec nebyl býval udělen. Patentní zákon vyslovuje tuto myšlenku tak, že praví, že »právoplatné zrušení patentu působí zpět k okamžiku jeho udělení«. Z tohoto pravidla platí však výjimka pro případ, že byl patent zrušen proto, poněvadž se ukázalo ve sporu zrušovacím, že dotčený vynález byl již předtím patentem nějakého dřívějšího ohlašovatele (viz shora str. 61., případ 2.): tu zmíněný zpětný účinek nevztahuje se na *licenční* práva, byla-li zřízena právoplatně pozdějším ohlašovatelem, nabyta poctivě (t. j. aniž by ten, kdo licence nabyt, věděl, že do-

tčený patent byl vadný), a aspoň po dobu jednoho roku v patentním rejstříku zapsána, aniž by byla stížena »poznámkou o sporu« (viz shora str. 56.); ten totiž, kdo podává návrh na zrušení patentu, může si vymoci ihned zápis příslušné poznámky »spornosti« do patentního rejstříku (žádost o zápis »poznámky o sporu« podléhá poplatku 10 K; § 116. pat. zák.), která má za následek, že majitel licence nemůže se napotom již vymlouvat, že o spornosti patentního práva, z něhož svou licenci odvozuje, nevěděl. Podobný účinek — t. j. pozdější úřední rozhodnutí působí proti všem osobám, které vymohly si zápisy do patentního rejstříku, když již došla k patentnímu úřadu žádost o zápis poznámky spornosti — má pak zápis poznámky spornosti do patentního rejstříku i v případech, kdy poznámka spornosti týká se jiné okolnosti než návrhu na zrušení patentu. (Dle § 25. pat. zákona mohou totiž tvořit předmět poznámky spornosti vedle návrhů na zřízení licencí, na odvolání, zrušení, odnětí a prohlášení patentu za odvislý nebo rozhodnutí o relativní neúčinnosti patentu [o tom viz níže str. 71.] ještě *soudní* spory, týkající se otázky, komu vlastně určitý patent přináleží, práva zástavního nebo jiného práva věcného k patentu.)

Obdobný předpis jako právě projednaný má patentní právo pro případ vítězství žalobce ve sporu o *odnětí* patentu; i zde nepůsobí příslušné právoplatné rozhodnutí za obdobných podmínek proti třetím osobám, které poctivě nabyly od dřívějšího majitele práv licenčních. Zvítězví žalobce, který v předepsané lhůtě zažádá o převod patentu na svou osobu, musí tato práva licenční dále trpěti.

Ovšem, že ani v tomto ani v onom případě nezanikají proto *nároky na náhradu*; v onom případě (zrušení patentu) může je uplatnit dřívější ohlašovatel vůči pozdějšímu, v tomto (odnětí patentu) pozdější majitel proti dřívějšímu.

Poněvadž však spor o *zrušení* nebo *odvolání* patentu, v němž zvítězil žalovaný (majitel patentu), nechrání jej sám o sobě nijak proti pozdějším návrhům *se strany jiných osob* na opětné zahájení řízení odpůřčího, připouští zákon, aby si majitel patentu během sporu vymohl od patentního úřadu resp. pat. soudu *zápis příslušné okolnosti do patentního rejstříku* s tím účinkem, že pak opětné odporování patentu z těchž důvodů nebo na těchž průkazných prostředcích spočívající se strany třetích osob jest od

okamžiku zmíněného zápisu vyloučeno. Skutečnosti, které takto mohou tvořit předmět onoho zápisu jsou: 1. ve sporu o *zrušení* patentu: a) že určitá skutečnost nebrání schopnosti vynálezu k patentování ve smyslu §§ 1.—3. pat. zákona, b) že vynález neshoduje se s předmětem dřívějšího patentu; 2. ve sporu o *odvolání* patentu, že vynález byl dle předpisu zákona skutečně vykonáván (§ 93. pat. zák.).

Aby zákon zamezil *svévolné odporování* patentům, předpisuje v § 82., že strany nebo jejich zástupci, kteří se dopustili takového svévolného odporování, mohou býti za to pokutováni peněžní pokutou až do výše 600 K.

Bylo-li v předcházejícím řečeno, že právoplatné rozhodnutí patentního úřadu, pokud se týče patentního soudu, ve sporech o zrušení resp. odvolání patentu nechrání zvítězvího majitele patentu proti pozdějším podobným útokům (nebyl-li vymožen zmíněný zápis do rejstříku patentního) a že tedy nenabývá ono rozhodnutí *právní moci*, t. j. netvoří t. zv. *res iudicata*, platí to, jak již shora bylo naznačeno, pouze vůči *třetím osobám*, nikoliv však proti podlehnuvšímu původnímu protivníkovi. Vůči jemu jeví *právoplatné* rozhodnutí o úplném nebo částečném odvolání, zrušení nebo odnětí patentu zpravidla plnou právní moc, t. j. on nemůže v budoucnosti znovu žádati o obnovu příslušného řízení. Totéž platí v případě opačném, t. j. když žalovaný majitel patentu ve sporu podlehl: tím ztraceno jest jeho právo definitivně. Z tohoto pravidla stanoví však patentní zákon výjimku, připouští v určitých případech *obnovu řízení již uzavřeného*. V původním řízení podlehnuvší strana (buď úplně nebo částečně) může totiž žádati za obnovu řízení, když se dodatečně ukáže, že

1. některá listina, na které se zakládalo rozhodnutí, byla podvodně zhotovena nebo zfalšována,

2. když dopustil se svědek nebo znalec při výslechu křivé výpovědi nebo protivník křivé přísahy, a rozhodnutí zakládalo se na těchto výpovědích,

3. bylo docíleno rozhodnutí podvodným jednáním zástupce strany, odpůrce nebo jeho zástupce, lze-li jednání to stíhat trestním řízením soudním,

4. člen pat. úřadu resp. soudu, který spolupůsobil při rozhodnutí samém neb aspoň při některém dřívějším rozhodnutí,

jež bylo vzato za základ rozhodnutí konečného, dopustil se ve sporu takového porušení své úřední povinnosti ke škodě strany, že lze jej stíhatí dle trestního zákona,

5. rozsudek trestního soudu, na němž se rozhodnutí pat. úřadu resp. soudu zakládalo, byl zrušen jiným pozdějším právoplatným rozsudkem.

Možnost, žádati o obnovu řízení, jest však časově omezena; možno totiž o ni žádati toliko během jednoho roku po tom, kdy rozhodnutí, které má být zrušeno, nabylo moci práva. Po této době jsou tedy právoplatná rozhodnutí patentního úřadu, pokud se týče patentního soudu, *absolutně nezměnitelná*. Avšak i když obnova řízení skončila pro žadatele s výsledkem příznivým, přece nemůže mítí vliv na práva, kterých v mezidobí nabyly třetí osoby. Žádost o obnovu řízení nemá odkládacího účinku pro výkon rozhodnutí, proti němuž směřuje.

I patentní úřad může se při svém úřadování dopustiti *nedopatření*, jež vyžaduje dodatečné nápravy. Patentní zákon stanoví totiž, že má patentní úřad, když stal se zápis o zániku patentu (uplynutím doby, neplacením poplatků, odvoláním, zrušením, odnětím; patentní zákon zde užívá výrazu »Ausserkraftsetzung«) nedopatřením, nedopatření toto zjistiti a naříditi a publikovati výmaz onoho zápisu. I v tomto případě však nemohou tím přijíti ke škodě třetí osoby, které v mezidobí na základě onoho zápisu bezelstně nabyly práv.

II. Vsahování do patentu a osobování si patentů.

Oba tyto případy jeví se jako právně *nedovolené* činnosti a tím liší se od dovolených (třeba i v konkrétních případech neodůvodněných) útoků proti právu majitele patentu, o nichž bylo pojednáno sub I.

1. *Vsahováním* rozumí zákon (§ 9.) činnost, kterou někdo bez svolení majitele patentu

a) po živnostensku vyrábí, do obchodu dává, nabízí nebo užívá předmětu patentně chráněného,*⁾ nebo

*⁾ Vztahuje se též na případ, když předmětem patentu jest určitý výrobní process ku zhotovení nějakého nového předmětu (látky). V tomto případě platí pro řízení civilní až do vyvrácení domněnka, že

b) když chráněného vynálezu, jehož již v okamžiku jeho ohlášení v tuzemsku bezelstně počal užívatí nebo aspoň učinil veškerá opatření k takovému užívatí, neužívá pouze pro potřeby vlastního závodu ve vlastních nebo cizích dílnách.

Případ sub b) vyžaduje bližšího vysvětlení. Seznali jsme, že právo patentní jest t. zv. *absolutním* právem, které ukládá všem ostatním osobám povinnost, nerušiti jeho majitele ve výkonu. Proto také v zásadě každá třetí osoba může se dopustiti vsahování do patentu. Z tohoto pravidla stanoví však patentní zákon v § 9., v němž jedná o »účincích« uděleného patentu, důležitou výjimku ve prospěch toho, kdo již v době ohlášení některého patentu příslušného vynálezu bezelstně v tuzemsku užíval nebo aspoň učinil potřebné přípravy k podobnému užívatí. (Patentní zákon nazývá jej »Vorbenützer«, předchozím uživatelem.) Vůči němu nenastávají účinky patentu, patent jest vůči němu »neúčinným«, a zákon mluví v tomto případě o »relativní neúčinnosti« patentu (§ 25.). Taková relativní neúčinnost má býtí zapsána do patentního rejstříku (§§ 9., 45. pat. zák.). Než oprávnění »předchozího uživatele« jest omezeno: jest totiž oprávněn užívatí vynálezu pouze *pro potřebu vlastního závodu* ve vlastních nebo cizích dílnách, a může se tedy, překročí-li hranici svého oprávnění, dopustiti »vsahování« či porušování patentu. Nesmí tedy zejména s předmětem vynálezu obchodovati. Předchozí uživatel může na majiteli patentu žádati, aby jeho oprávnění vyhotovením příslušné listiny výslovně uznal. Odepře-li tento toto uznání, rozhodne o něm na návrh oprávněného patentní úřad v řízení odpůřím.

Dle řečeného jest tedy přirozeno, že »předchozí uživatel«, pokud užívá svého práva v mezích zákonem stanovených (t. j. pro potřeby vlastního závodu), nemůže se též dopustiti *vsahování* do příslušného patentu ve smyslu § 95. pat. zákona.

Podobná »neúčinnost« uděleného patentu platí dle § 10. pat. zákona i ohledně správy válečné (vojenské), která jest oprávněna — aniž by se dopustila vsahování do patentu ve smyslu § 95. pat. zákona — ve srozumění s ministrem veřejných prací pro své potřeby užívatí vynálezů nebo svými obchodně zmocně-

každý předmět (Stoff) téže kvality byl zhotoven dle patentovaného způsobu (§ 110. pat. zák.).

nými zástupci dáti jich využívatí, když vynálezy ty týkají se válečných zbraní, traskavin a předmětů muničních, opevnění nebo válečných lodí, jichž je třeba ku zvýšení branné síly. Proti válečné správě nemohou v takovém případě býti uplatňována žádná práva, plynoucí z uděleného patentu. Majitelé patentu přísluší pouze »slušná náhrada«; nedojde-li k smírné dohodě o této náhradě mezi majitelem a válečnou správou (za přivolení ministra financí), rozhodne o ní ministr financí v dohodě s ministrem veřejných prací a válečnou správou.

Další případ neúčinnosti patentu obsahuje § 12. pat. zákona, jenž stanoví, že účinky patentu nevztahují se na vozidla a zařízení na vozidlech (zejména lodích), která jen přechodně při provozu dostanou se do tuzemska.

Konečně jest se zde zmíniti o případě neúčinnosti patentu (§ 11. pat. zák.), o němž v jiné souvislosti bylo jednáno již shora (str. 21.): jde zde o případ, kdy byl udělen (mylně) patent na vynález, jehož předmětem jeví se býti zvláštní druh používání státního monopolu. V takovém případě nejví formálně bezvadně udělený patent vůči správě státní a válečné žádných účinků, t. j. ani zde není myslitelné »vsahování do patentu« (porušení jeho).

Proti vsahování do patentu poskytuje patentní zákon majiteli soudní ochranu. Majitel může proti rušiteli podati u obchodního soudu žalobu na uznání svého práva patentního, dále může soudní žalobou žádati, aby zanecháno bylo další porušování patentu, aby odstraněny byly předměty rušební, pokud se týče učiněny nepotřebnými resp. byly přeměněny, konečně, aby mu byla dána náhrada nebo vydáno obohacení rušitelovo (§ 96. pat. zákona). Posuzuje vsahování do patentu, má se soud řídití výhradně popisem patentu (§ 98. pat. zák.; srovn. str. 43.).

Vsahování do patentu může se státi vědomě nebo nevědomě. Stalo-li se vědomě, přistupuje k civilní ochraně soudní (§ 96. pat. zák.) ještě ochrana trestní. Vědomě vsahování jest totiž trestním přechinem a trestá se trestními soudy (sborovými soudy 1. instance) peněžními pokutami od 1000—4000 K nebo vězením od 3 měsíců do jednoho roku; mimo vězení může býti uznáno na peněžní pokutu do 4000 K. Trestní soud však nestihá rušitele z úřední povinnosti, nýbrž musí vyčkati žádost poškozeného (jako žalobce soukromého). Peněžní tresty plynou do pokladny státní. Jeví-li se vsahování do patentu trestním skutkem těžším

(dle všeobecného zákona trestního; na př. podvodem), má býti užito přísnějších ustanovení všeobecného trestního zákona.

Vojenské osoby a osoby přínaležející k c. k. četnictvu podléhají v tomto směru právomoci vojenských soudů (§ 99. pat. zák.).

Případné promlčení trestních skutků zde projednávaných posuzuje se dle předpisů všeobecného trestního zákona.

S žalobou trestní může býti spojena žádost a) za odstranění protiprávních následků porušení patentu a b) žádost za odškodnění. Totéž platí o žalobě civilní (§ 108. pat. zák.).

ad a) Soud vysloví na žádost zvítězivšího žalobce (poškozeného), že mají propadnouti předměty rušební (Eingriffsgegenstände), pokud jsou v držení vinníka a pokud tento jinak neposkytuje jistotu, že jich po dobu trvání patentu nebude již užíváno. Též nástroje, zařízení a pomocné prostředky, které sloužily výhradně nebo aspoň v první řadě ku spáchání trestného skutku, mají býti na účet odsouzeného učiněny pro tento účel nepotřebnými (neposkytne-li tento i zde shora zmíněnou jistotu). Na propadnutí celého předmětu rušebního může býti uznáno i tehdy, když jde o předměty, které jen částečně jeví znaky zásahu do patent. práva, jsou však s patentovanými součástkami nerozlučně spojeny (2. odst. § 100. pat. zákona). Propadlé předměty mají býti zbaveny svého tvaru, jenž jeví se jako porušení patentu, nelze-li to učiniti, po případě zničeny. Zákon však z důvodů hospodářských takovému zničení nepřeje; proto připouští dohodu mezi odsouzeným a poškozeným o poskytnutí jistoty (viz výše), a v případě, kdy k takové dohodě nedojde, připouští, aby poškozený prohlásil, že přejímá předměty, prohlášené za propadlé, za odhadní cenu, po případě na účet náhrady škody, která mu přísluší (§ 100. pat. zákona).

K soudnímu výroku o propadnutí předmětů rušebních může ostatně dojíti i v případě osvobuzujícího rozsudku. Ukáže-li se totiž, že žalovanému nelze sice přičítati subjektivní viny, že však přece objektivní předpoklady rušby jsou dány, může trestní soud na žádost poškozeného vysloviti propadnutí předmětů rušebních, jakož i naříditi, aby prostředky (viz výše) byly učiněny nepotřebnými (§ 101. pat. zák.). Podobně může žalobce v řízení civilním žádati, aby mu žalovaný vydal, oč se obohatil, a to i tehdy, když žalovaný prokáže svou subjektivní nevinu. Odškodnění

ovšem (ve smyslu § 103; viz níže) může žádati jen když žalovaný zásah *zavinil* (§ 108.).

Některé předměty jsou dle § 102 pat. zákona vyjmuty z propadnutí. V zájmu vojenské správy stanoveno jest totiž, že rušební předměty, které byly zhotoveny, aby byla splněna smlouva s touto správou, nebo prostředky k jejich zhotovení, nesmí být prohlášeny za propadlé, ani učiněny neupotřebitelnými, ani konečně podrobeny opatření zajišťovacímu (viz níže str. 75.), když válečná správa během lhůty, již jí stanoví soudce, prokáže, že podala ve příčině těchto věcí žádost o jejich vyvlastnění ve smyslu § 15. pat. zákona. Škoda, která takovýmto vyvlastněním vznikne vyvlastněnému, má býti pojata do výpočtu úhrnné náhrady.

ad b) Odškodnění, na něž má poškozený majitel patentu nárok, obsahuje vedle náhrady *skutečně utrpěné škody* ještě *náhradu ušlého zisku* a kromě toho po případě i *peniz* (jež soud určí na základě daných okolností dle volného uvážení) *za způsobenou krivdu (příkoří)* a náhrada za jiné osobní újmy. O tomto odškodnění má rozhodnouti sám trestní soud, pokud ovšem výsledky trestního řízení umožňují spolehlivé posouzení těchto nároků (jinak o nich bude rozhodovati soud civilní). Oběma stranám přísluší však proti výroku soudu o nároku na náhradu škody odvolání. Není-li ostatně poškozený s náhradou, kterou přisoudil mu trestní soud, spokojen, může své další nároky uplatnit před soudem civilním (§ 103. pat. zákona), který o nich rozhoduje dle volného uvážení (§ 109. pat. zák.). —

Zvítězil-li žalobce (poškozený), může žádati, aby mu bylo dovoleno *uveřejniti* odsouzení vinníka ve veřejných listech, po případě, má-li dle uvážení soudu oprávněný zájem na tom, i s důvody rozsudku, a to na útraty vinníkovy. Přípustná výška těchto útrat, jakož i ostatní podmínky vyhlášky a lhůta k ní, mají býti se zřetelem na návrhy poškozeného stanoveny v rozsudku trestním (§ 104. pat. zák.).

Shora (str. 50.) bylo řečeno, že vyhláškou přihlášky vynálezu v patentním listě nastávají pro toho, kdo žádá o patent, prozatímné zákonné účinky patentu ve smyslu § 8. pat. zákona; on může tedy i v tomto období žádati, aby bylo zahájeno trestní řízení pro porušování patentu, avšak *rozsudek* v takovém případě nesmí býti vydán před udělením patentu (§ 106. pat. zák.).

Zmíniti jest se ještě o t. zv. »*předběžných otázkách*«. V trestním řízení o zasahování do patentu musí si často trestní soud zodpovědět předběžnou otázku, zdali dotčený patent, o jehož porušení se jedná, jest platným a v konkrétním případě účinným (viz shora naše vývody o »relativní bezúčinnosti« patentu).

Trestní soud jest sice oprávněn rozhodnouti i tuto předběžnou otázku sám, může ale, když tato otázka stala se před zahájením trestního řízení nebo během toho řízení předmětem řízení u patentního úřadu, vyčkatí s rozsudkem až do právoplatného rozhodnutí patentního úřadu, které má pak tvořiti podklad pro jeho rozsudek. Rozhoduje-li trestní soud o těchto předběžných otázkách sám, může způsobiti výslech odborně technických členů patentního úřadu jako znalců (s jistou výjimkou, o níž jedná 2. odst. § 107. pat. zákona).

Soudní rozhodnutí o předběžné otázce platnosti či účinnosti patentu má však vliv *pouze* pro onen konkrétní sporný případ, což znamená, že zejména patentní úřad není tímto výrokem do budoucnosti vázán.

Nejen během trestního řízení, ale po případě i před jeho zahájením (je-li nebezpečí v průtahu) může poškozený žádati u trestního soudu o jistá *zjišťovací opatření*, která záleží v soudním nebo mimosoudním uschování anebo opatrování, pokud se týče v jiných opatřeních ohledně předmětů rušebních a prostředků k nim, a to za tím účelem, aby tyto věci nebyly odstraněny a tím před jich budoucím propadnutím, změnou resp. zničením zachráněny, a znemožněno pokračování a opakování trestního skutku rušebního. Soud takové žádosti vyhově, když se ukáže, že jsou zde dostatečné důvody pro podezření proti určité osobě a když lze na základě soudního ohledání nebo znaleckého dobrozdání míti za to, že jde o rušení patentu. Byla-li tato zjišťovací opatření soudem povolena, musí ten, kdo o ně žádal, nejdéle do 8 dnů učiniti příslušný návrh na trestní stíhání, jinak budou opatření na žádost obviněného zrušena. Soud musí je zrušiti i tehdy, když obviněný poskytne přiměřenou jistotu. Ostatně *může* soud opatření ta zrušiti kdykoliv a jest mu dáno i na vůli, před jejich povolením žádati na poškozeném kauci (§ 105. pat. zák.). Ukáže-li se napotom, že zajišťovací opatření byla učiněna bezdůvodně, jest navrhovatel povinen vyrovnati

veškeré škody, které tím vznikly třetím osobám bez jejich zavinění.

Z vylíčeného postupu při trestním řízení v záležitostech patentních zásahů plyne, že každý výrobce a obchodník jest vydán nebezpečí, že bude majitelem patentu po případě stihán pro nedovolené porušování patentu. Proto poskytl jim patentní zákon prostředek, jímž mohou se do předu podobnému nebezpečí vyhnouti. Jsou to t. zv. »určovací návrhy« (§ 111. pat. zák.). Kdokoliv může totiž dle citovaného paragrafu dáti patentním úřadem zjistiti, že výrobky, které hodlá vyráběti, do oběhu dávatí nebo užívati, neb výrobní postup, jehož hodlá použítí, ani úplně ani částečně nespadá pod určitý patent, který musí v návrhu výslovně označiti. Takový návrh jest podati ve dvou exemplářích u patentního úřadu, jenž o něm rozhodne v oddělení zrušovacím, a to v řízení platném pro spory odpůrcí, týkající se zrušení patentů (viz výše str. 60.); výjimka platí jen ohledně útrat řízení, které ve sporu určovacím ve všech případech musí nésti navrhovatel. Návrhu musí býti připojen podrobný a jasný popis a výkres dotčeného předmětu nebo postupu (výrobního) ve třech exemplářích. Současně s návrhem určovacím musí býti složen poplatek 40 K (§ 116. pat. zák.). Určovací návrh může čelití vždy toliko proti jedinému patentu a jeho případným patentům přídatkovým. Určovací řízení se však má zastaviti, jakmile majitel patentu dokáže, že před podáním žádosti o zahájení určovacího řízení podal sám o tomtéž sporném předmětu soudní žalobu pro zasahování do patentu, která se u soudu ještě projednává.

Vyhoví-li patentní úřad (nebo patentní soud, byl-li proti rozhodnutí patentního úřadu podán rekurs) právoplatně návrhu určovacímu — v tomto případě připojí se k určovacímu rozhodnutí jeden exemplář zmíněného popisu a výkresu dotčeného předmětu nebo výrobního procesu —, pak jest v budoucnosti vyloučeno jakékoliv soudní zakročení majitele patentu pro domnělé porušování ve příčině výrobků nebo postupu, o nichž určovací rozhodnutí jedná, proti tomu, kdo si rozhodnutí určovacího vymohl.

2. Osobování si patentu dopouští se ten, kdo

a) předměty nebo jejich obal *označí* takovým způsobem a do oběhu dá, že může *vzniknouti omyl*, že jde o předmět nebo vý-

robní postup, které jsou chráněny patentem ve smyslu zákona patentního,*⁾ nebo

b) ve veřejných ohláškách, na vývěsných štítech, na odporučenkách nebo v jiných podobných projevech užívá *označení*, jež může *vzbuditi omyl*, že předměty nebo výrobní postup, o nichž se v těchto projevech jedná, chráněny jsou patentem ve smyslu zákona patentního.

Takovéto osobování si patentu prohlašuje patentní zákon za *přestupek*, který mají stihati politické úřady (v první instanci tedy magistráty, pokud se týče okresní hejmanství) dle předpisů živnostenského řádu. Současně s trestem má živnostenský úřad vždy vysloviti propadnutí dotčených projevů (v případě b)) a obalů s nedovoleným označením (v případě a)). Předměty samy mají však v případě a) býti prohlášeny za propadlé jen tehdy, když z nich nemůže býti odstraněno ono označení (jež ovšem musí býti za všech okolností odstraněno), aniž by tím hodnota těchto předmětů byla zničena nebo když aspoň nemůže býti odstraněno bez nákladů, které přibližně rovnají se oné hodnotě. Byl-li však v těchto případech pachatel svého času majitelem patentu na tyto předměty (nyní již neexistujícího), nastává trestnost jeho činu teprve uplynutím jednoho roku po vypršení patentní ochrany (§ 113. pat. zák.).

C. Řízení při převodu patentů, zabavení patentů a zřízení patentních licencí.

V kapitolách I. a II. oddílu B. bylo jednáno o útocích na patent, které jsou zároveň útoky na majitele patentu. Jak bylo však již na str. 23. naznačeno, může majitel patentu sám přivoditi změnu osudu patentu tím, že se jej buď výslovně zřekne nebo *přenes*e právním jednáním na druhou osobu, že jej zatíží zástavním právem nebo patentními licencemi atd.

Ačkoliv zmíněné změny v osudu patentu v podstatě způso-

*⁾ Rakouský patentní zákon nezná ovšem nějakého závazného způsobu označování patentovaných předmětů a tedy také ne povinnosti majitelů patentů k podobnému označování. Přece však doporučuje se, aby majitelé patentů tak učinili, poněvadž v případném řízení o porušení patentů dá se snadněji dokázati, že porušení stalo se *vědomě*, když předměty podobným způsobem označeny jsou (na př. „Rak. patent č. ....“).

buje majitel patentu sám, jest i zde vzhledem k instituci patentního rejstříku a zákonným předpisům o následcích zápisů do něho nutno spoluúčinkování patentního úřadu.

1. *Převod (postup) patentu.* Bylo již na str. 23. řečeno, že právo patentní náleží do skupiny oněch práv, která nejsou nerozlučně spojena s prvním nositelem, jemuž státem byla propůjčena (jako jsou na př. osobní koncese živnostenské). Zákon patentní (§ 18.) připouští tedy *převod* práva patentního a to jak dědičným postupem, tak právním jednáním mezi živými. O tomto převodu platí vše, co bylo výše na str. 46. řečeno o převodu práva z *příhlášky* patentu. Je tedy dle §§ 18. a 23. pat. zákona k takovému odvozenému *nabytí* (převodu) práva patentního třeba zejména zápisu převodu do patentního rejstříku. Jak tomuto ustanovení jest rozuměti, bylo již vyloženo na str. 56. a násl. Patentní úřad neprovádí zápisy z úřední povinnosti, nýbrž pouze na písemnou žádost jedné ze zúčastněných stran nebo na rekvizici soudu. Současně s podáním žádosti jest složiti poplatek 20 K (§ 116. pat. zákona). Vedle *žádosti* o zápis převodu musí strana předložiti *listinu převodní*. Tato listina jest buď *veřejnou* (na př. rozsudky soudů a pod.) nebo *soukromou*; v posledním případě dlužno na ni *ověřiti* podpis strany, která své právo hodlá na jinou stranu převésti. Patentní úřad *zkoumá* formu a obsah převodní žádosti a listiny, než přikročí k zápisu do rejstříku. Týká-li se převod práva z *příhlášky* vynálezu (viz shora str. 46.), má patentní úřad, vyhovuje-li převodní žádost a listina všem náležitostem a dojde-li napotom k udělení patentu, vyhotoviti patentní listinu pro právního nástupce ohlašovatelova. *Pořad* práv zapsaných do patentního rejstříku určuje se časovým pořadem, jak docházejí příslušné žádosti o zápis k patentnímu úřadu, předpokládaje ovšem, že dojde skutečně k zápisu na základě toho onoho podání (srovn. výše str. 57.). Máme zde co činiti s t. zv. *zásadou priority* (podobně jako u pozemkových knih), která má velký význam hospodářský. Je-li na př. patentní právo zastaveno po sobě několika věřitelům majitele patentu, má první z nich priority před ostatními, t. j. dojde-li k exekuci, bude především jeho pohledávka zaplácena a na případném zbytku mohou se teprve hojiti pozdější zástavní věřitelé dle jich pořadu v patentním rejstříku.

2. *Zastavení patentu (zřízení zástavního práva k patentu).* § 19. pat. zákona výslovně připouští, že právo patentní může býti

předmětem *práva zástavního*. Zákon mluví však toliko o »právu patentním«, t. j. »patentu«, a neřeší otázku, zda možno též právoplatně zastaviti *právo z koncepce vynálezu* (viz str.) nebo *nárok* na udělení patentu, plynoucí z řádné přihlášky vynálezu u patentního úřadu. Otázka ta je proto sporná. (Vládní motivy k patentnímu zákonu — XI. sesse poslanecké sněmovny, č. 1420, příloh k stenografickým protokolům — vylučují první možnost, připouštějí však druhou, dodávající, že i v tomto případě vztahuje se zřízení zástavního práva na *budoucí* patent, nikoliv na pouhý *nárok* na udělení patentu.)

3. *Zřizování patentních licencí* (srovn. k tomu shora str. 23.). Kdežto v případě 1. převádí se patentní právo samo, převádí majitel patentu, zřizuje licenci, toliko právo *výkonu* patentu (zcela nebo částečně) na třetí osoby; majitelem práva zůstává i nadále.

I když jsou dány předpoklady pro udělení *nucené* licence, musí žadatel dříve požádati majitele dotčeného patentu o zřízení licence. Teprve kdyby majitel patentu dobrovolně zřízení licence odepřel, nastává úřední řízení na žádost odmítnutého žadatele. Patentní úřad (oddělení zrušovací; § 36. pat. zák.) rozhodne o žádosti a, povolí-li nucenou licenci, stanoví zároveň náhradu, jež má se za ni platiti, dále jistotu, kterou má žadatel poskytnouti a ostatní podmínky, za kterých užívání vynálezu má se díti, maje zřetel k povaze dotčeného vynálezu a jiným okolnostem. Jde-li o udělení nucené licence v zájmu veřejném, má patentní úřad o otázce tohoto veřejného zájmu vyslechnouti názor zúčastněných ministerstev a dle tohoto názoru ve věci rozhodnouti (§ 21. pat. zákona).

Žádost o zápis *dobrovolně* zřízené patentní licence do patentního rejstříku podléhá poplatku 20 K, jde-li o zápis *nucené* licence, zaplatiti jest poplatek 10 K.

Pro otázku, v jakém okamžiku nabývá žadatel licence, jsou rozhodnými příslušná ustanovení všeob. zákona občanského. Dle těchto ustanovení řídí se však jen vznik licenčního práva v poměru mezi nabývatelem licence a majitelem patentu. Vůči *třetím osobám* stávají se licenční práva účinnými teprve jich zápisem do patentního rejstříku (§ 23. pat. zákona). Právo licenční může oprávněny *převésti* za jistých podmínek na třetí osoby (§ 22. pat. zák.; viz shora str. 23.).

IV. Rakouské právo patentní za války a po válce.*)

I. Novodobé války nevedou se toliko zbraněmi, nýbrž i jinými prostředky, zejména *hospodářskými*. Válčící státy snaží se vzájemně poškodit nejen vojensky, nýbrž i *hospodářsky*. Vedle vojenské války vede se válka *hospodářská*. Tato hospodářská válka založena jest na celé řadě výjimečných právních předpisů, pro které užívá se v nynější světové válce souborného názvu »práva bojovného« (Kampfrecht). Než nejen na poškození státních příslušníků nepřátelských států — a tím ovšem nepřímo na poškození těchto států samých — musí válčící stát pamatovati, nýbrž též na všemožnou ochranu svých vlastních příslušníků před hospodářsky škodlivými následky válečné zápletky. Též tyto předpisy, mající na zřeteli posléz uvedený účel, mají ráz výjimečný, neoznačují se však názvem »práva bojovného«, nýbrž nazývají se všeobecně »předpisy ochrannými« (Fürsorgebestimmungen).

Jak vyplývá již z toho, co bylo řečeno výše (str. 25.), jest právo patentní odkázáno poměrně více než jiné obory právní na úpravu mezinárodní, a je tudíž přirozeno, že po vypuknutí nynější války ukázala se záhy nutnost, upravit právo patentní výjimečnými předpisy vzhledem k vypukнувšímu nepřátelství se státy, s nimiž rakouské právo bylo spoutáno zmíněnou již »mezinárodní uníí patentní«. Chceme zde pojednatí stručně o těchto výjimečných předpisech právních a to pro obě skupiny odděleně.

A) Předpisy ochranné.

Právním základem všech těchto předpisů (netýkajících se pouze ochrany patentní) jest cís. nařízení ze dne 29. srpna 1914, č. 227 ř. z., o vlivu válečných událostí na lhůty, termíny a řízení.

Pro obor práva patentního vydáno pak nařízení ze dne 2. září 1914, č. 232 ř. z. (doplněno a pozměněno nařízením ze dne 17. května 1915, č. 123 ř. z.), které platí po dobu válečných zápletek, počínaje prvním dnem mobilisačním (26. července 1914)

*) Viz k tomu články dra. Rudolfa Dominika ve „Zprávách Právnícké Jednoty Moravské v Brně“ (ročník 25., 1916): „Výjimečná ustanovení rak. zákonodárství na poli živnostenské ochrany právní“ a „Odvetná opatření rak. zákonodárství na poli živnostenské ochrany právní“.

až do neurčitého dosud termínu, »který bude svého času nařízením stanoven«.

Co do výhod a úlev poskytovaných majitelům nebo přihlašovatelům patentů rozeznává nařízení z 2. září 1914 tři skupiny osob: osoby zaměstnané ve službě vojenské, osoby, kterým — třeba nebyly samy vojáky — válečné události zabránily splnití všecky zákonem předepsané podmínky k nabytí a udržování práv patentních, a konečně osoby ostatní.

Výjimky (výhody), stanovené citovaným nařízením, týkají se 1. *ustanovení § 114., odst. 9. pat. zák.*, dle něhož nemajetným osobám může býti sečkan poplatek za přihlášku patentu a *první* poplatek roční. Dle tohoto nařízení (§ 2.) dovoluje se však ve prospěch osob, zaměstnaných ve vojenské službě, sečkání *všech* ročních poplatků, jakož i sečkání poplatku za stížnost nebo odvolání (§ 116., č. 1. a 3. pat. zák.). O sečkání musí býti žádáno a to až do uplynutí jednoho měsíce po konečném termínu. Nebyla-li žádost vůbec podána nebo byla-li odmítnuta, může osoba taková přes to za určitých podmínek zachovati si patent a to dodatečným zaplacením zameškaného poplatku se současným průkazem, že zameškání platů bylo způsobeno výlučně jen válečnými událostmi bez viny majitele patentu nebo jeho zástupce (§ 3.). *Obě* tyto výhody — § 2. a § 3. — platily pouze pro osoby vojenské; pro osoby nevojenské toliko výhoda první (§ 2.); teprve nařízením min. veřejných prací ze dne 1. května 1915, č. 123 ř. z., byly obě výhody propůjčeny i osobám nevojenským, kterým válečné události zabránily zapraviti v čas předepsané poplatky. 2. *Druhá výjimka* týká se § 84. *odst. 1. pat. zákona*, který nedovoluje navrácení v předešlý stav oproti zameškaným lhůtám. Citované nařízení z 2. září 1914* (§ 4.) připouští 4 případy takového navrácení v předešlý stav (restituce). *První* týká se včasného zaplacení prvního ročního poplatku nebo poplatku za přídávkový patent. Nebyl-li zaplacen v čas, nastává totiž dle § 114. pat. zákona domněnka, že od přihlášky bylo upuštěno. Osobám, které včasné zaplacení zameškaly následkem válečných událostí, povoluje se na žádost a po průkazu dodatečného zaplacení *navrácení v předešlý stav*, t. j. v dalším řízení o přihlášce bude pokračováno. *Druhý* případ týká se zmeškání předepsané 30denní lhůty pro stížnost proti usnesení patentního úřadu, kterým přihláška byla zamítnuta, patent odepřen nebo v omezeném rozsahu udělen. I zde povoluje se restituce. *Třetí* případ vztahuje

se taktéž na zmeškání 30denní lhůty pro stížnost proti usnesení pat. úřadu, které bylo po stížnosti odporovatele změněno v neprospěch přihlašovatele (§ 63. pat. zák.). Žádá-li o to dodatečně přihlašovatel, může být zahájena *obnova* řízení o stížnosti. Čtvrtý případ týká se zmeškání rekursní lhůty proti usnesení zrušovacího oddělení patentního úřadu. O žádosti za navrácení v předešlý stav, se kterou nutno odvolání spojití, rozhoduje zrušovací oddělení. Proti usnesení zamítavému jest přípustno odvolání k patentnímu soudu.

3. *Třetí výjimka vztahuje se na § 57., posl. odst. pat. zákona.* Stanovená tam lhůta prodlužuje se dle § 7. cit. nařízení během období, pro které mimořádné předpisy platí, až na 12 měsíců. Výjimka ta platí všeobecně pro všechny přihlašovatele bez rozdílu.

Ministerské nařízení ze dne 2. září 1914 stanoví konečně, že všech výhod poskytovaných přihlašovatelům nebo majitelům patentů má se dostati i těm jejich spoluúčastníkům (spolupřihlašovatelům, podílníkům patentu atd.), kteří sami nebyli stíženi válkou nebo vojenskou povinností. Nařízením veškerého ministerstva ze dne 27. listopadu 1914, č. 328 ř. z., přiznány pak, předpokládajíc t. zv. reciprocitu (vzájemnost), všechny zde uvedené výhody také osobám, které jsou v podstatně stejném postavení u armád některého ze spolčených válčících států.

Do skupiny »ochranných předpisů válečných«, o nichž zde jednáme, patří konečně též výjimečná ustanovení, která vydána byla vzhledem k *mezinárodní unii patentní* (viz výše str. 25.). Dle článku 4. odst. a) Washingtonské smlouvy ze dne 2. června 1911 ve příčině ochrany živnostenského vlastnictví má totiž ten, kdo v některém ze smluvních států podal žádost o udělení patentu, nebo jeho právní zástupce po určitou dobu t. zv. *prioritní právo* za účelem ohlášení patentu v ostatních státech. To znamená, že v této době nemůže se státi ohlášení patentu v oněch státech bezúčinným následkem jistých událostí (třeba by se byly staly dříve než ohlášení patentu), jako na př. ohlášení patentu někým jiným, uveřejněním vynálezu atd. Dle odstavce c) téhož článku stanovena pak ona prioritní lhůta patentní na dvanáct měsíců. Nařízením ministerstva veřejných prací ze dne 20. prosince 1908, č. 271 ř. z., předpisuje se podrobněji, jakých dokladů je k průkazu priority třeba a lhůta, do které musí být předloženy (šest měsíců po ohlášení patentu).

Válečné ochranné předpisy prodloužily tyto lhůty. Tak na př. byla prodloužena min. nařízením ze dne 1. prosince 1915, č. 249 ř. z., prioritní lhůta pařížské resp. washingtonské smlouvy k ochraně živnostenského vlastnictví až do uplynutí tří měsíců ode dne, který bude později nařízením stanoven atd. Všecky tyto výhody platí ovšem pro příslušníky cizích států smluvních pouze za předpokladu reciprocit, totiž tehdy, když a pokud tyto státy poskytují stejné výhody příslušníkům rakouským. Zvláštními předpisy poskytnuty byly pak podobné výhody i příslušníkům cizích států, které nepatří k mezinárodní unii patentní. Rovněž prodloužena prioritní lhůta (3měsíční), stanovená čl. XVI č. 3. rakousko-uherského vyrovnání z 8. října 1907 (č. 278 ř. z.), pro patentní přihlášky rak. příslušníků v *Uhrách* a naopak.

Nařízení min. ze dne 2. září 1914, č. 233 ř. z., připouští, aby shora zmíněná 6měsíční lhůta ku předložení dokladu byla přiměřeně prodloužena, žádá-li o to přihlašovatel; dle nařízení ze dne 1. prosince 1915, č. 353 ř. z., může mu býti povoleno navrácení v předešlý stav pro zmeškání této lhůty.

O všech zde uvedených lhůtách, jakož i o povolení restituce rozhoduje patentní úřad v oddělení, ve kterém právě o dotčeném patentu bylo jednáno (ohlašovací nebo stížnostním).

B) Předpisy odvetné.

Základem veškerých odvetných opatření za doby války jest císařské nařízení ze dne 16. října 1914, č. 289 ř. z.

V § 1. tohoto nařízení zmocňuje se vláda, aby »*podle práva odvety* vydala nařízení neb učinila opatření právní či hospodářské povahy, jak má se nakládati s cizozemci a cizozemskými podniky, aby se zamezilo přímé nebo nepřímé plnění do nepřátelské ciziny«. Na základě tohoto všeobecného zmocňovacího předpisu vydána byla pak řada speciálních ustanovení.*) Avšak i patentní zákon sám stanoví ve svém § 31. možnost odvety »proti příslušníkům cizího státu, který vynálezům rakouských státních příslušníků nedopřává žádné nebo neúplné ochrany«.

*) Tomu, kdo by se zajímal o podrobnosti, možno doporučit odbornou publikaci, vydanou dolnorakouskou obchodní a živnostenskou komorou „Der Wirtschaftskrieg, Sammlung der in den kriegführenden Staaten verfüigten Massnahmen des wirtschaftliches Kampfrechtes“ (druhé, dle stavu ze dne 31. července 1915 doplněné vydání).

Co se týče patentního práva (a rovněž i ochrany známek a vzorků), obsahuje odvetná opatření vůči příslušníkům nepřátelských států nařízení veškerého ministerstva ze dne 16. srpna 1916, č. 258 ř. z. Před vydáním tohoto nařízení přídržoval se patentní úřad praxe, která vylíčena jest v »Österreichisches Patentblatt« č. 9 z 5. května 1915. — Dlužno dodat, že nepřátelské státy předešly Rakousko v opatřeních odvetných (viz předpisy ty v citované publikaci »Der Wirtschaftskrieg«), takže tato odvetná opatření byla vzorem pro úpravu jejich v Rakousku.

Co se týče patentních *přihlášek*, stanoví zmíněné nařízení, že budou přijímány od příslušníků francouzských, anglických, italských a ruských i nadále, však patenty jim zatím udíleny nebudou. Zahájene již řízení o patentních přihláškách neb jiných záležitostech, ve kterých zúčastněni jsou příslušníci uvedených států, může býti přerušeno po rozhodnutí presidenta patentního úřadu (§ 6.). *Propůjčená již práva patentní*, příslušející státním občanům francouzským a anglickým, jakož i práva patentní, která přísluší státním občanům ruským, může ministr veřejných prací po návrhu ve veřejném zájmu zrušiti neb omeziti (§§ 1. a 2.). Ke zrušení těchto práv nevyžaduje se ani podmínky »veřejného zájmu«. Ministr může dále propůjčovati k těmto právům licence osobám třetím. K převodu propůjčených užívacích práv je nutno jeho schválení. Tohoto schválení není však třeba, když při převodu užívacího práva je zúčastněna jako jeden z kontrahentů správa vojenská nebo státní (§ 7.). Ministr veřej. prací může po návrhu ve veřejném zájmu zrušiti užívací práva, kterých získali v Rakousku státní občané francouzští, angličtí a ruští (§ 4.). Předpisy ministerského nařízení platí též pro případ, že přihlášky a práva patentní příslušníků nepřátelských států byla převedena na příslušníky jiných států nebo na tuzemce, stali-li se převod po vyhlášení války (§ 7., odst. 1.).

Ministerské nařízení obsahuje též předpisy pro řízení v záležitostech shora zmíněných a zmocňuje v § 11. ministra veřejných prací, aby nařízení toto zcela nebo zčásti zrušil a tak dřívější právní stav obnovil.

Tím dotkli jsme se důležité a složité otázky *převodu válečných poměrů hospodářských do pravidelných poměrů mírových*.

II. Pokud jde o patentní právo, bude nutno uvažovati o následujících otázkách:

Mezinárodní státní smlouvy, pokud byly ve válce považovány za neúčinné, budtež opět pokládány za platné.

Odvetná opatření budtež zrušena. To platí jak o předpisech všeobecných, tak o opatřeních* zvláštních (zejména zřízení nucených licencí).

V přerušném řízení přihlašovací budiž pokračováno.

Státní příslušníci nepřátelského státu, kteří utrpěli škodu zásahem do svého práva, budtež odškodněni.

Prodložení patentního práva, které za války nenastalo, má býti do určité doby po uzavření míru za předpokladu *dodatečného* zaplacení poplatků přípustno,

Lhůty prioritní, které nevypršely ještě při počátku války anebo za války teprve počaly běžeti, mají býti považovány do jisté doby po uzavření míru za prodložené atd.

Výtah z jednotlivých patentních zákonů podáváme ve 12 bodech a to takto:

- I. Zákon.
  - II. Jaké vlastnosti musí mít vynález, aby byl patentní ochrany schopen?
  - III. Pojem novosti.
  - IV. Druhy patentů.
  - V. Doba trvání patentů.
  - VI. Kdo může žádati o patent?
  - VII. Musí mít přihlašovatel zástupce?
  - VIII. Nejdůležitější náležitosti přihlášky.
  - IX. Zkoumá úřad vynálezy (co do novosti atd.)?
  - X. Poplatky: a) za přihlášku, b) za patent (patentní ochranu).
  - XI. Předpokládá trvání patentu jeho skutečné vykonávání?
  - XII. Vydávají se tištěné úřední publikace patentní?
- Země, které v přehledu uvádíme, jsou seřaděny dle abecedy.

1. ANGLIE (Irsko a ostrov Man).

- I. Zákon ze dne 28. srpna 1907.
- II. Vynález, jež lze po živnostensku používatí.
- III. Vynález nepokládá se za nový, byl-li uveřejněn v patentních spisech Anglie v posledních 50 letech.
- IV. Hlavní a přídavkové.
- V. Hlavní: 14 let, přídavkové na dobu trvání hlavního.
- VI. Jen pravý první vynálezce nebo jeho právní nástupce, buď sám nebo ve společnosti jiných osob (firma).
- VII. Ten, který nebydlí v Anglii.
- VIII. Žádost s prohlášením, že žadatel jest pravým a prvním vynálezcem, nebo, jde-li o společnou přihlášku, že aspoň jeden z přihlašovatelů jest jím; dva popisy (buď předběžné nebo úplné) v anglické řeči, dva exempláře lithografovaných nebo tištěných výkresů, po př. plná moc, vzorky a ukázky (při vynálezech chemických).
- IX. Ano (novost; formální náležitosti přihlášky).

STRUČNÝ PŘEHLED CIZÍCH PATENTNÍCH ZÁKONŮ.

Přehled, který zde následuje, nechce a nemůže činiti nárok na úplnost a naprostou správnost. Proč nemůže býti úplný, jest jasno: z důvodu úspory místa nemůže býti vzat zřetel ku všem patentním zákonům (všem státům, pokud se týče jich koloniím) a přehled zákonů, které jsme zde vybrali, bylo nutno omeziti na několik nejdůležitějších a nezákladnějších otázek. Co pak týče se správnosti našich údajů, bylo již za pravidelných dob velmi obtížno zaručiti naprostou správnost podobných mezinárodních přehledů, poněvadž chyběla pomůcka, která by skytala záruku, že údaje vyhovují nejnovějšímu stavu zákonodárství všech států zeměkoule a nutnou autentičnost; za nynější válečné doby zvýšily se obtíže ty ještě podstatně: pravidelné mezinárodní styky mezi jednotlivými válčícími státy jsou naprosto zpřetrhány a to, co se z nepřátelských států soukromník může dozvědět, nemá významu *authenticých* zpráv.

Sestavující následující přehled, použili jsme dvou publikací, a to

Tenenbaum, »Sämtliche Patentgesetze des In- und Auslandes in ihren wichtigsten Bestimmungen« (Lipsko, 1909) a

»Führer durch das Patentwesen aller Länder der Erde, bearbeitet von Patentanwälten und Fachleuten des In- und Auslandes« (Berlin—Schöneberg, 1911), na které čtenáře, který by si přál podrobnější informace, odkazujeme.*)

*) Zároveň upozorňujeme v té věci na měsíčník *La propriété industrielle* (Bern) a dále *Recueil général de la législation et de Traités concernant la Propriété Industrielle*.

X. a) 1 lib. št. (při předběžném), 2 lib. št. (při úplném popisu), dále 4 lib. št. za ostatní doklady, jsou-li úplné; b) za pátý rok (před uplynutím čtvrtého) 5 lib. št., každý další rok o 1 lib. št. více, dohromady 95 lib. št. Přídavkové patenty nepodléhají poplatkům.

XI. Patent dlužno provéstí nejpozději do 4 let po udělení.

XII. Ano. Kromě toho vede se patentní rejstřík (Register of Patents).

2. ARGENTINA.

I. Zákon ze dne 11. října 1864 (reglement ze dne 9. listopadu 1866).

II. Veškeré nové průmyslové výrobky, jakož i nové prostředky anebo nové použití známých prostředků k dosažení průmyslového účelu nebo výrobku. Pro každý vynález samostatný patent.

III. Vynález nepokládá se za nový, byl-li již v tuzemsku nebo cizozemsku tiskopisy dostatečně uveřejněn.

IV. Hlavní,*⁾ přídavkové, předběžné (za účelem zachování priority a práva odporu).

V. Hlavní: 5, 10 a 15 let, zaváděcí na dobu trvání hlavního, ne déle však než 10 let, přídavkové na dobu trvání hlavního, ne déle než 10 let, předběžné 1 rok, možno však každoročně obnoviti.

VI. Vynálezce a jeho právní nástupce; též firmy, společnosti a pod.

VII. Vynálezce, který nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, popis vynálezu ve dvou exemplářích ve španělské řeči, výkresy, po případě vzorky, modely a pod.

IX. Ano.

X. a) 5letý patent 40 pesos, 10letý 100 pesos, 15letý 175 pesos; b) 5letý patent: první 3 roky ročně 10 pesos, pro čtvrtý 11-33 pesos; 10letý: prvních 7 let roční poplatek 10 pesos, po

*⁾ Zvláštním druhem hlavních patentů jsou takové, které udělují se na vynálezy v cizině již patentované („zaváděcí patenty“, „Einführungspatente“).

dva další roky poplatky 16-66 pesos; 15letý: po deset let roční poplatek 10 pesos, pro další 4 roky ročně 20-21 pesos. — Za přídavkové a předběžné patenty neplatí se stále poplatky.

XI. Vynález musí býti proveden během lhůty 2 let, od udělení patentu počítaje. Později nesmí býti vykonávání po celé dva roky přerušeno.

XII. Ne.

3. AUSTRALIE (svaz austrálských států).

I. Zákon ze dne 22. října 1903.

III. Vynález nepokládá se za nový, když uvnitř spolkového státu nebo jednotlivého dílčího státu byl již patentován nebo stal se předmětem dřívější ohlášky, dále když byl tiskem uveřejněn, jestliže nestalo se tak před více než 50 lety.

IV. Hlavní, předběžné nebo přídavkové.

V. Hlavní: 14 let, mohou však býti prodlouženy (na nejvýš 14 let), přídavkové na dobu hlavního.

VI. Jen první vynálezce nebo jeho splnomocněný zástupce.

VII. Jen ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost s prohlášením svědky vydaným, jež podává průkaz oprávnění, původní popis a šest opisů, výkresy ve třech exemplářích.

X. a) 1 lib. št., pokud se týče 2 lib. št., dále 5 lib. št.; b) před uplynutím sedmého roku jeden poplatek 5 lib. št.

XI. Neprovede-li se patent během dvou let po udělení, mohou býti zřízeny nucené licence, pokud se týče může býti patent odňat.

XII. Ne.

4. BELGIE.

I. Zákon ze dne 24. května 1854, 27. března 1857 a 5. července 1884.

II. Vynálezy nebo zlepšení, která jsou schopna, aby jich bylo v průmyslu nebo obchodu využito.

III. Vynález nepokládá se za nový, když jej bylo třetí osobou před ohlášením v tuzemsku použito k živnostenským účelům nebo když byl tiskem podrobně popsán a uveřejněn.

IV. Hlavní (zaváděcí,*) přídávkové.

V. Hlavní: 20 let (zaváděcí ne déle než příslušný patent cizozemský), přídávkové po dobu hlavního.

VI. Každý přihlašovatel. Zaváděcí patent uděluje se však jen majitelům dotčeného cizozemského patentu.

VII. Jen ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost ve dvou exemplářích, dva popisy, dva exempláře výkresů, po případě modely a vzorky, seznam podaných spisů, kvitance na 10 franků, plná moc.

IX. Ne.

X. a) 10 franků. b) Roční stoupající poplatky od 10—200 franků; za přídávkové neplatí se poplatky, je-li žadatel zároveň majitelem hlavního.

XI. Během tří let po podání žádosti. Vykonávání nesmí být déle než na jeden rok přerušeno.

XII. Ne.

5. BULHARSKO.

I. Není zákona patentního. K vydání zákona konaly se přípravy.

6. CEYLON.

I. Zákon ze dne 15. listopadu 1906.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl před ohláškou v Ceylonu proveden nebo prodáván.

IV. Hlavní; i pro zlepšení uděleného již patentu udílí se hlavní, ne přídávkové.

V. 14 let.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce, pak ten, komu byl vynález cizozemským vynálezcem sdělen.

*) Viz str. 88.

VII. Jen ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, předběžný nebo úplný popis ve dvou exemplářích, výkresy ve 4 opisech, plná moc pro zástupce.

IX. Ano.

X. a) 53 Rs (pro předběžný), 100 Rs (pro úplnou přihlášku); b) před uplynutím 4. roku 50 Rs, před uplynutím 5., 6., 7. a 8. roku po 50 Rs, 9. roku 100 Rs, 10. roku 150 Rs, 11., 12. a 13. roku po 200 Rs.

XI. Vynález musí být v přiměřeném rozsahu vykonáván před uplynutím 3 let, jinak mohou být uděleny nucené licence nebo nastane odnětí patentu.

XII. Ne.

7. ČÍNA.

I. Není patentního zákona. Zdá se, že přísluší ochrana patentní jen příslušníkům států, které uzavřely příslušné smlouvy s čínskou říší.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce, pokud se týče ten, kdo vynález jako první v Číně zavádí.

VII. Dva popisy, dva výkresy, plná moc pro zástupce.

8. EGYPT.

I. Není zvláštního patentního zákona.

V. Udělují se patenty na dobu 5 až 15 let.

VI. Ten, kdo jest majitelem cizozemského patentu a žádá o jeho registrování.

VIII. Opis popisu ve francouzské řeči (nejlépe ve formě opisu ověřené kopie patentu, jenž byl udělen v některé zemi, kde frančina jest obvyklou). Výkresy.

X. Roční poplatky se neplatí.

XI. Nepředpokládá.

9. DÁNSKO.

I. Zákon ze dne 13. dubna 1894.

II. Vynálezy, jichž lze užití v průmyslu nebo jichž výroba může být předmětem průmyslového výdělků.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl v tuzemsku nebo cizině tiskem tak popsán nebo jehož v tuzemsku bylo tak zřejmě používáno, že jej znalec může zhotoviti.

IV. Hlavní, přídávkové, odvislé, nebo patenty na zlepšení.

V. Hlavní: 15 let, přídávkové na dobu hlavního.

VI. Jen vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Každý ohlašovatel, který nemá pevného bydliště v Dánsku.

VIII. Žádost ve dvou exemplářích, 2 popisy v dánské řeči, 3 výkresy, je-li nutno, také modely a vzorky, plná moc.

IX. Ano, a to jak formálně (co do náležitosti přihlášky), tak hmotně (co do novosti).

X. a) 20 kor. + 10 kor.; b) za první tři roky 25 kor., za další dva po 50 kor., za další tři po 100 kor., za další tři po 200 kor., za poslední tři roky po 300 kor.

XI. Patent musí býti v tuzemsku během 3 let proveden, přerušeni nesmí trvati déle než 1 rok (prodloužení přípustné).

XII. Ano. Kromě toho patentní rejstřík veřejně přístupný.

10. FRANCIE.

I. Zákon ze dne 11. června 1811, 7. dubna 1902 a 11. dubna 1908.

II. Nové vynálezy ze všech oborů průmyslu, jakož i nové průmyslové výrobky, mimo to nové prostředky k dosažení průmyslového výsledku nebo výrobku a nové užití známého prostředku k dosažení průmyslového výsledku nebo výrobku.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl před dnem přihlášky v tuzemsku a cizozemsku takovým způsobem uveřejněn, že lze jej provésti, nebo když stal se známým vyložením přihlášky v jiném státu.

IV. Hlavní a přídávkové.

V. 5, 10 nebo 15 let. Byl-li již předmět patentován v cizině, omezuje se zpravidla trvání na zákonnou dobu původního patentu.

VI. Kdokoliv.

VII. Ano.

VIII. Žádost, popis a výkresy ve dvou exemplářích, seznam předložených předmětů, kvitance o zaplaceném poplatku (X., a), plná moc. Modelů není třeba.

IX. Ne.

X. a) 100 franků (zároveň jako první roční poplatek) b) ročně 100 franků. — Za přídávkové patenty jednou pro vždy 20 franků.

XI. Patent musí býti proveden během dvou let po udělení a nesmí býti vykonávání přerušeno po dvě po sobě jdoucí léta.

XII. Ano. Jeden takový spis stojí 1 frank. — Kromě toho vydává se seznam udělených patentů (v Bulletin Officiel de la propriété Industrielle).

11. HOLANDSKO.

I. Zákon z roku 1910.

II. Vynález, který slouží k výrobě předmětu v oboru průmyslovém.

III. Vynález nepokládá se za nový, když stal se popisem nebo jiným způsobem tak známým, že může jej býti znalcem použito.

IV. Hlavní a přídávkové.

V. Hlavní 15 let, přídávkové na dobu trvání hlavního.

VI. Jen vynálezce.

VII. Jen ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, jasný a úplný popis, výkresy, po případě modely; potvrzení o zaplacení poplatku.

IX. Ano.

X. a) 25 zlatých, b) první 3 roky po 50, za 4., 5. a 6. rok po 70, za 7., 8. a 9. rok po 90, za 10., 11. a 12. rok po 110, za 13., 14. a 15. rok po 130 zlatých.

XI. Patent musí býti proveden do uplynutí 5 let po udělení.

XII. Ano.

12. ITALIE.

I. Zákon ze dne 30. října 1859, 31. ledna 1864, 18. srpna 1894, 12. prosince 1901.

II. Vynález týkající se průmyslového výrobku nebo výsledku.

III. Vynález nepokládá se za nový, je-li již v tuzemsku nebo cizozemsku dostatečně znám.

IV. Hlavní, zaváděcí,*) přídatkové, redukční, patenty na prodloužení původního patentu.

V. Hlavní: 15 let, přídatkové na dobu trvání hlavního.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Ne.

VIII. Žádost, popis ve 3 exemplářích v italské nebo francouzské řeči, 3 exempláře výkresů, po případě model, kvitance o zaplaceném poplatku.

IX. Pouze co do formálních náležitostí; novost se nezkoumá.

X. a) Je-li patent přihlášen pouze na 1 rok, 50 lir; za každý další rok o 10 lir více; b) za 2. a 3. rok 40 lir, za každá další 3 léta o 25 lir ročně více. (Od roku 1909 byly tyto poplatky o 20% zvýšeny.)

XI. Patent musí být zpravidla proveden během 1 roku, byl-li ohlášen na 5 let; pro delší patent platí lhůta 2 let. Tytéž lhůty platí pro přerušení.

XII. Ne.

13. JAPONSKO.

I. Zákon ze dne 1. července 1899.

II. Každý vynález, který týká se technického výrobku nebo výrobního procesu.

III. Vynález nepokládá se za nový, je-li v tuzemsku již znám nebo veřejně užíván. Též cizozemské patentní spisy ruší novost, poněvadž je chová japonský pat. úřad.

IV. Hlavní a přídatkové.

V. Hlavní: 15 let, přídatkové po dobu trvání hlavního patentu.

*) Viz str. 88.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, dva popisy v japonské řeči, dva exempláře nákresů, po př. plná moc.

IX. Ano.

X. a) 5 resp. 3 jeny (pro přídatkový patent); b) ročně 10 jenů, každá 3 léta ročně o 5 jenů více. Za přídatkový patent jednou pro vždy 20 jenů.

XI. Patent musí být během 3 let proveden a výkon nesmí být déle než 3 léta přerušen.

XII. Ano.

14. KUBA.

I. Zákon ze dne 30. července 1833.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl již v tuzemsku nebo cizině jinak znám.

IV. Jen hlavní.

V. 17 let.

VI. Jen vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Jen ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, popis, po případě výkres a model.

IX. Ne.

X. a) 35 dolarů; b) žádné.

XI. Dle toho, jak jest v patentu předepsáno; přerušení nesmí trvat déle než 1 rok.

XII. Ne.

15. MEXIKO.

I. Zákon ze dne 25. srpna 1903.

II. Nový živnostenský výrobek nebo nový prostředek nebo nové použití známých prostředků k docílení živnostenského výrobku.

III. Za nový nepokládá se vynález, když bylo jej již v tuzemsku nebo cizozemsku zřejmě používáno nebo byl-li učiněn dostatečně tiskopisy znám.

IV. Jen hlavní.

V. Patenty udělují se na 1 rok, mohou však být prodlouženy až na dobu 20 let.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, stručný a jasný popis a dva opisy, výkres s 2 opisy, po př. plná moc.

IX. Pouze na návrh.

X. a) za první rok 5 pesos, za dalších 19 let 35 pesos; b) žádné.

XI. Patent musí být proveden během 3 let, vykonávání nesmí být přerušeno déle než 3 měsíce.

XII. Ne.

16. NĚMECKA ŘÍŠE.

I. Zákon ze dne 7. dubna 1891.

II. Každý nový vynález, jenž připouští živnostenské používání.

III. Vynález nepokládá se za nový, když v okamžiku přihlášky byl v posledních 100 letech veřejnými tiskopisy již tak popsán nebo když jej bylo v tuzemsku tak zřejmě používáno, že tím stává se jeho použití jinými znalci možným.

IV. Hlavní a přídatkové (v praxi mluví se dále též o »mateřských«, »konstrukčních« a »kombinačních« patentech).

V. Hlavní: 15 let, přídatkové po dobu trvání hlavního.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce; první přihlašovatel pokládá se za vynálezce; také firmy, akciové společnosti a p.

VII. Je-li cizozemcem.

VIII. Žádost k císař. pat. úřadu, dva popisy v německé řeči, dva exempláře výkresů, po př. plná moc, modely a vzorky, poplatek 20 marek za přihlášku.

IX. Vynález zkoumá se jak co do novosti, tak co do schopnosti patentní, přihláška co do náležitosti.

X. a) 20 marek; b) za první rok 30 marek, za druhý 50, za třetí 100 marek, pro každý další o 50 marek více. — Za přídatkové patenty kromě poplatku přihláškového taxa 30 marek za udělení.

XI. Během 3 let po vyhláše udělení musí být proveden.

XII. Ano. Kromě toho uveřejňuje pat. úřad přihlášku v podstatných částech v úředním listě.

17. NORSKO.

I. Zákon ze dne 2. července 1910.

II. Každý nový vynález, jehož lze po živnostensku využiti.

III. Vynález nepokládá se za nový, byl-li všeobecně přístupnými spisy nebo jinak takovým způsobem rozmnožen či popsán nebo v tuzemsku tak zřejmě vykonáván nebo předveden, že znalci může být proveden.

IV. Hlavní a přídatkové.

V. Hlavní 15 let, přídatkové na dobu trvání hlavního.

VI. Jen vynálezce nebo jeho právní nástupce. Jiná osoba (též firma nebo společnost), jež vynález ohlásí, pokládá se na tak dlouho za vynálezce, pokud pravý vynálezce nebo jeho právní nástupce nedokáže opaku.

VII. Ten, kdo nemá v tuzemsku pevné bydliště.

VIII. Žádost, dva popisy v norské řeči, dva exempláře výkresů, po př. plná moc, modely a ukázky.

IX. Ano (co do novosti a patentní schopnosti).

X. a) 15 kor., b) 25 kor. hned při udělení; za druhý rok 10 kor. a dále 15, 20, 25, 35, 45, 55, 65, 75, 95, 115, 135, 155, 175 korun. Za přídatkové patenty se roční poplatky neplatí.

X. Během 3 let musí být patent v přiměřeném rozsahu proveden.

XII. Ano. Patentní popisy se tisknou a uveřejňují.

18. PORTUGALSKO.

I. Zákon ze dne 15. prosince 1894.

II. Každý vynález, kterého lze po živnostensku využít, při chemických výrobcích též výrobní postup.

III. Vynález nepokládá se za nový, byl-li v posledních 100 letech veřejnými tiskopisy popsán nebo když jej bylo v Portugalsku nebo jeho koloniích zřejmě používáno.

IV. Hlavní, přídatkové; zaváděcí*) jen tehdy, když jde o zavedení nového průmyslu v Portugalsku.

V. Hlavní: 15 let, přídatkové na dobu trvání hlavního; zaváděcí na dobu 10 let.

VI. Jen vynálezce resp. několik vynálezců, pokud se týče jich právní nástupce.

VII. Ne.

VIII. Žádost, 2 přesné a jasné popisy v portugalské řeči, dva výkresy po př. plná moc a, jde-li o přídatkový patent, hlavní patent.

IX. Jen ve směru formálním; novost se nezkoumá.

X. a) 2000 reisů, b) 3000 reisů.

XI. Patent musí být proveden během 2 let a vykonávání nesmí být déle 2 let přerušeno.

XII. Ne.

19. RUMUNSKO.

I. Zákon ze dne 13. ledna 1906.

II. Každý vynález, jež lze po živnostensku využít, jakož i pozdější zlepšení jeho.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl před udělením patentu v tuzemsku proveden nebo když jej bylo použito; dále, byl-li úplný popis patentovaného předmětu před ohlášením tiskopisy nebo ve sbírkách publikován.

*) Viz str. 88.

IV. Hlavní, pak patenty na zlepšení (přídatkové) a zaváděcí.*)

V. Hlavní: 15 let, patenty na zlepšení trvají aspoň 10 let, když hlavní zanikl dříve, jinak jsou na hlavním závislé; zaváděcí zanikají zároveň s dotčeným cizozemským patentem, ne-trvají však déle než 15 let.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Ten, kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, dva popisy v rumunské řeči, dva exempláře výkresů, po př. plná moc.

IX. Ne.

X. a) Hlavní: 25 lvů, přídatkový 50 lvů (v obou případech + 10 lvů kolků) b) za 1., 2., 3. rok ročně 30 lvů, za 4.—10. rok ročně 60 lvů, za 11.—15. ročně 200 lvů; za přídatkové se roční poplatky neplatí.

XI. Patent musí být v Rumunsku během 4 let proveden a vykonávání nesmí být po 2 leta přerušeno.

XII. Ne.

20. RUSKO.

I. Zákon ze dne 20. května 1896.

II. Každý vynález, který jest schopen živnostenského využití.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl v podstatě veřejnými tiskopisy v tuzemsku či cizozemsku nebo používáním učiněn známým.

IV. Hlavní (zaváděcí*) a přídatkové.

V. Hlavní: 15 let, přídatkové na dobu trvání hlavního.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Jen cizozemec.

VIII. Žádost, dva popisy v ruské řeči, dva exempláře výkresů, po př. plná moc, kvitance, při zaváděcích kopie patentu původního, na vyzvání modely a vzorky.

*) Viz str. 88.

IX. Ano (co do novosti a patentní schopnosti).

X. a) 30 rublů, b) za první rok 15 rublů, za další léta 20, 25, 30, 40, 50, 75, 100, 125, 150, 200, 250, 300, 350, 400 rublů. Za přídatkové jednou pro vždy 20 rublů.

XI. Patent musí být vykonán během 5 let.

XII. Ano.

21. ŘECKO.

I. Není zákona patentního. Patenty udělují se individuálně na žádost.

22. SPOJENÉ STATY SEVEROAMERICKÉ.

I. Zákon ze dne 22. června 1874, 19. února 1893, 3. března 1897.

II. Každý vynález, který týká se nového a užitečného výrobního postupu, náradí, živnostenského výrobku nebo spojení látek.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl již někde patentován, když tiskopisem v tuzemsku nebo cizozemsku byl veřejně popsán nebo vynálezce jinakým způsobem učinil jej známým.

IV. Hlavní a tajné (předběžné, Caveats).

V. Hlavní 17 let, tajné 1 rok a mohou během toho roku být přeměněny v hlavní.

VI. Jen pravý a první vynálezce, po případě několik vynálezců společně.

VII. Ne.

VIII. Žádost, popis v anglické řeči, podepsaný vynálezcem a dvěma svědky, výkresy, přísazné prohlášení přihlašovatele, že jest prvním a pravým vynálezcem, po případě modely a ukázky.

IX. Ano (co do novosti a patentní schopnosti).

X. a) 15 dolarů, b) 20 dolarů (pro předběžné 10 dolarů). Roční taxy se neplatí.

XI. Ne.

XII. Ano.

23. SRBSKO.

I. Není patentního zákona.

24. ŠPANĚLSKO.

I. Zákon ze dne 16. května 1902.

II. Každý vynález, který dovoluje živnostenské použití, jakož i postup výrobní.

III. Vynález nepokládá se za nový, když jest již v tuzemsku nebo v cizozemsku znám.

IV. Hlavní, zaváděcí*) a přídatkové.

V. Hlavní 20 let, zaváděcí 5 let, přídatkové na dobu trvání hlavního.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce; též firmy, společnosti atd.

VII. Ne.

VIII. Žádost, dva popisy ve španělské řeči, dva exempláře výkresů, po případě plná moc, seznam podaných příloh, kvitance o zaplacení prvního poplatku.

IX. Ne (zkoumá se pouze ve formálním směru).

X. a) mimo kolkových poplatků žádné, b) za první rok 10 pesetů, za každý další o 10 pesetů více; za přídatkový patent jednou pro vždy 25 pesetů.

XI. Vynález musí být proveden během tří let po udělení patentu a vykonávání nesmí být přes rok přerušeno.

XII. Ne.

25. ŠVÉDSKO.

I. Zákon ze dne 16. května 1884, 26. března 1897, 27. května 1898, 9. května 1902.

II. Každý vynález, pokud lze jej po živnostensku využítí.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl před ohláše-

*) Viz str. 88.

ním tiskem uveřejněn nebo když jej zřejmě bylo používáno takovým způsobem, že může být znalecm proveden.

IV. Hlavní a přídávkové.

V. Hlavní: 15 let, přídávkové na dobu trvání hlavního.

VI. Jen vynálezce nebo jeho právní nástupce. Firmy a společnosti jsou vyloučeny.

VII. Kdo nebydlí v tuzemsku.

VIII. Žádost, dva popisy ve švédské řeči, dva exmpláře výkresů, po př. plná moc, modely a vzorky.

IX. Ano.

X. a) 20+2+10 kor., b) za 2.—5. rok po 25 kor., pro následujících 5 let po 50 kor., pro dalších 5 let po 75 kor.; za přídávkové patenty se roční poplatky neplatí.

XI. Během 3 let musí být patent proveden, lhůta může být na 4 roky prodloužena.

XI. Ano; vede se patentní rejstřík.

26. ŠVÝCARSKO.

I. Zákon ze dne 21. června 1907.

II. Každý vynález, který jest schopen, aby byl po živnostensku používán.

III. Vynález nepokládá se za nový, když jej bylo před ohlášením v tuzemsku tak zřejmě používáno nebo když byl tuzemskými tiskopisy takovým způsobem popsán, nebo vyobrazen, že znalec jej může provésti.

IV. Hlavní a přídávkové.

V. Hlavní: 15 let, týká-li se chemického postupu k výrobě léků, pouze 10 let; přídávkové po dobu trvání hlavního.

VI. Jen vynálezce nebo jeho právní nástupce.

VII. Ten, kdo nemá v tuzemsku trvalého bydliště.

VIII. Žádost, dva popisy v německé, francouzské nebo italské řeči, dva exempláře výkresů, po př. plná moc, poplatek, seznam podaných příloh.

IX. Ne. Úřad po případě upozorní přihlašovatele, že chybí znak novosti, tento však může na své žádosti setrvati.

X. a) 20 franků, b) za první rok 20 franků, za každý další o 10 franků více.

XI. Patent musí být proveden během 3 let.

XII. Ano.

27. TURECKO.

I. Zákon ze dne 18. února 1879.

II. Každý vynález nebo zlepšení jeho, dá-li se po živnostensku použítí.

III. Vynález nepokládá se za nový, stal-li se v tuzemsku nebo cizozemsku tiskopisy nebo veřejným používáním znám.

IV. Hlavní, přídávkové, odvislé.

V. Hlavní 5 — 10 — 15 let, přídávkové na dobu trvání hlavního.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce (jednotlivá osoba, firma, společnost atd.); první přihlašovatel pokládá se za vynálezce.

VII. Ne.

VIII. Žádost, dva popisy v turecké nebo francouzské řeči, dva exempláře výkresů, kvitance o prvním ročním poplatku, po případě plná moc, modely a vzorky.

IX. Ne (pouze ve formálním směru).

X. Za pětiletý patent 20, za 10letý 40, za 15letý 60 tureckých Livrů.

XI. Patent musí být proveden během 2 let a vykonávání nesmí být přerušeno po dobu dvou let.

XII. Ne.

28. UHERSKO.*)

I. Zákon ze dne 5. července 1895.

II. Každý vynález, který dopouští živnostenského používání. Týká-li se předmět vynálezu vojenské techniky nebo válečného

*) Viz str. 18.

námořnictva, má vláda právo odporu. Z patentní ochrany vyjmuty jsou prostředky pro výživu lidí a zvířat, jakož i lékařské preparáty, též předměty státního monopolu.

III. Vynález nepokládá se za nový, když byl v době podání žádosti veřejnými tiskopisy z posledních 100 let nebo veřejným používáním v tuzemsku znám.

IV. Hlavní, přídatkové, odvislé. Vláda může ohlásiti kromě toho tajné patenty.

V. Hlavní 15 let a přídatkové na dobu trvání hlavního.

VI. Vynálezce nebo jeho právní nástupce (jednotlivec, firma, akciová společnost a pod.). První přihlašovatel pokládá se za vynálezce.

VII. Cizozemci.

VIII. Žádost s udáním stavu, adresy a zástupce přihlašovatele. Dva popisy v maďarské řeči s udáním patentních nároků ve formátě 21×33 cm v zavřené obálce, na které poznamenáno jest jméno vynálezce a přihlašovatele. Dva exempláře výkresů, jeden na kartonu, druhý na kopírovacím plátně, v rozměrech 33 nebo 34 cm (výšky) a 21, 42 nebo 63 cm (šířky), po případě plná moc (jde-li o přihlašovatele cizozemce, musí býti podpis ověřen), po případě vzorky, modely a ukázky.

IX. Ne. Přihláška zkoumá se ve formálním směru.

X. a) 20 K, b) za první rok 40 K, za další 50, 60, 70, 80, 100, 120, 140, 160, 200, 250, 300, 350, 400, 500 K. Za přídatkové patenty mimo poplatky za přihlášku (20 K) jednou pro vždy 40 K.

XI. Vynález musí býti během 3 let po udělení patentu v Uhrách proveden, nebo licence uherským příslušníkům uděleny.

XII. Ano (v maďarské řeči).

LITERATURA.

Sládeček Josef, Dr.: Nové rakouské patentní právo. Srovnávací studie na základě ministeriálních nařízení ze dne 15. září 1898 č. ř. z. 156.—164., vydaných se zřetelem na patentní právo německé, anglické a americké. Praha, 1899.

Hotowetz Rudolf, Dr.: Patenty (v „Obchodním Sborníku“, část čtvrtá, str. 3.—51. Obchodní knihovna „Merkur“) Praha, 1899.

Bettelheim Ernst, Dr.: Das Recht des Erfinders in Österreich nach dem Gesetze von 11. Jänner 1897, Vídeň, 1901. (Viz tam uvedenou další literaturu na str. 130.—134.)

Beck-Mannagetta: Das neue österreichische Patentgesetz, Vídeň, 1897.

„Patentrecht (v „Österreichisches Staatswörterbuch“, vydaném Mischlerem a Ulbrichem) 1907.

Geller L.: Das Patentgesetz, Vídeň, 1897.

Goldberger S.: Das neue österreichische Patentrecht, Vídeň, 1899.

DOSLOV.

Rukopis mého spisu byl již vysázen, když nastal v Rakousku státní převrat. Máme samostatný stát československý. Stát ten bude mít svůj vlastní právní řád a tudíž také své vlastní právo patentní. Mám za to, že touto událostí nepozbyl můj spis svého významu. Neboť nehledě k tomu, že po dobu přechodní — a tato doba může potrvati déle — bude nadále platit pro nový stát československý obsah právního řádu rakouského, bude se zajisté i příští české právo patentní shodovati se zásadami bývalého práva rakouského.

Dne 29. října 1918.

Spisovatel.

OBSAH.

	Str.
Předmluva	3
Úvod	5
Rakouské právo patentní:	
A. <i>Stručné dějiny rakouského práva patentního</i>	13
B. <i>Platné právo patentní:</i>	
I. Několik základních pojmů (1. Pojem patentu, 2. Druhy patentů, 3. Pojem patentní licence, 4. Obsah práva patentního, 5. Časové, místní a věcné omezení patentů)	15
II. Přehled úřadů a jiných orgánů patentních (1. Úřady patentní, 2. Jiné orgány patentní [zástupci])	27
III. Řízení v záležitostech patentních	38
A. <i>Ohlašování vynálezů a udělování patentů</i> (1. Kdo může vynález ohlásiti? 2. Náležitosti ohlášky, 3. Jakých právních výhod nabýváme ohlášením vynálezu? 4. Úřední řízení o přihlášce)	39
B. <i>Další osudy patentu</i>	59
I. Odvolání, zrušení a odnětí patentu (řízení odpůrčí)	60
II. Vsahování do patentů a osobování si patentů	70
C. <i>Řízení při převodu patentů, zabavení patentů a zřízení patentních licencí</i>	77
IV. Rakouské právo patentní za války a po válce. (I. Úprava za války: A. Předpisy ochranné, B. Předpisy odvetné. II. Úprava po válce)	80
Stručný přehled cizích patentních zákonů	86
Literatura	105
Doslov	106

ČESKÁ MATICE TECHNICKÁ V PRAZE

zve

všecky české techniky a příznivce české literatury technické,

aby přistupovali za členy a podporovali její snahy
při vydávání českých spisů technických.

Činným členem stává se každý, kdo zaplatí 2 koruny zá-
pisného a roční příspěvek 10 korun,

členem zakládajícím, kdo věnuje spolku jednou pro vždy
nejméně 400 korun.

ČESKÁ MATICE TECHNICKÁ

vydává původní odborné a vědecké spisy, které
koncem každého roku dává svým členům jako po-
dily, dále „Technického průvodce“, kromě toho
učebnice pro posluchače vysokých škol technických
a knihovnu „Svět a práce“.

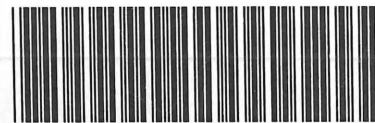
Členové mohou si všechny spisy Maticí vydané zakoupiti
za cenu členskou.

Přihlášky nových členů přijímá předseda A. V. Velflík,
dvorní rada a profesor, Praha II., Vodičkova ulice.

Stanovy, seznamy knih i výroční zprávu zašleme
na požádání.

REV15

ÚK PrF MU Brno

3129S31478